

Adların mənaları

Hörmətli istifadəçilər ! Məncə hər bir şəxs öz adının mənasını bilmək istərdi. Düşüncəmə görə az adam tapılar ki, öz adının mənasını bilmək istəməsin. Bu baxımdan mən də bu adları toplamağa çalışıram. Ümid edirəm ki, axtardığınız adları yalnız burada tapa bilərsiniz. Adları davamlı olaraq əlavə edirəm. Əgər hələ istədiyiniz adı tapmamısınızsa, onda tez-tez bu ünvana nəzər yetirin. Növbə sizə də çatacaq...

topladı: Qədirli Ariz Teymur oğlu

2	8	11	13	13	15	17	21	25		27	30		31	36	36
A	B	C	Ç	D	E	Ə	F	G	ğ	H	X	I	İ	J	K
37	40	41	47	54	54	55	56	62	69	74	77	77	78	81	82
Q	L	M	N	O	Ö	P	R	S	Ş	T	U	Ü	V	Y	Z

Tel: 055-669-77-50 e-mail: ariz1954@bk.ru 2012-ci il

A

Abal - Yabanı (vəhşi) qızıl gül.

Abbas - Tutqun, qaşqabaqlı? Ciddi.

Abcənnət - Cənnət suyu.

Abdul - Qul.

Abdulla - Allahın qulu.

Abhəyat - Yəyat suyu.

Abid - İbadətlə məşğul olan adam.

Abiyə - Böyük, ulu.

Abidə - 1.İnanan, inanclı.. 2.Abidə, heykəl 3.Xatirə,yadigar.

Abir - Dad,ətir.

Abla - 1.Ecazkar formaları olan. 2.Böyük bacı.

Abuzər - ərəbcə abua-işiq, zər-ulduz = İşıqlı ulduz.

Adəm - Kainatın birinci peyğəmbəri.

Adil (Adilə) - (Ər.) Ədalət, ağıllı. insaf, bərabər, ədalətli, vicdanlı.

Adibə - Tərbiyəli, mədəni, nəzakətli.

Adıgözəl - 1.Elm, sənət, doğruluq. 2.Adı gözəl olan.

Adnan - Xüsusi isim.

Afaq - 1.Hündür, uca 2.Üfüqlər, ərəbcə üfûq sözünün cəmi 3.Aləm, dünya.

Afət - 1. Eşq, məhəbbət, sevgili. 2.Bəla, bədbəxtçilik, fəlakət, müsibət, ziyan, zərər.

Afiq - Yalançı, iftiraçı, çox axmaq.

Afiyəddin -

Afiyə - Sağlamlıq, salamatlıq, sağlam olmaq.

Ağa - Ulu, ağa, ilkin, sahib.

Ağabacı - (Tür.) Böyük qardaş, dayı və başqa qohumların arvadlarına hörmət üçün verilən ad.

Ağabəy - Güclü, qüdrətli bəy - mənasında.

Ağadadaş - Kiçik qardaşın böyük qardaşa və ya gəlinin böyük qayına hörmət üçün verdiyi ad.

Ağadayı - Böyük dayıya hörmət üçün verilən ad.

Ağaəmi - Böyük əmiyə hörmət üçün verilən ad.

Ağalar - Ağa cəm halında.

Ağazər - Ağa və zər sözlərindən ibarət qondarma ad.

Ağarza - Ağa və Rza adlarından törənib.

Ağakərim - Ağa və Kərim adlarından törənib.

Ağasi – (Tür.) Cənab, sahib.

Ağasəf -

Ağasət -

Ağaxan - Ağa və xan adlarından törənib və ya "Qüdrətli xan".

Ağcaqız - Ağyanız qız.

Ağcan - (Tür.) Təmiz, dürüst kimsə.

Ağca - (Tür.) 1.Olduqca ağ, beyazca. 2.Köhnədən istifadə edilən kiçik gümüş pul, pul. 3.Təmiz, saf, yaxşı niyyətli adam.

Ağçiçək - (Tür.) Ağ çiçək.

Ağdəmir - (Tür.) Dəmir kimi güclü və təmiz ürəkli.

Ağgül - (Tür.) Ağ gül.

Ağgün - (Tür.) Xoşbəxt, sevincli gün.

Ağnur - Ağ nur, ağ işıq.

Ahid - (Ər.) 1.Bir şeyin yerinə yetirilməsini əmr etmək. 2.Söz vermək. Əmr, təlimat, öhdələrinə, müqavilə, öhdəlik..

Ahu - (Fars) 1.Ceyran, qaraca, Qəzali. 2.Gözəl, incə cazibədar qadın. 3.Gözləri ceyran gözüne bənzəyən qadın. 4. Qardaş, dost.

Aide - 1.Gəlir, mədaxil, 2.Ziyarət edən 3.Qayıdan 4.Mükafat. (yunanca "bülbul").

Ain - Göz, qiymətli.

Aini - Bahar, gül, mənbə.seçim.

Aişə - (Ər.) 1.Yaşayan, çiçəklənən, zənginlik və bolluq görəni. Yaşayış. Aişə binti Əbu Bəkir. Peyğəmbərimiz (s.ə.s) -in kiçik xanımı. Möhtərəm analarımızın biri olan Aişə (r.a).

Akasya - (Yun.) Kiçik sıra yarpaqlı, kölgəli kiçik cinsləri bəzək üçün yetişdirilən paxlalılardan bir ağac. Salxm ağacı da deyilir.

Akif - (Ər.) 1.Bir şeydə sabillik edən. 2.İbadət edən, ibadət məqsədi ilə mübarək bir yerə çəkilən. 3.Müqavimət göstərən. 4.Çalışqan, məqsədyönlü..

Akifə - (Ər.) 1.Bir şey üzərində əzmlə dayanan, təmkinli, qərarlı. 2.İbadət edən xanım.

Aqil - Ağıllı, dərrakəli.

Aqşin - (Tür.) 1.Az ağ, ağımsıl. 2.Dərisində, tükündən və gözlərində doğuşdan boya maddəsi olmadığı üçün hər tərəfi ağ olan (insan, 3. Ağ tac. 4.Güclü, cəsəətli.

Alagöz - İri açıq-mavi gözlü.

Alagün - (Tür.) Yazda günəşin buluda girdiyi zamanki kölgəli hava.

Alan - (Tatar.) Rəhmdil.

Albina - (Latin) Ağ.

Alcan - (Tür.) Can alan gözəl. Can alan, cəsur, ürəkli.

Algün - (Fars.) 1.Ağlı alınmış. 2.Al rəngində, tünd və parlaq çəhrayı.

Algül - (Tür.) Qırmızı gül.

Alxan - Böyük xan

Alxaz - Xüsusi, üstün, misilsiz.

Alı - Albuxara, qurudulmuş Buxara gavalısı.

Alışan - Yanan, od tutan.

Alış - Alıcılıq.

Aliyə - (Ər.) Uca, yüksək, əzəmətli, bir şeyin ən yuxarısı, Cəmiyyətdə yüksək mövqe tutan.

Alim - Elmlı, bilici, hər hansı bir elm sahəsində mütəxəssis olan adam.

Alimə - Hikmət sahibi.

Alqan - (Tür.) Qırmızı qan. Alqan bəy: Türk dənizçisi. Səlcuqluların suverenliyindəki İznikdəki Əbul-Noyabrın donanma komandiri.

Allahverdi - Allahın verdiyi pay.

Almagül - (Tür.) Alma gülü.

Almaz – 1.Yaraşlıqlı, gözəl. 2.Son dərəcə bərk, rəngsiz, şəffaf qiymətli daş.

Alpan - İgidlər, cəsurlar.

Alpay - (Tür.) Cəsur, igid adam.

Alsı - Gözəl, qəşəng.

Altıf - Yaxşılıq, nəzakət.

Altay - (Tür.) 1.Asiyada Qərbi Sibir ilə Monqolustanı ayıran dağlıq bölgə. 2.Altay dağlıq bölgəsində yaşayan Türklərin ümumi adı. 3.Qızıl. 4.Uca dağ.

Altınay - (Tür.) Ayın sarı rəngli halı.

Altınər - (Tür.) Qiymətli kimsə.

Altın - Qızıl.

Altunc - (Tür.) 1.Mis ərintisi. 2.Kırmızı mis. 3.Qırmızı, al gözlü.

Alya - (Ər.) 1.Yüksək yer, yüksəklik. 2.Alicənab. 3.Göy, səma.

Amanulla - (Ər.) Allahın bağışlaması. Allahın qoruması.

Amal (Amalə) - Ümid, arzu, istək.

Aman - Təhlükəsizlik, sülh.

Amani - Arzu.

Amca - 1.Əmi. 2.Layiqli cəmiyyət.

Amil - 1.Məmur, icraçı, işçi. 2.Tacir müvəkkili, agent. 3.Bir işə, sözə əməl edən. 4.Səbəb, faktor.

Amid - (Ər.) 1.Çox xəstə. 2.Eşq xəstəsi. 3.Əsas nöqtə. 4.Öndər, şef, komandır. 5.Xərrac alan. 6.Diyarbəkirin köhnə adı. Orta əsrlərdə İslam Türk dövlətlərində istifadə edilən bəzi ünvanlar və məmurluq adları.

Amil - (Ər.) 1.Fail, edən, işləyən. 2.İslam dövlətlərində zəkat, vergi yığıcısı və ya qubernatorlar və dövlət memurları.

Amin - 1.Qəbul olsun, arzun yerinə yetsin(duaların axırında oxunur. 2. Etibarlı, sadıq, vicdanlı.

Aminə - (Ər.) 1.Könülü əmin, ürəyində qorxu olmayan. 2.Sadıq, dürüst, etibarlı. - Peyğəmbərin (s.ə.s) anasının adı.

Amir (Amirə) - (Ər.) 1.Xoşlandırıcı, şənəndirən. 2.Yenidənqurma olunmuş. 3.Dövlətə aid, idarə edən, əmr edən, şahzadə. 4.Özünə bağlı vəzifəli bulunan.

Amilya - (Ər.) Zəhmətkeş.

Anan - Yada salan, xatırlayan.

Anac - (Ər.) Sevinc.

Anar – 1.Yada salar, xatırlar 2."ənar", yəni nar sözündəndir.

Anası - Onun anası.

Ancela (Ancelika) - Xəbərətirən.

Anif - (Ər.) 1.Sərt, şiddətli. 2.Sərt. 3.Keçmişdə, çox yaxında, burunun ucu deyiləcək qədər yaxından keçən. 4.Bir az əvvəl, göstərilən, bəhs edilən.

Anisa (Aniza) - Gizli, yaxşı rəfiqə, yaxşı dost.

Aras - Yorğunluq, halsızlıq. * Heyranlıq.

Araş (Arəş) - Məna.

Araz - 1.İran və Azərbaycanı ayıran çayın adı. 2.İşarə, əlamət. 3.Təsadüf, rast gəlmə. 4.Hər hansı bir cövhərin varlığı üçün zəruri olmayan xüsusiyyət. Məsələn: - Şəkərin ağ rəngi şəkərin varlığı üçün zəruri deyil.

Arəstə - (Fars) Süslənmiş, bəzənmiş.

Arəş - (Bax. **Araş**) Məna.

Aribə - Ağıllı, dərrakəli.

Aric - aromət, dad, şirin iy.

Arif - (Ər.) 1.Məşhur, çox tanınmış, mütearif. 2.Məlumat sahibi. Bilən, məlumatlı, mədəniyyət sahibi. 3.Sıbyan məktəbi müəllimi.

Arifə - (Ər.) Məlumat və mədəniyyət sahibi olan qadın. Oyanıq, incə ruhlu, lətif.

Aran - Təmkinli, soyuqqanlı.

Arif - Bilən, xəbərdar, qanan, başa düşən.

Ariz - 1.Sonradan əmələ gələn, əslə oymayan. 2.Şikayətçi. 3.Üz, yanaq. 4.Təsadüfi. 5.Zühür edən ortaya çıxan.

Arizə - 1.Sonradan əmələ gəlmiş hal, nöqsan. 2.Əmələ gələn iişik, əngəl, maneə. 3.Hadisə, qəza.

Arslan - Aslan.

Artur - Ayı kimi güclü

Aruz - Döyüşçü, igid, cəngavər

Arub - İstənilən (arzu olunan) ərə.

Arzu - Arzu, istək, bir şeyin olmasını ürəkdən istəmə.

Arzuman - İstək, şiddətli istək, arzu.

Asəf - (Ər.) Qayğıkeş, ehtiyatlı.

Asəh - (Türk) Sağlam.

Asif - 1.Sərt, şiddətlə əsən(külək). 2.Bağışlanma.

Asim - 1.Günahkar, təqsirkar. 2.Qoruyan, mühafizə edən.

Asiman - Səma, göy.

Asiya - Zəiflərə kömək edən və onları sağaldan.

Asiyə - (Ər.) Təsəlli verən, müalicə edən.

Aslan - 1.Hakimiyyət, əzəmət. 2.Zirək, qoçaq.

Asudə - (Fars.) 1. Rahatlanmış, sakitliyə çatmış, kədər və çətinlikdən uzaq, pak. 2.Sakit, səssiz.

Asya - (Tür.) 1.Dünyadakı qitənin ən böyüyü. 2.(Yunan) Dirilmiş.

Aşqin - Vurulmuş (sevgi).

Atabala - Atanın balası, ata ilə oğlu, ya qızı.

Atabəy - (Tür.) 1. Ata və bəy sözlərindən törənib. 2. Səlcuqlar dövlətində şahzadələrin tərbiyəsiylə vəzifəli şəxs. 3. Lala. Dövlət idarəsində səlahiyyət daşıyan naiblərdən. Dövlət rəhbərliyində bir vəzifə.

Ataman - (Tür.) 1. Ata adam, prezident, lider. 2. Don kazaklarının öndərlərinə verilən ad.

Atilla - Türk, Fəth eden, ulu türk, atlı.

Atlas - (Ər.) Atlas, parça.

Ayaz - 1. Ağıllı, istedadlı. 2. Qışda buludsuz, aydın gecələrdə quru soyuq, saxta; ümumiyyətlə bərk soyuq

Aybala - (Tür.) "Ay" və "bala"- sözlərin quraşdırılmış ad.

Aybanu - (Tür.) Ay kimi qız.

Aybəniz - Ay camallı, gözəl.

Ayda - Xüsusi ad.

Aydan - (Ər. Tür.) 1. Cənnətdə ölümsüzlüyə qovuşan kimsə. 2. Mənfəət, aydan gələn.

Aydın - 1. İşıqlı, ayılı, mahtab. 2. İşıqlı, nurlu, işıqsaçan, parlaq. 3. Buludsuz, aşıq, təmiz. 4. Bəlli məlum.

Ayca - (Tür.) Ay kimi gözəl, işıqlı, parlaq.

Aycan - (Tür.) Ay kimi parlaq gözəl və sevimli.

Aycahan - Cahanı işıqlandıran işıq. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ayca - (Tür.) Ayın yeni doğulduğu günlərdəki şəkli, yeni ay, hilal. 2. Məscid qübbələrinə və minarə papaqlarına qoyulan aypara şəklindəki bəzək. 3. Ay qədər gözəl, işıqlı.

Ayçətin - (Tür.) Çətin, güc ay.

Aydan - (Tür.) Aya aid olan. Ay kimi.

Aydəmir - (Tür.) "Ay" və "dəmir" sözünün vəhdəti.

Aydın - (Tür.) 1. Ayılı gecə, mömin. 2. İşıqlıq, işıqlı, parlaq, işıqlı, ziyadar, münəvvər. 3. Açıq, müəyyən, ortada, vazeh, aşkar, bahir. 4. Müqəddəs, uğurlu, mübarək, məsud. 5. Oxumuş, mədəni irəli fikirli, münəvvər. Kılıçarslan xanımının adıdır. Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Aygül - (Tür.) Ayın gülü.

Aygün - (Tür.) 1. Dəbdəbəli, ay və günəş qədər gözəl mənasında. 2. Gözəl, ismətli. "Ay"-la "Günəş"-in birləşməsindən yaranan ad, ay və gün.

Aygül - (Ər.) Ay gülü.

Ayxan - (Tür) Ay sahibi, ay hakimi. Oğuz Qağan dastanına görə, Oğuzun altı oğlundan biri. Əfsanədə bəhs edilən, Oğuzun işıqdan doğan arvadından olan 3 oğlundan biri. Ayxanın 4 oğlu 24 oğuz boyunun 4 ününü meydana gətirir. Bunlar bozoqlu soyudur. Oğuz Qağan Dastanına görə, Oğuzun altı oğlundan birinin adıdır.

Ayxatun - (Tür.) Ay üzülü qadın. Ay və xatun sözlərindən birləşmiş ad.

Ayilkin - (Tür.) İlk uşaqlara qoyulan ad.

Aykac - (Tür.) 1. Söyləyən, danışan. 2. Ağıl verən. 3. Ozan, şair.

Ayka - (Tür.) Soylu, zadəgan, təmiz adam.

Ayla - (Tür.) 1. Ayın və günəşin ətrafında bəzi zamanlarda görülən halqa, ayla. ağ işıq. 2. Şəfəq, parıltı.

Ayılın - Nur, işıq, parıltı.

Ayna - 1. Şəffaf, təmiz, işıqlı. 2. Güzgü.

Aynuddin - (Ər.) İmanın mahiyyəti.

Aynur - (Ər.) Ay, nur, işıqlı ay və ya ayın işığı.

Ayparə - Ay parçası.

Aypara - Ayın nazik qövs şəklində olan dövrü, hilal, 1-2 günlük ay.

Ayrat - (Ər.) 1. Heyrət. 2. Əziz, sevimli. 3. (Monqol) Meşə insanları.

Ayrəng - Müdrikliyi, anlayış.

Aysan - Ay kimi parlaq, işıqlı, təmiz tanınmış adı olan.

Aysel - (Tür.) 1. Bol işıq saçan, ay. 2 Ayın ən parlaq zamanında doğulan. 3. Ay işığının seli, ay kimi parlaq, gözəl.

Aysu (Aysunay) - (Tür.) Su kimi aydın ay. Ay və su sözündən ibarətdir.

Aysevən - (Tür.) Ay sevən kimsə.

Aysudə - (Tür.) Suda əks olunan ay.

Aysun (Aysunə) - (Tür.) Ay kimi işıqlı və gözəlsən mənasında.

Ayşan - (Tür.) Ay kimi şanlı, görkəmli, parlaq. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ayşə - (Ər.) Yaşayan. Rahat yaşayan.

Ayşən - (Tür.) Şən ay, gülən ay.

Ayşənur - (Ar.) Nurlu, işıqlı həyat.

Ayşil (Ayşin) - (Tür.) Ay kimi işıq-ışıl. - Ay və şil sözlərindən birləşmiş ad.

Ayşirin - (Tür.) Sevimli ay, ay kimi sevimli. Şirin.

Ayşülə - 1. Ay qığılcımı. 2. Ay işığı.

Aytac - (Tür.) Başa taxılan ay şəklində tac. Ay kimi parlaq, bərq vuran tac; Gözəl, Natiq.

Aytək - (Tür.) Ay kimi.

Aytəkin - (Tür.) Ay şahzadəsi, aya bənzər, ay kimi. ay prinsisi.

Aytən - (Tür.) 1. Ay üzli. 2. Bədəni ağ və parlaq olan. 3. Gözəl bədənli.

Azza - Gənc, gənc ceyran.

Azil - İncəlik, zəriflik.

Azilə, Asilə - Əsli nəcib olan, nəcib mənçəli.

Azimə (Asimə) - Müdafiəçi.

Azir, Atxir - Sevimli, ən sevimli.

Azad (Azadə) - 1. Asudə, sərbəst. 2. Rahat, əziyyətsiz. 3. Hürr, güvənli. 4. Cənubda ağac növü.

Azay - Şikayət deyilmə, gileylənmə, giley.

Azər - 1. Od, atəş. 2. Oda xidmət göstərən mələk.

Azəri - 1. Oda sitayiş edən, atəşpərəst. 2. Oda aid olan 3. azərbaycanlı, azərbaycanlılara aid.

Azərin - 1. Odlu alovlu. 2. Şöləli, şöləsi olan, qığılcım.

B

Baba - (Tür.) Atanın və ya ananın atası; nəvəsi olan kişi.

Babaxan - Baba və Xan sözlərindən törənib.

Babacan - (Fars.) 1. Atanın ruhu. 2. Babaya, yaxud qoca kişiye mehribanlıqla müraciət.

Babək - (Fars) 1. Ataman, sərkərdə. 2. Baba sözünün nəvazişli deyim forması.

Badam - 1. Dəyərli, gözəl, ləyaqətli. 2. İsti ölkələrdə yetişən sərt qabıqlı, ləpə şəklində ləzzətli bir meyvə.

Bağır - 1. Açıq, sökən, kəsən. 2. Naxır, sürü. 3. Qaraciyər. 4. Ürək, qəlb mənasında. 5. Ox yayı və dağda orta bölüm. 6. Sinə.

Bağdad - Tanrının hədiyyəsi, töhfəsi.

Bağdaxanı - Nurlu, parlaq.

Bağdasar - (Tür.Fars.) Baş üzərində parıltı.

Baftazər - Qızıl qaşlı.

Bahadır - (Fars) Pəhləvan, qəhrəman, igid.

Bahadır - (Fars) Bax Bahadır.

Bahar - İlin qış, yay arasında olan fəsl.

Baharay - (Fars.Tür.) "Bahar" və "ay" sözlərindən...

Bahəddin - İnamda çox gözəl.

Bahieddin - Parıltı, dinin gözəlliyi.

Baxış - Baxmaq tərz, gözlərin ifadəsi, nəzər.

Baxicə - Əzəmətli.

Baxir - (Ər.) Açıq, gözəl..

Baxirə - İşıldayan, brilliant, necib qadın.

Bakir – (Ər.) 1. İncələyən, öyrənən, tətqiq edib açıqlayan. 2. Aslan. 3. Hz. Hüseyin-in Zeynəlabidindən olan nəvəsinin adı.

Bakirə - (Ər.) Ərə getməmiş qız. İsmətli qız.

Balaş - (Tür.) Mənim uşağım, mənim oğlum.

Balabəy - Kiçik bəy.

Balabibi - Kiçik bibiyə verilən ad.

Balaca - Həcmcə, boyca, ölçücə kiçik, xırda.

Baladadaş - Təzə gəlinin kiçik qaynına verdiyi ləqəb.

Balaəmi - Uşaqların kiçik əmilərinə verdikləri ad.

Balakişi - Uşağa genetik sevgi, Bala və Kişi sözlərinin vəhdəti.

Balaqız – (Tür.) "Bala" və "qız" sözündən ibarətdir.

Balış - Yastıq, quş tükü və ya başqa yumşaq, mütəhərrik şeylər doldurulmuş yataq ləvazimatı.

Ballı - Bal qatılmış, bal dadlı, bal kimi şirin.

Baloğlan - Şirin uşaq.

Banu - (Fars.) Xanım.

Banuçiçək - Yüksək, ali.

Barat - (Fars.) 1.Paklıq, təmizlik. 2.Müsəlman bayramı gecəsi anadan olan. 3.Əfv olunan.

Bariz - Aşkar, aydın, əyani, qabarıq, gözəçarpan.

Basir - (Ər.) Anlayışlı.

Basut - (Tür.) 1.Kömək, arxa. 2 Köməkçi.

Basutxan - Yardımçı xan, arxa duran xan.

Batı - Qərb.

Bayat - Allahın siması.

Bayan - (Monq.- Ər.) Zəngin, güclü, xoşbəxt mənasında. Ad komponenti.

Bayraməli - (Tür. Ər.) Əli bayramı. - Bayram və Əli sözlərinin vəhdəti.

Behbud - 1.Sağalma. 2.Yaxşılaşma. 3.Sağlam, xəstə olmayan. 4.Xəncərin bir növü.

Behcət - 1.Gözəllik, qəşəndlik. 2.Şadlıq, sevinc.

Beydulla - Allahın kiçik qulu.

Beyrək - 1.Çox nəzakətli, əfəndi, bəy. 2.Hüzünlü.

Bəyan - (Ər.). 1.Bildirmə, danışma, şərh. 2. Bəlağət elmlərindən ikincisi. 3.Müəyyən, açıq-aşkar. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Bəyazid - (Ər.) Əbu Yezid, Yezidin atası, (qısaldılmış). – Ərəbcədən türkcələşmiş.

Bəypolad - (Tür.) Dəmir bəy, cənab.

Bədəl - Əvəz, dəyər.

Bədih - (Ər.) Nadir, əla, mükəmməl.

Bədire - (Ər.) Başlamaq.(Bu adı ailədə doğulan birinci qıza verirdilər).

Bədiyyə - Tək, təcəccüblü, valehedici.

Bədrə - Tam ay.

Bədrıyyə - Tam ayı xatırladan.

Bəhlul - Xəlifə Harunərrəşidin vaxtında özünü dəliliyə vurmuş adam. O, ayıq, dərrakəli və təlxək kimi sayılıb.

Bəhruz - Bəxtiyar.

Bəhram - (Fars.) Qalib gələn, qovan.

Bəhmən - Doğru danışan, düz adam.

Bəhmənyar - Bəhmənin hədiyyəsi.

Bəxiyyə - Gözəl, parıldayan.

Bəxtiyar - (Fars. Ər.) Xoşbəxtlik, səadət.

Bəxşi - (Tür.) 1.Bilgin, müəllim. 2.Saz şairi, aşiq. 3.Həkim. 4.(Fars) Hədiyyə. Vermə. İhsan.

Bəkir - İgid, Ər.

Bənövşə - Çəhrayı rəngli çiçək.

Bərxudar - Salamatlıqda olan. Mükafata çatan. Nəsibli. Xoşbəxt.

Bəriyyə - Xalq. Məxluq. İnsan. Səhra. Çöl.

Bəsir - Xoş xəbər gətirən, muştuluqçu.

Bəsreddin - (Ər.) Dinə köməyi dəyən. - Dilimizdə "Nəsreddin" şəklində istifadə edilir.

Bəsti - Kifayət.

Bəşair - Yaxşı xəbərlər, xoş məramlar.

Bəşər - Xoş xəbərləri yetirən.

Bəşir - Şad xəbər gətirən, muştuluqçu, müjdəçi

Bəşirə - Müjdə gətirən. Xeyirxah xəbərləri gətirən sevinc.

Bətulla - (Ər.) Öz başlanğıcını Kəbə məscidinin adından götürür, Allahın evi.

Bəyaz - (Ər.) Ağ. 1.Qar rəngi.. 2.Təmiz, ləkəsiz.

Bəyim - Xanim.

Bəylər - Bəy sözünün cəm halı, zadəgan.

Bəysoltan - Baş sultan.

Bəyxan - Bəy və Xan, əsas başçı.

Bəzile - Cəsur.

Bibi - (Tür.) Atanın bacısı.

Bidar - (Fars.) 1.Bel, belləyən, yer qıran, kürek çəkən. 2 İstehkam adamı. 3.Oyanıq, yatmayan, yuxusuz.

Bikə - (Tür.) 1.Xanim. 2.Bənzərsiz. 3. Şahzadə.- Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Bilal - (Ər.) 1.Sağlam, canlı. 2.İslamın ilk müəzzini, Həbəş əslli olub islamı kölə olaraq ilk qəbul edənlərdən biridir. 3.Su kimi isladan, yaşlıq, qara və ağ, yeni qara ilə ağ olmaq. 4.Birinci azançının adı (Ən birinci azana çağıranın adı).

Bilan - (Tür.) Bəzəkli və işləməli qılınc kəməri.

Bilay - (Tür.) Ay kimi əsil ol. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Bilgiyə - (Tür.) Bilgili qadın.

Bilginur - Bilginin işığı, bilginin aydınlığı.

Bilqan - (Tür.) Bilgili.

Bilnaz - Zərif, cazibəli.

Binəli - (Ər.) Əlinin oğlu.

Binyamin - Sağ əlin gücü – güc deməkdir.

Biray - (Tür.) Ay kimi tək, bənzərsiz.

Bircan - (Tür.) Tək, bənzərsiz. Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Bircə - (Tür.) Tək, bənzərsiz, bircəcik.

Birgül - (Tür.) Bir dənə gül, tək gül. qiymətli gül.

Birsən - (Tür.) Ka. – Sadəcə sən, tək sən.

Boran - (Tür.) Külək, şimşək, göy gurultusu, sağnaq yağışın birlikdə olduğu iqlim hadisəsi.

Budaq - Ailənin inkişafı, davamı.

Buğday - Rəhbər, lider.

Bulud - (Tür.) Su buxarlarının sıxlaşmasıyla meydana gələn və səmada mahiyyətinə görə fərqli yüksəklikdə olan hava kütləsi. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Burxan - Sübut, dəlil.

Busə - (Fars.) Öpüşmək, öpmək. - İslami əxlaqa zidd olduğu üçün ad olaraq istifadə edilməz.

Bünyad - 1.Əsas, təməl. 2.Quruluş, bina.

Bülbül - (Ər.) 1.Səsinin gözəlliyilə məşhur oxuyan (ötücü) quş. 2.Səsi çox gözəl olan kimsə.

Büllur - (Ər.)1.Bəzi cisimlərin tabe olaraq aldıkları həndəsi şəkil. 2.Duru, aydın, kəsmə şüşə, kristal. 3.Nəcəf daşı. (Məc.) Təmiz, parlaq insan.

Bürhan - Dəlil, isbat vasitəsi.

Büsat - (Tür.) - Toy, şənlik, əyləncə.

C

Cabbar - (Ər.) Qüdrətli, hər şeyə qadir olan.

Cabir (Cabirə) - (Ər.) 1.Əziyyət verən, zülmkar. 2.Təsəlli verən. 3.Məcburiyyət, zorakılıq.

Cabirə - Ürəkverən.

Cahangir - (Fars.) Dünyaya hakim olan, dünyanı zəbtədən kimsə. Fateh. Osmanlı şəhzadələrinin ortağ adıdır.

Cahangül - (Fars.) Dünya və gül sözlərindən ibarətdir.

Cahid - (Ər.) Cəhd edən, əlindən gəldiyi qədər işləyən, çalışqan. Bu söz Quran-ı Kərimdə "cihad et". "Allah yolunda döyüşə çıx" mənasında istifadə edilmişdir.

Calal - 1.Böyüklük, dövlət (cah-calal) 2.Allaha inam.

Calib (Calibə) - (Ər.) Cazibədar, cəlbedici, cazib, özünə çəkən.

Camal - Gözəllik, nəzakətli, kamillik.

Camalə (və ya Cəmalə) - Gözəllik, nəzakətli.

Camaləddin - İnamın gözəlliyi, etiqadın gözəlliyi.

Cana - Məhsul.

Canan - (Far.Ər.) 1.Sevgili, könül verilmiş, sevilən qadın, sevgili yar. 2.Ruhun ürəyi.

Canay - (Tür.) Ay kimi təmiz, saf, parlaq kimsə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Canaydın - (Tür.) Özü təmiz, işıqlı ruhlu kimsə.

Canbəy - (Tür.) Güclü şəxsiyyətli kimsə, canım kimi sevgili.

Canbura - (Fars.) Könül alan, sevgili.

Candəmir - (Tür.) Özü güclü, dəmir kimi möhkəm şəxsiyyətli.

Candəyər - (Tür.) Uğrunda can veriləcək qədər gözəl, dəyərlı, sevilən.

Candoğan - (Tür.) --

Canel - (Tür.) İçdən uzadılan əl, dostluq əli. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Cankişi - (Fars.-Tür.) Ruh – insan.

Canna - Bağ, cənnət.

Cannur - (Tür.) Özü işıqlı, nurlu kimsə.

Canpolad - (Far.) Polad ürək (ruh).

Cansevər - (Tür.) Canı sevən.

Cansoy - (Tür.) Zadəgan, soylu, cana yaxın.

Cansu (Cansun) - (Tür.) 1. Həyat verən su, təzəlik. 2. Sevgili, sevimli. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Cantəkin - (Tür.) Tək can, bənzərsiz can.

Cavad - (Ər.) Alicənab, comərd, səxavətli, ehsan edən.deməkdir.

Cavan - (Fars.) Gənc, təzə, cavan

Cavanşir - İgid, qəhrəman.

Cavid - (Fars.) Baqi, daimi, əbədi.

Cavidan - (Fars.) 1.Daimi qalacaq olan, sonrasız, əbədi. 2.Güc, qüvvə

Ceyhun - Aşib-daşan, coşan. - İndiki Amudərya çayının qədim adındandır.

Ceyla - Ata, övladının doğulmasından əziyyətçəkən.

Ceylan - Ahu.

Ceyran - (Tür.) Sürətli qaçan, formalı qıçları olan və gözəl gözləriylə tanınan bir qəzəl cinsi. İncə, alagözlü, mülayim.

Cəbir (Cəbirə) - (Ər.)1. Məcbur etmək. 2. Düzəltmə, təmir etmə. 3. Kırık və ya qabarıq bir sümüyü yerləşdirib qucaqlamaq.

Cəbrayıl - (Ər.) Qədim yəhudi Qavriildən - tanrının əsgəri olan deməkdir.

Cəbrail - (Ər.)1.Peyğəmbərlərə vəhy gətirən dörd böyük mələkdən biri. 2.Cəbrayıl - İbranice Allahın qulu. 3. Az çox çətinliklə yetkinləşdirmək. 4. Allahın mələyi. - Qədim yəhudi Qavriildən - tanrının əsgəri olan deməkdir.

Cəfər - 1. Kiçik axar su, kiçik sel, kiçik çay. 2.Cəfər bin Məhəmməd: ləqəbi Essadiq olub. 12 imamın altıncısıdır. Məhəmməd bin Elbəkırın yerinə imamətə keçmişdir. 3.Cəfər-i Təyyar: Hz. Əlinin qardaşı olub, Mutə döyüşündə bayraq tutarkən iki əlini də itirərək şəhid olmuşdur. Bu gün də Mutə ətrafında qəbri var.

Cəlal - (Ər.) 1.Böyüklük, ululuq əzəmət. 2.Hiddət, hirs. 3.Qorxusuz, iradəli, igid. 4.Allahın "Qəhhar, Cabbar, Mutəkəbbir" kimi sərtlik və təkəbbür ifadə edən sifətləri. Quranda Rəhman surəsi 27, 78. ayələrdə keçməkdədir. Zül Cəlali; Cəlal sahibi Allah.

Cəlale - Böyüklük, əzəmət ululuq, şan-şöhrət.

Cəlaləddin - (Ər.) Dini müdafiə edən. 2. Dinin ululadığı, tərifiyədi. Cəlaləddin Xarəzmşah: Son Xarəzm hökmdarı (öl. 1231). Cəlaləddin Rumi: Məşhur Türk mutasavvif, Mövlana.

Cəlil (Cəlilə) - 1.Möhtəşəm, əzəmətli. 2.Böyük, uca, yüksək, ali, hörmətli nəcib. 3.gözqamaşdırıcı. 4. Zadəgan. 5.Hündür.

Cəmal - (Ər.) Üz gözəlliyi, zahiri və batini gözəllik. Allahın mərhəmət təcəllisi. Allahın lütf, ehsan, razılıq sifətlərinin qarşılığı.

Cəmaləddin - (Ər.) 1.Dinin camalı, parlaq üzü. - Daha çox şərəf ünvanı olaraq istifadə edilmişdir.

Cəmil - (Ər.) 1.Gözəl kişi. 2.Yaxşılıqla anma. 3.Əvvəllər məktəblərdə verilən Başan kağızı.

Cəmile - (Ər.) 1.Gözəl qadın, qəşəng, şirin, cazibəli, sevimli. 2.Gönül almaq məqsədilə yapılanahani tərəfindən ilk dəfə istifadə edilmişdir.

Cəmsid - Parıtlı, nur, işıq

Cənnət – Behişt

Cəsarət - (Ər.) Ürəkliklik, korkusuzluk. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Cəvad – 1) Comərd, səxavətli, əliaçıq 2) Yaxşı yerişli at

Cəvahir - (Ər.) 1.Cövheri, almazlar, qiymətli daşlar. 2.Qiymətli şey, qızıl-gümüş. 3. Mayalayar, darıxar. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Cigid - – (Tür.) Qoçaq atlı, igid döyüşçü, igid.

Cihad – Döyüş vuruş, müharibə 2) Din uğrunda müharibə, din yolunda çalışma

Coşqun - (Tür.) 1. Coşmuş, hiddətə gəlmiş. 2. Həssas, artıq hərəkətli. Həyəcanlı, qaynar, alovlu, ürəkli, ilhamlı, kükrəyən, daşan.

Cövdət - (Ər.) 1. Yaxşılıq, gözəllik. 2. Yetkinlik. 3. Böyüklük. 4. Təzəlik. 5. Qüsursuzluq. Cövdət Paşa: Osmanlı dövlət adamı. Tarixçi və hüquqşünas

Cövher - (Çeçen) İnci.

Cümə - Dua günü; hərfi - cümə (həftənin beşinci günü)

Cüməli - (Ər.) Cümə və Əli sözlərindən ibarətdir.

Ç

Çələbi - 1.Əfəndi, mədəni, tərbiyəli, nəzakətli və kübar, təhsilli. 2.Şəhər tərbiyəsi almış oxuyub - yazan kimsə. 3. Osmanlı dövlətinin ilk dövrlərində şahzadələrə verilən ad. Musa Çələbi, Süleyman Çələbi. – Məvləvi təriqətinin başı bu adla xatırlanırdı. Mövlana və ya Hacı Bəktəş nəslindən olan kimsə.

Çəmən - Yaşıl otlaq bir sahə, çəmənlik.

Çəmənzar - (Fars.) Otlaq. çəmənlik.

Çərkəz - Gözəl, incə.

Çiçək - (Tür.) 1. Bitkilərin artıma ünsürlərini ehtiva edən rəngli və ya ağ rəngdə açan, çox qoxulu, sonradan meyvə və ya toxum halına gələn qisimləri . 2. Bitki, çiçək açan bitki. 3. Bəzi şeylərin toz halına gətirilmiş özü, kükürd çiçəyi. 4. Parça və ya başqa şeylər üzərinə edilən rəngli və ya rəngsiz bəzəmə.

Çiltay - (Tür.) Üzərində xallar olan tay.

Çilə - (Fars.) 1.Zövq və səfadan əl çəkərək gizli bir yerdə edilən 40 günlük ibadət. 2.Əziyyət, çətinlik. 3. İbrişim, yun və s. dəstəsi. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Çimnaz - Naz, qəmzə.

Çinar (Çinare) - (Fars.) Çinar ağacı. Ucaboylu, qəşəng.

Çinay - (Tür.) 1.Ətrafa həqiqətən işıq saçan kimsə. 2.Ayın üzərində meydana çıxan açıq rəngli ləkələr.

Çiney - (Tür.) Doğru, dürüst, namuslu kimsə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Çingiz - 1.Dəniz, qüdrətli. 2.Böyük, güclü, qüvvətli.

Çintay - (Tür.) Soylu at.

Çiray - (Fars.) 1.Üz xəttləri, üz gözəlliyi. 2.Bəniz, üz. 3.İnsan rəsmi. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

D

Dadaş - (Tür.) 1.Böyük qardaş. 2.Dəliqanlı, cəsur.

Dağtəkin - (Tür.) Dağ kimi.

Dahi (Dahiye) - (Ar.) Üstün zəka sahibi.

Dakire - O, şəxs ki, həmişə Allahı xatırlayır.

Damla - (Tür.) 1. Bir mayedən ayrılaraq düşən parça halında, kiçik miqdar, qətrə. 2.Müəyyən miqdarda axıdılaraq istifadə edilən dərman.

Danəndə - Bilici, bilikli.

Danəgül - (Tür.) Bir dənə gül, Tək gül.

Dangül - Dan gülü, şəfəq gülü.

Daniyar - Bilik sahibi, alim, ağıllı.

Danulduz - Dan ulduzu, şəfəq ulduzu.

Darçın - Ədava.

Dariyyə - Parıltılı, parıldayan, işıldayan.

Дашбикə - (Tatar.) Möhkəm.

Daşdəmir - (Tür.) Daş və dəmir kimi güclü, sağlam, zireh, üstün, möhkəm.

Daşqın – Güclü, qaynayan.

Davud - Sevimli, Əziz.

Davud - 1. Sevgili. 2. (İbr.) Özünə kitab olaraq Zəburun göndərildiyi böyük peyğəmbərlərdən biri. Quran-ı Kərimdə 16 yerdə adı keçir.

Dədə - (Tür.) 1. Ana və atanın atası. 2. Dərgahda hücrə sahibi olmuş kimsə. 5. Bektaşilərdə şeyx, baba.

Dəfinə - (Ər.) 1. Yerə basdırılmış, qiymətli əşya. 2. Qiymət və dəyəri olan kimsə və ya mal.

Dəmir - Vicdan, ağıl.

Dəmiray - (Tür.) Dəmir kimi.

Dəmirəl (Дəмпəл) - (Tür) Dəmir kimi güclü əli olan.

Dəmirxan - (Tür.) Güclü hökümdə olan xan.

Dəniz - Dəniz, su, aydınlıq.

Dəryadil - (Fars.) Könlü geniş, hərşeyi xoş gören.

Dəryanur - (f.ə.i.) Nur dənizi, nur dəryası.

Dəstəgül - Gül dəstəsi.

Diana - İlahi (Latın).

Dilərə - (Fars.) 1. Könül alan, könül bağlayan, könül oxşayan, qəlbə istirahət etdirən. 2. Bu gün əldə nümunəsi olmayan köhnə Türk mürekkəb məqamlarından biri.

Dilavər - (Fars.) İgid, ürəkli.

Dilaviz - (Fars.) Könlün ilişdiyi, könülə ilişən.

Dilay - (Fars.) Könlü işıqlandıran ay.

Dilbaz - (Fars.) 1. Könül əyləndirən. 2. Güzəl söz söyləyən. 3. Üzə xoş görünən.

Dilbər - (Fars.) Gönül alıb aparən, gözəl. Güzəl, sevimli.

Dilbəran - (Fars.) Dilbər, gözəllər.

Dilbəstə - (Fars.) Könül bağlamış, aşiq.

Dildar - (Fars.) 1. Birinin könlünü almış, sevimli. 2. Abdülbaki Dədənin tərkib etdiyi 7 məqamdan biri. Ürək verən, qəlbə bağışlayan, sevgili.

Dildarə - Könül vermiş, açıq, ürəyini oxşayan.

Dildərən - (Fars.) Sevilən, könül alan, bəyənələn.

Diləfruz - (Fars.) Gönül işıqlandıran. Könül aldadan, qəlbi əyləndirən.

Dilfüruz - (Fars.) Gönül fərəhləndirən, sevindirən.

Dilxun - (Fars.) İçi qan ağlayan.

Dilnur - (Fars.) Könül nurlu.

Dilrah - (Fars.) Könül yolu.

Dilruba - (Fars.) 1.Könül bağlan, könül alan. 2.Təxminən 2 əsrlik bir mövqe.

Dilsafa - (Fars.) Könülü şən, rahat, dərdsiz.

Dilsaz - (Fars.) Könül edən, şirin davranan.

Dilsuz - (Fars.) Könül yaxan, ürək yandıran.

Dilşad - (Fars.) Könülü xoş, sevilmiş. Ürəyi şad, könül şad, qəlbi sevincə dolu.

Dilzad - (Fars.) Könülü bir şeylə əlaqədar olmayan, könül rahat. Azad.

Dilşah - (Fars.) Könül hökmdarı, şahı.

Dinar (Dinara) - (Ər.) Qiymətli, dəyərli, yeganə.(Dinar - qızıl pul sözündən).

Dinçay - (Tür.) Qüvvətli ay.

Dirəhşan - (Fars.) Parlaq, parlayan.

Domrul - Həyat, övlad, nəsil.

Dövrən - (Ar.) 1.Dünya,fələk. 2.Zaman. 3.Taleh, yazı.

Dövləddin - (Ər.) Dinin xoşbəxtliyi, uğuru, böyüklüyü.

Durna - Köcəri quş.

Duyğu – Hiss.

Dürdanə - (Fars.) 1 İnci dənəsi. 2.Sevgili, qiymətli. 3) Əziz, əziz-xələf.

Dürəfşan - (Fars.) 1.İnci səpən. 2.İnci kimi söz söyləyən ağız.

Dürre - (Ər.) İnci dənəsi.

Dürriyyə - (Ər.) 1.İnci kimi parlayan, parlaq. 2.Parıltılı ulduz.

Dürriyyə - Parıltılı, parıldayan, işıldayan.

Dürnur - (Fars.) İnci işığı.

Dünya - Dünya; varlıq, kainat.

E

Ehtimam - (Ər.) Diqqətlə çalışma, xüsusi araşdırma.

Ehtiram - Hörmət.

Ehtişam - (Ər.) Böyüklük, göz alıcılıq, göstərişlilik, görkəm. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ehvan - (Ər.) 1.Sadiq, səmimi can dostları. 2.Eyni tərqiqətə mənsub insanlar. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Elbrus - (Fars.) 1.Qafqazda ən yüksək dağ. 2.Uzun boylu yaraşığı kimse. 3.Qafqazda məşhur dağ adı; Yalbuç (buz yalı) - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Elcan - (Tür.) Ölkənin canı, sevdiyi şəxsi.

- Elçin** - 1.Qədim türk və çin dillərində "çin" sözü həqiqət, düzgünlük, doğruluq. 2. Xalqın igidi (cəsuru).
- Eldar** - (Fars) 1.Hakim, el sahibi, hökmdar. 2.Yunan adı "İliodor"- dan mənası: Günəşin hədiyyəsi.
- Eldəniz** - Dəniz.
- Eldəmir** - (Tür.) Ölkənin ən möhkəm, güclü, qüvvətli adamı. Dəmir kimi güclü əl.
- Elgin** - (Tür.) Qəribə, yurdundan ayrılmış.
- Elgün** - (Fars.) Xalq, əhali.
- Elqay** - (Tür.) Yeni ay, ayın ilk halı. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.
- Elqan** - (Tür.) 1.İlk qan. 2.İranda Elxanlılardan sonra bir dövlət quran Türk hökmdarı.
- Elmar** - Elin zirvəsi.
- Elman** - xalqın (camaatın) insanı(adamı).
- Elmir** – 1.Elmər adından gəlib: Nobl (qədim ingilis qızıl sikkə). 2.Xalqın (camaatın) rəhbəri.
- Elmira** - (İngilis.) Gözəl.
- Elnar** (Elnarə) - Nar-alov mənasındadır, odlu qız, doğma işıq.
- Elnaz** - (Tür. Fars) El (Vətən) + Naz (Zəriflik). Xalqın (camaatın) arasında ən ,ox istənilən.
- Elnur** - Elin nuru,vətənin işığı.
- Elsevən** - (Tür.) Ölkəni sev, ölkəsini sevən. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.
- Elsevər** - Xalq sevən.
- Elsu** - (Tür.) Ölkənin suyu, bərəkəti, bolluğu. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.
- Elsur (Elsurə)** - (Tür.Ər.) Vətən qəhrəmanı.
- Elşad** - Hökmdar, sərkərdə, xalqın hökmdarı.
- Elşən** - (Tür.) Başçı, rəhbər, hökmdar. Mutlu, şən ölkə.
- Eltan** - (Tür.) Ölkəni tanı, ölkəsini tanıyan, sevən.
- Eltay** - Bax - Eltan.
- Eltəbər** - (Tür.) Köhnə Türklərdə qubernator, komandir mənalarında olan.
- Eltəkin** - (Tür.) Tək və bənzərsiz ölkə.
- Eltər** - (Tür.) Yurdunu sevən, qoruyan, nəzarət edən.
- Elvin** - (Ər.) 1.Cənnət çiçəyi, göy qurşağının hər bir spektrinə verilən ad. Qeyd: Bu adın mənası hələ doğrulanmamışdır. 1.Yaradıcı, qurucu.
- Elyaz** - Xalqın sevinci.
- Elza** – (Alman.) Avropada işlənən "Elizavet" adının qısa forması: - Allaha hörmət edən, Allah qarçısında and içən mənasında...
- Emma** - (Yunan) Zərif, qürurlu.
- Emil** - (Alman) 1.Çalışqan. 2.rəqib.
- Emin** - Sakit.
- Emilia** - Zəhmətkeş, təkəbbürlü.
- Emilya** - (Latın) 1.Zərif, incə, qürurlu. 2.Çalışqan.
- Emruz** - (Fars.) Bu gün. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.
- Etibar** - Xoşbəxt, firavan, müvəffəqiyyət.

Etimad - 1. İstinad, dayanma. 2. İnam, inanma. 3. Güvənmə, xatircəm olma. 4. Etibar.

Eynulla - Allahın gözü.

Eyvaz - Vətənpərvərlik, səadət.

Eyyub - (Ər.) 1. Səbirli. 2. Dönən, peşman olan, günahlarına tövbə edən deməkdir. Quranda adı keçən peyğəmbərlərdən. Gözəl səbir sahibi.

Ə

Əbdül - Qul, kölə, itaət.

Əbdülhəmid - Bəyənilmiş kölə.

Əbil - Yüksəklik atası.

Əbru - (Fars.) 1. Qaş. 2. Bulud rəngində, buluda bənzər, bulud kimi dalğalı, buludlu. 3. Kağız üzərində özünə xas üsulla edilən, mərmər, damarlar kimi dalğalı şəkilli bəzəmə. Cildçilikdə və hüsn-ü xətdə istifadə.

Əbubəkir - (Ər.) 1. Dəvə balasının atası. - Hulefası Rəşidinin ilkidir. 2. Hz. Əbubəkri ləqəbidir. Rəsulullah (səs) -in peyğəmbərliyindən əvvəl də sonra da ən yaxın yoldaşı olmuşdur. 3. Məhəmməd peyğəmbərin əshabəsinin adı.

Əbuzər - (Ər.) Qızıl sahibi, sərvət və zənginlik sahibi.

Əbülfəz - Fəzalet, hünər sahibi.

Əcəmi - Ərəb olmayan adam, qeyri ərəb 2. İranlı 3. Təcrübəsiz, bacarıqsız, xam.

Ədalet - İnsaf, mürüvvət.

Ədib (Ədibə) - (Ər.) 1. Ədəbli, tərbiyəli, zərif, incə. 2. Ədəbiyyatla məşğul olan kimsə.

Ədil - 1. Bərabər, tay. 2. Rəqib, düşmən.

Ədiyyə - (Ər.) Devalar, dərmanlar, çarələr.

Əfifə - İsmətli, vicdanlı.

Əfiyyə - Alaqaranlıq.

Əfqan - (Ər) 1. Həyəcanlı, tez hirsələnən. Orta Asiyada yaşayan müsəlman bir qövüm. 2. Döyüşçü, igid.

Əflatun - (Yun.) Böyük alim, məşhur Yunan filosofu. 2. Aristotelin müəllimi. Sokratın tələbəsi, 1. Açıq bənövşəyi.

Əfnan - Üç budaq.

Əfra - Ağ.

Əfrahim - (İbr.) Hz. Yusufin ikinci oğlu. Orta Fələstində yerləşən İsrail qəbiləsinə adını verdiyi deyilir. Bu qəbilə Hz. Süleymanın ölümündən sonra əsl İsrail birliyinin 12 qola ayrılmasında faktor oldu.

Əfras - (Ər.) Atlar, at, qırsaqlar.

Əfrasiyyab - (Fars.) 1. Yandırmaq, alışıdırmaq. 2. Turan türkləri böyük qəhrəman xanın Fars adı. Alp Ər Tonga əsl adıdır. Böyük İskəndərdən əvvəl yaşamışdır. Qaşgardaki ilk müsəlman Türk sülaləsi Qaraxanlılar Əfrasiyyab nəslindən gəldiyi deyilməkdədir. Alper Tonga Xosrov tərəfindən öldürülmüşdür.

Əfraz - (Fars.) Qaldıran, yüksədən. - Firar. Yüksədən, görkəmli, böyük, məşhur, bilinən.

Əfrudin - (Fars.) Cəmşid nəslindən anlayış və zəkasıyla məşhur bir İran hökmdarı.

Əfruğ - (Fars.) 1. Parıltı, işıq. 2. Nur. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Əfruz - (Fars.) 1. Yandıran, alışıdıran 2. Şöhləndirən, parlardan. 3. Dəbdəbəli gözəl.

Əfsanə - (Fars.) 1. Əsassız hekayə. 2. Əfsanə, boş söz, əsl olmayan hekayə, dastan. – Dillərə düşmüş, məşhur olmuş hadisə.

Əfsun - 1. Sehr, cadu. 2. Gözbağlıca 3. İşvə, naz.

Əfşan - (Fars.) Əlavə olunduğu sözlərə səpən, səpələyən, saçan, əkən, ipək" mənası verir.

Əfşar - (Tür) 1. Oğuz türklərinin 24 boyundan biri. Türkiyə, İran, Azərbaycan və Əfqanıstanda dağınıq olaraq yaşayırlar. 2. Tez iş görən, çevik, atılğan

Əfzəl - (Ər.) Layiqli.

Əhəd - (Ər.) 1. Bir, tək. 2. Tək, yeganə, bir, şəriksiz 3. Allahın adlarından, bir və tək olan Allah. - Ad olaraq istifadə edilməz.

Əhliman - (Ər.) İnanlı, inanan kimsə. (ərəbcə -Əhlimən).

Əhliyyət - (Ər.) 1. İşə yarayacaq halda mövcudluq, səlahiyyət. 2. Məhrilik, iqtidar, ləyaqət, qabiliyyət. 3. İqtidar, qabiliyyət və ləyaqət.

Əhlulla - (Ər.) 1. Allahın adamı, vəli, övliya. 2. Allaha təvəccöh etmiş, qulluğunu tək ona yönəlmiş. Küfr əhlindən, və şirkdən uzaq.

Əhməd - Ən layiqli, ən şərəfli, tərifəlayiq, məşhur, ən çox təriflənmiş, sevilmiş.

Əhya - (Ər.) 1. Diriltmə, dirildilmə, canlandırma. 2. Təzə can verərcəsinə yaxşılıq lütfetmə. 3. Yenidən qüvvətləndirmə. 4. Oyandırma, canlandırma, təzəlik vermə. 5. Allahın sifətlərindən. - Ad olaraq istifadə edilməz.

Əhsən - (Ər.) Daha gözəl, çox gözəl, ən gözəl. Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir. Əhsəni-təqvim: Ən gözəl şəkil. Quran-ı Kərimin Tin surəsinin 3. ayəsində insanın əhsəni-təqvim üzrə yaradıldığı bəyan buyurulmaqdadır. Əhsən sözü, Quranda 16 yerdəzəkr edilmişdir.

Əxləm - Müdrik, istedadlı, zəngin təxəyyüllü.

Əjdər - Qüvvə, güc, qüdrət.

Əkbər - (Ər.) Ən böyük, ulu, çox böyük, ən böyük, -Allahın sifətlərindəndir. Quran-ı Kərimdə 23 yerdə keçir. Ad olaraq istifadə edilməsi yaxşı deyil. Hindistana hakim olan Türk hökmdarı. 2. Böyük oğlu.

Əkrəm - (Ər.) 1. Ən kəramətli, daha alıcənab, çox lütfkar, lap comərd. 2. Çox şərəf sahibi, çox comərd, çox əli açıq. Əkrəmü'l-Əkrəmin: Cənab-ı Haqq. (Ələq surəsi: 3).

Əqdəm - (Ər.) Çox qədim.

Əqləm - (Ər.) Çox bilən..

Əqidə - İnam, bir insanın tutduğu yol.

Əqliyyə - (Ər.) Çox gözəl.

Əqzəm - (Ər.) Ucaboy, hündür.

Əlamət - (Ər.) 1. İşarə, iz, nişan. 2. Rəmiz, simvol. 3. Əlamət, işarə. 4. Çox iri, təəccüblü böyüklükdə.

Ələddin – 1. Yüksəklik, ucalıq. 2. Dinin nəcibliyi.

Ələkbər (Əliəkbər) - (Ər.) Böyük Əli.

Ələmdar – Bayraqdar.

Ələsgər (Əliəsgər) - (Ər.) 1. Əli əsgəri. 2. Əzəmətli əsgər, qəhrəman döyüşçü.

Əlfir - (Ər.) Üstün.

Əlfiyə - (Ər.) Uca, əzəmətli, uzunömürlü, mehriban, dostsevən.

Əli - (Ər.) 1.Uca, ulu, yüksək, hündür. 2.Hz. Əli: Əbu Talibin oğlu. Peyğəmbərimizin əmisi oğlu və qızı Fatma (r.anha) -nın əri. Dördüncü xəlifə.

Əliabbas - 1.Sərt. 2.Əli və Abbas adlarından...

Əlibayram - (Ər.Tür.) Əli Bayramı.

Əlican - Əli və can adlarının bir araya gəlməsindən meydana gəlmişdir.

Əliəhməd - Əli və Əhməd sözlərindən ibarət.

Əlif - (Ər.) 1.İslami alfabənin ilk hərfi. Ebccd hesabında dəyəri birdir. 2.Musiqidə "la" notasını ifadə etmək üçün istifadə edilir. 3.Ülfət edən, dost, tanış. 4.Alışmış, alışkın, verdiş. - İki kəliməli adlar ola bilər (Əlif Beyzə, Əlif Nur v.s.).

Əliheydər - (Ər.) Şir Əli, aslan Əli.

Əlisa - Əli və İsa adlarından ibarətdir. (Alm. - Güzəl.)

Əlişir - Şir Əli, - "Əli" və "şir" sözlərindən...

Əlimərdan - Hz.Əlinin igidləri (adamları, tərəfdarları).

Əlişah - Hökmdarların ən ucası. Əlişah Tacəddin. (? -1324). İlhanlı vəziri.

Əlişan - Şan və şərəfi uca və yüksək olan çox qiymətli, adlı sanlı, çox şöhrətli.

Əliyar - 1.Əliyə kömək edən. 2.Əlinin dostu, 3.Uca dost. 4.Yar, dost, sevgili, sevgili adı. - Birləşmiş ad.

Əliyə - Yüksək, uca.

Əliyəddin - Uca din, əsil din.

Əlzəbrə - Şir bürcündən olan ulduz.

Əlzəhra - Peyğəmbərin qızı Fatimənin ləqəbi - işıqlandırılan, açılan.

Əlzübərə - Bax. - Əlzəbrə.

Əmanət - Əmanət.

Əmbər - Qiymətli şey, qızıl-gümüş.

Əmənulla - (Ər.) 1.Allahın əmanəti. Dövlətin hakimiyyəti, xalq, millət.

Əmcad - Ən şanlı, ən şərəfli.

Əmin - (Ər.) Ürəyində qorxu və narahatlığı olmayan, rahatlıqda olan. Qorxusuz. *Özünə inanan. Etimad edilən. * İmanlı, güvənən. * Çox yaxşı bilən, şübhə etməyən. (Hz. Məhəmməd (s.a.s) və Cəbrayılın adı.

Əminə - (Ər.) 1.Etibarlı, mömin, etimada layiq. 2.Ərəb dilində Əminə sözünün Türkcələşdirilmiş şəklidir. 3.Peyğəmbərimizin anasının adı.

Əmir - Rəis, başçı, hakim, hökmdar.

Əmirə - Princess, şahzadə xanım.

Əmcan - Böyüklük, parıltı.

Əmirxan - Əsas rəhbər.

Əmmar - Çiçəklənən.

Əmrah - (Ər.) 1.Əmr verən hökmdar, xanın əmri. 2.Şənlik, şadlıq, təntənə.

Əmrəddin - (Ər.) Dinin əmr etdiyi.

Əmrulla - (Ər.) Allahın əmri.

Əmsal - (Ər.) 1.Hekayələr, dastanlar. 2.Nümunələr, örnəklər.

Ənsər - Köməkçilər, tərəfdarlar, yol yoldaşları.

Əntiqə - Gözəl, əntiqə.

Ənvər - Işıq şüaları, çiçəklənmə. Işıqlı, nurlu, daha ışıqlı.

Əraslan - (Tür.) Aslan kimi, güclü qüvvətli kişi.

Ərcan - (Tür.) Canlı, diri, sağlam kişi.

Ərcahan - (t.f.i.) Dünyanın tanıdığı kişi.

Ərcivan - (t.f.i.) Gənc kişi(oğlan).

Ərçin - (Fars.) Nərdivan, pillə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ərdəm - (Tür.) 1.Fəzilət. 2.Məharət, hünər. 3.Ləyaqət. 4.Usta gəmiçi. 5.İnsanın ruhi yetkinliyi.

Ərdəmir - (Tür.) Demir kimi güclü kişi.

Ərdoğan - (Tür.) İğit doğulan.

Ərəstun - (Yunan.) Aristotel (b.e.ə.384 - b.e.ə.322) - qədim yunan filosofu. Aristotel şərq ölkələrində və həmçinin Azərbaycanda Ərəstun adı ilə də tanınır.

Əravənd - (Fars.) 1.Şövq, arzu, istək. 2.Şan, şərəf.

Ərfan - Bilik, idrak.

Ərgin - (Tür.) 1. Ölmüş, yetişmiş, kamala çatmış. 2. Öz haqlarından istifadə etməsi üçün qanunun göstərdiyi yaşa gələn.

Ərgün - (Fars.) Sərt başlı, oynaq və sürətli gedən at. Ərgun Cəlaləddin Çələbi: Türk sufi. Mövlana soyundandır. Kütahya məvləvi xanasına də şeyxlik etmişdir.

Ərgüvən - (Tür.) Özünə güvənən.

Ərman - Mükəmməl, ümid.

Ərsən - Cəsarətli, qorxmaz.

Ərşad - Sevincli, düşüncəli, yetkin, xoşbəxt kişi.

Ərşahin - (Tür.) Kişi şahin, quş.

Ərşan - (Tür.) İğidliyi ilə tanınmış, məşhurlaşmış kişi.

Ərvın - (Fars.) 1.Təcrübə, sınaq, sınaq. 2.Şərəf və etibar.

Əsəd - (Ər.) Aslan, Allahın aslanı, Qəzənfər, Heydər, Cəsur və qəhrəman adam mənasında istifadə edilmişdir.

Əsədulla - (Ər.) Allahın aslanı.

Əsər - (Ər.) 1.Nişan, əlamət, iz. 2.Təsir, təsir. 3.Yox olmuş bir obyektə qalma parça. 4.Bir adamın ortaya qoyduğu məhsul, müəllif. 5.Hədis, hədis elmi. 6.Emal, icad. 7.Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Əsgər - (Ər.) 1.Ordu, ordu ilə əlaqədar. Vəzifə edən. 2.Ölkəni müdafiə etmək üçün öyrədilib təchiz edilən kimsə. 3.Rütbəsiz əsgər, ər, döyüşçü.

Əshab - Ən mehriban.

Əskinaz - Sərvət, qazanc.

Əsqət - (Ər.) Ən xoşbəxt.

Əsliyə - (Ər.) İndiki (əsl), həqiqi.

Əsmər - Qarayanız, əsmər.

Əsriyyə, Əzriyyə - Müasir.

Əşrəf - Ən hörmətli, ən nəcib, ən alicənab, şərəf sahibi.

Ətifə - Rəhmli, mərhəmətli.

Ətir - Parfumerya, qoxu, iy, ətir.

Ətiyyə - Hədiyyə.

Əvəz - Hər şeyə qarşı verilən və ya alınan şey, hər şeyin yerini tutan başqa şey.

Əyyub - (Ər.) 1.Dözüm, mutilik. 2.Peşman olmuş. 3.Peyğəmbərin adı;

Əzəl - (Ər.) Əbədilik.

Əzəmət - (Ər.) Cəngavər, qəhrəman.

Əzhəb - (Ər.) Çox gözəl.

Əzim - (Ər.) Böyük. İyazqət, sövkət, qüdrət.

Əziz (Əzizə) - Sevimli, əzəmətli, istəklilə, qiymətli, əziz, xalis.

F

Fadilə - Səxavət, səxavətli, yaxşılıq, təhsilli.

Fahimə - Mədəni, ağıllı, dərrakəli.

Fahir (Fahirə) - (Ər.) 1.Öyünüləcək, fəxr ediləcək. 2.Şərəfli, qiymətli. 3.Parlaq, gözəl, mükəmməl.

Faxir - Qürurlu.

Faiq (Faiqə) - (Ər.) 1.Üstün, əla, böyük, çox gözəl, heyrətamiz, seçmə, yüksək, irəli. 2.Mümtaz, mənəvi olaraq üstün olan.

Fail - Xeyirxahlığı olan, yaxşı nişan verən.

Faiz (Faizə) - (Ər.) Muradına çatan, müvəffəqiyyət qazanan, qələbə gətirən, qalib.

Faqih - (Ər.) 1.Bir şey bilən yaxud anlayan kimsə. 2.Fiqh elmində ustad. İslam hüquq alimi.

Faleh - (Ər.) 1.Qurtuluşa çatan, müvəffəqiyyət qazanan, muradına çatan. 2. Torpağı əkən, becərən.

Faliyə - (Ər.) Xoşbəxtlik, yaxşılığa gətirib çıxaracaq, yaxşılıqla qurtaracaq.

Famil - Eyni cinsdən və ya eyni soydan olan, ailə, soy.

Fanis - (fars.) Mayak.

Farid - Misilsiz, görünməmiş.

Farixə - Xoşbəxt, sevincli.

Faris - 1.Güclü, bəsirət gözlü, daxilə varan. 2.Atlı, güclü.

Fariz - (Ər.) 1.Atlı (süvari). 2.Minici, ata binməkdə məharətli. 3.Fərasətli, anlayışlı. 4.Fərz edən. 5.İrənin cənubundakı Şiraz vilayəti.

Farizə - Qövs, göy qurşağı, oynaq.

Fateh - (Ər.) 1.Fəth edən, qalib gələn, çıxaran. 2.Bir ölkəni, şəhəri və ya qalanı zəbt edən kimsə. 3.Hökm verən mənasında, cənab-Haqqın sifətlərindən biridir. Əraf surəsi 89. ayə. - İstanbullu fəth edən yeddinci Osmanlı padşahı Sultan Məhəmməd xana bu fəthindən ötəri verilən ünvan.

Faten - (Ər.) Zəki, anlayışlı. 2.Zehni açıq, qavrayışlı. oyaq.

Fatih - Ağıllı.

Fatiq -

Fatimə - (Ər.) 1. Müdrik, süddən kəsilmiş. 2. Kiçik olmayan. 3. Özü və nəslə cəhənnəmdən uzaq olmuş. - Hz. Peyğəmbərin Hz. Xədicədən dünyaya gələn ən kiçik qızının adıdır. Hicrətdən 18 il əvvəl 605'te Məkkədə dünyaya gəlmişdir. 632-ci ildə Mədinədə vəfat etmişdir. 18 yaşında ikən Hz. Əli ilə evlənmiş, Hz. Həsən, Hz. Hüseyin, Hz. Ümmü gülsüm və Hz. Zeynəb adında dörd uşağı var. Rəsulullah (səs) - dən sonra 6 ay yaşamışdır. Ləqəbi Zəhradır.

Fatin (Fatimə) - Valehedici, başdan çıxardan, ovsunlayan. füsunkar.

Fatmagül - (Ər.) bax Fatma.

Fatmanur - (Ər.) bax. Fatma.

Fayaz - (Ər.) Səxavətli, əliaçıq, comərd.

Fazil (Fazilə) - (Ər.) 1. Fəzilətli, fəzilət sahibi. 2. Ərdəmli, üstün. məlumatlı, bilən, mərhəmətli, ideal, ləyaqətli. 3. Başlanğıc.

Fella - Ərəb jasmını (çiçək).

Feyruz - Məhəmməd peyğəmbər (ə.m.)-in soyundan olub, Onun zamanında yaşamış adam olan Feyruz Ed'deylemi, Yəmən tərəflərində törəyən yalançı peyğəmbər Əsvəd El'ansı-ni öldürərək, fitnəni ortadan qaldıran və peyğəmbərimizin tərifini qazanan İslam qəhrəmanının adıdır.

Feyzəl - Qətiyyətli, hakim, padşah.

Feyzi - (Ər.) 1. Elm, mədəniyyət. 2. Axma, suyun axıb daşması. 3. Bolluq, çoxluq, məhsuldarlıq. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Feyzulla - (Ər.) Allahın feyzi, bolluğu, bərəkəti, Allahın şücaəti.

Fəcri (Fəcriyyə) - (Ər.) Səhərə qarşı günəş doğulmadan əvvəl üfünün gündoğusu tərəfindən görülən aydınlığı, dan yerinin ağarması.

Fəda - 1. Qurban. 1. Əvəz, bələd.

Fə dai - (Ər.) 1. Canını əsirgəməyən, mühüm bir məqsəd uğrunda canını verməyə hazır olan. 2. Allah yoluna başqoymuş.

Fə daican - (ə.t.fi.) Canını verməyə hazır olan, canını vermə.

Fə driyyə - Xilaskar, özünü fəda edən.

Fə hamət - (Ər.) 1. Fahimlik, ululuq. 2. Etibar, qiymət, dəyər.

Fə him (Fə himə) - (Ər.) Ağıllı, anlayışlı, ağıllı.

Fə hmi (Fə hmiyə) - (Ər.) Fəhmə mənsub, fəhim ilə əlaqədar. (bax Fə him).

Fə xreddin - (Ər.) Dinin təriflədiyi, diniylə öyünən. Dinin seçməsi. Fəxrəddin Razi: (Rey 1149-Horat 1209). Təfsirçi, kəlamçı. Dilçi. Fizik. Təbib.

Fə xri - (Ər.) 1. Bir qarşılıq gözləmədən yalnız şərəf və ictimaiyyət vəsiləsi olaraq qəbul edilən iş. (İş, sifət, ünvan). Fəxri üzv; maaşsız, pulsuz və ya müəssisə üçün qürur qaynağı olan adam. 2. Məğrur, çanlı, hörmətli.

Fə xrican - Şərəfli adam, möhtərəm sevgili, əziz adam.

Fə xriyyə - (Ər.) (Bax Fə xri). İslami ədəbiyyatla, şairlərin öz xüsusiyyətlərindən, fəzilətlərindən və şairlik qüvvələrindən bəhs etdikləri şeirlər. Daha çox qəsidələrin bir hissəsi bu şəkildədir. Başqasını və ya özünü mədhi etmək üçün yazılan şeir.

Fə lək - Şəfəq.

Fə nnur - (Ər.) Elmin işığı.

Fərahəngiz - (f.b.i.) Məşhur bir növü olan lalə.

Fərahət - (Fars.) Şan və şərəf. - Kişi və qadın adı.

Fərasət - (Ər.) Anlayışlılıq, tezduyum.

Fərda - (Fars.) 1.Sabah. ertəsi gün. 2.Gələcək zaman. 3.Axirət, o biri dünya.

Fərdanə - (Ər.) Təklilik, tək, mütləq.

Fərdi (Fərdiyyə) - (Ər.) Fərdlə əlaqədar, ayrı-ayrı şəxslərə məxsus, tək başına edilən.

Fərac - 1.Sevinc, xoşbəxtlik. 2.Təskinlik təsəlli. 3.Əyləncə. Qəm, dərd və sıxıntıdan xilasolma. 2.Zəfər.

Fərəh - (Ər.) 1 Könül açıqlığı. 2.Sevinc, sevinmə. 3.Qürür.

Fərəhnaz - (Fars.) Nazlı qız.

Fərəhşan - 1.Sevinc verən. 2.Fərəh saçan.

Fərəz - Əzəmətli.

Fərhad - (f.h.i.) Anlayan, başa düşən. - Fərhad və Şirin adı ilə məşhur olan köhnə bir hekayənin kişi qəhrəmanı olub Şirinin aşığıdır.

Fərhane - Xoşbəxt.

Fərxan - (Ər.) 1.Sevincli, xoşbəxt. 2.Şən, məmnun.

Fərid (Fəridə) - (Ər.) Tək, bənzərsiz, tayı olmayan, müqayisə edilməz, ölçüsüz, üstün, nadir, misilsiz, yegane.

Fərine - Xoşbəxt, sevincli, razı.

Fərman - (Fars.) 1.Əmr, buyuruq. 2.Padşah tərəfindən verilən yazılı əmr, buyuruq, hökm, göstəriş.

Fərrux - (Fars.) 1.Uğurlu, müqəddəs. 2.Mübarək. 3.İşıqlıq insan, müdrik, cəsəretli. 2.Həqiqəti yalandan ayıran.

Fərzan (Fərzane) - (Fars.) 1.Elmlilik və hikmətli. Ağillı. 2.Alim, bilikli, görkəmli. 3.Hakim, filosof.

Fəsaht - (Ər.) Açıqlıq, duruluq. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Fətanət - (Ər.) Zehin açıqlığı, zehinin yaradılışından bir şeyi tez və yaxşı qavraması. Peyğəmbərlərə məxsus beş sifətdən biridir.

Fəthi - (Ər.) - Fəthə mənsub. Fəth haqqında yazılan qəsidə.

Fəthiyyə - (Ər.) (bax. **Fəthi**) Qələbə, qələbə yeri.

Fəthulla - (Ər.) Dinin açılması. Yaşamağa başlamaq. Allahın Nüsrəti.

Fəttah - (Ər.) 1.Açan, açıcı, zəfər qazanmış, üstün gəlmiş. 2.Qullarının bağlı işlərini açan, Cənabi-Haqqın adlarından.

Fəvzi - (Ər.) 1.Qurtuluşla əlaqədar. 2.Zəfərə aid. 3.Qalib gələn, üstün olan.

Fəvziyyə - (Ər.) 1.(bax Fəvzi). Sultan Mahmud tərəfindən köhnə adalar mövqeyinə verilən ad.

Fəyaz - (Ər.) Comərd.

Fəyyaz - (Ər.) 1.Çox faydalı, çox səmərəli. 2.Feyz, bərəkət və bolluq verən.

Fəzii - (Ər.) 1.Dəyər, üstünlük, yaxşılıq, fəzilət, lütf. 2 Çox, çox, artıq, baki. 3.İki ədədin bir-birindən olan fərqləri. 4.Elm və mədəniyyət sahibi. 5.Alicənab, ehsan, comərd. 6.Yetkinlik.

Fəzilət - (Ər.) 1.İnsanda yaxşılıq etməyə və pisləkdən çəkinmək olan davamlı və dəyişməz istedad, gözəl xüsusiyyət. 2.Adamı, əxlaqlı və yaxşı hərəkət etməyə yönəldən mənəvi qüvvət. 3.İnsanın yaradılışındakı yaxşılıq, yaxşı xasiyyət, ərđəm. 4.Yaxşı mənə, iffət. - (Bax Ərdəm).

Fəzilulla - (Ər.) Allahın fəzli, ərđəmi, lütfü.

Fəzzan - (Ər.) Böyük Səhrada, Trablus ölkəsinin cənubunda bir ölkə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Fida - Bağışlanma, azad olma.

Fidan - (Yun.) 1.Yeni yetişən körpə ağac. Pöhrə, budaq. 2.Fidan boyu: İncə uzun mütənasib.

Fidda - Gümüş.

Fidail - (Ər.) Yaxşılıq edən.

Firdovsi - Cənnətə layiq olan.

Fikrət - Düşünmə,

Fikrət - (Ər.) 1.Fikir, düşüncə, fikirləşmə. 2.İdrak. 3.Zehin, ağıl. 4.Murat, məqsəd, niyyət.

Fikriyyə - Ağıllı.

Firat - (Ər.) 1.Şirin su. 2.Türkiyənin ən uzun çayı.

Firayə - (Ər.) Gözəl.

Firdovsi - (Ər.) 1.Cənnət, 2.Bostan, bağça. - Firdovsi: İrənin milli dastanı olan "Şeyxnamə"- nin müəllifidir. 934-1020 illər arasında yaşadığı təxmin edilir.

Firəngiz -Yaradan, doğuran

Firudin - (Fars.) 1.Səkkizinci göy. 2.Pişdadilərin 6-cı padşahı olub Cəmşid sülaləsindən dəmirçi Gavenin. 3.Yaranmış, yaradılmış.

Firqət - Ayrılıq, fəraq

Firuz - (Ər.) Məsud, xoşbəxt, sevincli, fərəhli, uğurlu, yaxşı bəxtli. Qalib gələn.

Firuzə - (Ər.) 1.(bax Firuz). 2.Açıq mavi rəngli qiymətli bir üzük daşı. 3.Açıq yaşıl, dağ yaşılı ilə göy mavisi arasında və bal şamı parlaqlığına oxşayan qiymətli daş.

Fitnət - (Ər.) Zehin açıqlığı. Zehnin hər şeyi tez anlayışı. Türk şairlərindən məşhur bir İslam xanımının adıdır. Əsl adı Zübeydədir.

Fizzə - Gümüş

Flora - Cicek, ciceklənən(Latıncadan).

Fuad - (Ər.) Ürək, qəlb, könül.

Füzulu - (Ər.) 1.Ədəbə muxalif. 2.Boşuna, yersiz, lazımsız, haqsız. 3.Boşboğaz lazımsız işlərlə məşğul olan. 4.Səlahiyyəti olmadığı halda başqası adına qənaətdə olan. - Füzuli Məmməd: XVI. əsrdə yaşamış böyük türk şairlərindən. Çağatay ədəbiyyatı da daxil olmaq üzrə, Türk ədəbiyyatının bir çox sahələrində qüvvətli təsir və nüfuza sahibidir. Türkçə, ərəbcə, farsca, mənzum, mənsur bir çox əsərləri vardır. Bunlar arasında "Leyla və Məcnun" məsnəvisi çoxməşhurdur.

G

Gəncay - (Tür.) Ayın bir həftəlik olana qədər ki şəkli, hilal.

Gənc yaz - (Tür.) İlk bahar. Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Gilşah - (Fars.) 1.Palçıq şah. 2.Palçıqan yaradılan Hz. Adəmin ləqəbi. 3.Farsların nağıl qəhrəmanı. Keyyümmersin ləqəbi. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Gövhər - (Fars.) 1.Qiymətli daş. 2.Almaz. 3.Bir şeyin əsli, əsası. Cəvahirat, həyat bəxş edən.

Göydoğan - (Tür.) Şimal yarımkürədə yaşayan bir doğan növü.

Göycə - (Tür.) 1.Göylə əlaqədar göyə aid, səmavi. 2.Mavi, göy rəngə çalan. 3.Gözəl xoş gözəl, lətif. 4. Dəbdəbəli.

Göyçək - (Tür.) 1.Gözəl, çox gözəl. 2.Xoş, sevimli, cana yaxın, cazibədar. 3.İncə, narın, zərif.

Göysel - (Tür.) Səmavi yağış. - Göylə qarşılığı olaraq istifadə edilən uydurma kəlam.

Göysevim - (Tür.) Sevimli göy.

Göysu - (Tür.) 1.Türklərin yaşadığı bir çox axar suya verilən ad. 2.Adanadan gələrək Aralıq dənizinə tökülən Seyhan çayının əhəmiyyətli qollarından. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Göysün - (Tür.) Minboğa dağlarından Elbistanın cənub qərbində Seyhan çayına qarışan çay. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Göyşən - (Tür.) Göylə əlaqədar, işıqlı, işıqlı göy, uydurma bir söz.

Göytəkin - (Tür.) Yeni başaq meydana gətirmiş əkin. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Göytəpə - (Tür.) Mavi təpə.

Gurçınar - (Tür.) Çox böyümüş, inkişaf etmiş, səpilmiş.

Gurxan - (Tür.) 1.Xanlar xanı. 2.Qara-Xitay şahzadələrinə verilən ünvan.

Gurqan - (Tür.) 1.Bol qan. Gənc, təzə, inkişaf etmiş, səpilmiş.

Gursu - (Tür.) Təmiz, pak, sürətli su. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Gülabain - Hamıdan göyçək.

Gülabi - (Fars..) Gül suyu.

Gülafət - (Fars.) Nəfəs kəsən gözəlliklə. - Gül və afət sözlərindən meydana gəlmiş bir addır.

Gülağa - Gül qoxulu aga (bəy).

Gülare - Çiçəklə, güllə bəzədilmiş.

Gülay - "Gül" və "Ay" sözlərindən birləşmiş ad.

Gülbahar - (Fars.) 1.Bahar gülü. 2.Əbrü sənətində istifadə edilən tünd qırmızı rəngdə torpaq.

Güləhməd - (Ər.Tür.) Tanınmışın, məşhurun qulu.

Gülxan - (Fars.) Gül evi, atəşxanə.

Gülxanım - (Tür.) 1.Yaxşı xasiyyətli, nəzakətli xanım. 2.Gül üzlü xanım.

Gülbanu - (Fars.) Gülxanım. Gül kimi gözəl qadın. Gül xatun.

Gülbədən - (Fars.) Zərif, incə bədənə sahib. Gülbən Bəgüm, Babur şahın qızı.

Gülbəyaz - (t.f.) Ağ gül..

Gülbin - (Fars.) Gül kökü, gül bitənyer.

Gülbiz - (Fars.) Gül səpən, gül səpilmiş.

- Güldam** - Qızılgül ətirli.
- Güldəhan** - (Fars.) Gül ağızlı, ağızı gül kimi olan.
- Güldəstə** - (Fars.) Çiçək dəstəsi. - Türk musiqisində mürəkkəb mövqelərdən.
- Gülcəhan** - (Tür.) Dünyaya, aləmə əvəz gül.
- Gülcan** - Qəlbin gülü.
- Gülcə** - (Fars.) Gülcük, kiçik gül.
- Gülçiçək** - (Fars) Qızıl gül, güllü - çiçəkli.
- Gülçin** - (Fars.) Gül yığan, gül dərən, gül toplayan.
- Güldanə** - (Tür.) Yeni açmış gül, qönçə.
- Güldəstə** - 1.Gül dəstəsi, dəmət. 2.Minarə.
- Güləfşan** - Gül saçan.
- Güləhməd** - (Ər.-Tür.) Məşhurun qulu.
- Gülənay** - (Tür.) Davamlı gülən, Ayyüzlü adam.
- Güləndam** - (Fars.) Gül bədənli, gül bədən gül boylu, nəzakətli, gözəl bədənli.
- Gülənnur** - (Tür.) Gülməsiylə ətrafı işıqlandıran, işıq saçan kimsə.
- Gülər** - (Tür.) Gülən, sevincli, xoşbəxtlik, sevinc.
- Güləsən** - Sağlam gül.
- Gülfam** - (Fars.) 1.Gül rəngli. 2. Gül kimi qırmızı olan.
- Gülfıyye** - Güle oxşayan.
- Gülgöz** - Al, qırmızı.
- Gülgün** - (Fars.) 1.Gül rəngli, gül rəngində, çəhrayı, 2.Gül günü.
- Gülhəyat** - (Tür.) 1.Xoşbəxt, dinc bir həyat. 2.Gül kimi gözəl həyat.
- Gülqız** - (Tür.) Güle bənzəyən qız.
- Gülqönçə** - (Fars.) Açılmamış gül.
- Güllü** - (Tür.) 1.Gülü olan. 2.Gül naxışlı (parça). - Daha çox ənənəvi istifadə olunan.
- Gülməşəkər** - (Fars.) Bir növ gül dadlısı.
- Gülnamə** - (Fars.) Sevgiliyə yazılan məktub, qəsidə.
- Gülnar (Gülnarə)** - (Fars.) 1.Nar gülünə bənzər çiçək açan gül, nar çiçəy. 2.Güllü, çiçəkli.
- Gülnaz** - (Fars.) 1.Gül üzlü qadın. 2.Gül kimi, nazlı qadın. - Birləşmiş ad.
- Gülnur** - (Tür.- Fars.) Ətrafına işıq saçan, işıqlandıran gü, gül kimi işıqlı.
- Gülpəri** - (Fars.) Gül kimi qız, gül kimi gözəl qız.
- Gülranə** - (Fars.) Gözəl gül, xarici sarı içi qırmızı rəngdə olan bir gül növü.
- Gülriz** - (Fars.) 1.Gül saçan, gül səpən. 2.Məşhur bir lale növü.
- Gülrüxsar** - (Fars.) Gül yanaqlı.
- Gülsevım** - (Tür.) Sevimli, gözəl, xoş görünüşlü gül.
- Gülsərən** - (Tür.) Gül yığan, gül paylayan.

Gülsona - (Tür.) Gül kimi cazibədar qadın. Güzəl sevimli.

Gülsu - (Tür.) Gül rəngli su, təzə su.

Gülsüm - Məhəmməd peyğəmbərin qızının adı.

Gülsüm - (Tür.) 1.Girdəşifət, toppuş. 2.Hz. Peyğəmbər (s.ə.s.) - ın qızlarından birinin adı.

Gülşah - (Fars.) 1.Güllərin şahı. 2.Varakanın sevgilisi, nağıl qadın.

Gülşən - (Fars.) Gülbaxçası, gülüstan, gülizar, çəmənlik, güllük.

Gültəkin - (Tür.) Gənc, cavan, nəzakətli, təravətli, tər-təmiz.

Gültən - (Fars.) Gül bədənli, gül bədənli.

Gülüstan - (Fars.) Güllər ölkəsi, güllü-çiçəkli diyar, gül bağçası, güllük, çiçəklik.

Gülzar - (Fars.) Gül baxçası, gül tarlası, güllük, çəçəklik.

Gümanə - (Ər.) Tək inci mənasında. Hz. Əli (ra) - nin bacısı və Rəsulullahın əmisinin qızı olan xanım səhabə.

Günay - (Tür.) 1.Gündüz, gün işıqlığında ay, işıq, nur. 2.Günəş və ay, günəşlə ay.

Günel - 1.Şəhər küləyi. 2.Elin günəşi,elin gücü. 3.Günəş.

Güney - (Tür.) 1.Dörd ana istiqamətdən biri. 2.Günəşin işıqlandırdığı tərəf, cənub. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Günəş - (Tür.) 1.Ətrafındakı sistemə aid planetlərin ətrafında döndüyü, işıq və istilik yayan böyük göy cisimi, şəms. 2.Səxavət hökmdarı.

Günsel - (Tür.) Sürətli axan sel.

Güray - (Tür.) Yeni doğulan ay.

Güvən - (Tür.) 1.Qorxu və şübhə duyğusundan uzaq. 2.İnanma və bağlanma duyğusu. 3.Ürəklilik, cəsarət. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

H

Habil - 1.Kədər, qəm. 2. Hz. Adəmin oğullarından, Qabilin qardaşı. Qabil tərəfindən öldürülmüşdür. Yeryüzündə ilk öldürülən kişidir.

Hacı - Məkkəni ziyarət etmiş adama verilən ad.

Hadi - (Ər.) 1.Yenilənə kömək edən, kömək. 2.Hidayət edən, doğru yolu göstərən, bələdçi, rəhbər, lider, başçı. 3.Qabaqda gedən kimsə. 4.Nizə ucu.

Hadisə - (Ər.) Əhvalat, macəra, vəqie.

Hafidə - (Ər.) Qız nəvə.

Hafiq - (Ər.) Oğlan nəvə.

Hafiz (Hafizə) - (Ər.) 1.Saxlayan, qoruyan. 3.Qayğıkeş. 2.Quranı əzbər bilən adam.

Haifə - Yaraşlıq, gözəl bədənə malik olan.

Hakim (Hakimə) - (Ər.) 1.Məhkəmə sədri. 2.Yarışı idarə edən. 3.Hökm edən, hökm verən. 2.Başda olan, üstün gələn. 4.Qubernator, vali.

Haqverdi - İnam, haqq.

Hamil - (Ər.) 1.Yüklü, hamilə. 2.Sahib, malik. 3.Daşıyan. 4. Güdən.

Hamiyə - (Ər.) 1.Himayə edən, qoruyan, meşəbəyi.

Hani - 1.Xoşbəxt, razı, heyran olmuş. 2. Arvadını boşamış er və ya erindən boşanmış qadın.

Haniyə - Razi, xoşbəxt.

Harun - (Ər.) 1. Baş kahinin adı 2. İnadkar, tərs, özbaşına 3. Peyğəmbər adı. 4. Quran-ı Kərimdə bəhs edilən peyğəmbərlərdəndir. Musa Peyğəmbərin böyük qardaşı. Fironun oğlan uşaqların öldürülməsi əmrini qaldırdıqdan sonra doğulmuşdur. Hz. Musadan 3 il sonra doğulduğu deyilir.

Hasim - Sındıran, sılan.

Heybət - (Ər.) 1. Qorxu, dəhşət. 2. Hörmət, izzət. 3. Ləyaqət, etibar, nüfuz. 4. İnsanlarda qorxu ilə birlikdə hörmət oyandıran görünüş.

Heyran - (Ər.) 1. Çaşmış, çaşıb qalmış, çaşqınlığa düşmüş. 2. Çox tutqun. 3. Həddindən artıq dərəcədə sevgi duyan.

Heyrat - Təəcüblü, qeyri-adi.

Heyrət - (Ər.) Çaşmış, çaşıb qalmış, nə edəcəyini bilməmə.

Heydər - (Ər.) Aslan, şir.

Həbib (Həbibə) - Sevimli, sevilmiş, sevgili, dost, əziz,

Həbibulla - (Ər.) Allah tərəfindən sevilmiş.

Həcər - 1. İgid, mərd qadın. 2. Qırmızı və narıncı rəngli qiymətli daş, əqiq. 3. İbrahim Peyğəmbərin həyat yoldaşının adı.

Hədiyyə - Sovqat, hədiyyə.

Hədmiiyə - O, şəxs ki, səylə dua edir.

Həkim – (Tür.) 1. Mütəfəkkir, filosof. 2. Hikmət və fəlsəfə mütəxəssisi. 3. Bütün elmləri bilən, müdrik adam. 4. Təbib, doktor, müalicə edən, loğman.

Həqiqət – (Ər.) Doğru, gerçək, həqiqətən olmuş iş, hadisə.

Həlim (Həlimə) - (Ər.) 1. Üreyi yumşaq, xeyirxah, mehriban, zərif, mülayım, səbirlı. 2. Qısa. 3. Peyğəmbərin dayəsinin adı.

Həmid - 1. Bəyənilmiş seçilmiş. 2. Allahı seven, Allahı tərifləyən, şükredici.

Həmidə - Tərifə layiq.

Həmidulla - Allahın təriflərinə layiq.

Həmzə - 1. İti, yandırıcı. 2. Şir, aslan.

Hənif (Hənifə) - (Ər.) 1. Tək Allaha, Allahın birliyinə inanan, əsl dindar, qəlbədən inanan, həqiqətən inanan. 2. Doğru, dürüst, səmimi. 3. İslam inancına möhkəm və səmimi olaraq bağlanan. 4. Hz. Məhəmməd (səs) -in təbliğindən əvvəl Məkkədə tək Allaha iman gətirənlər.

Həniyə - 1. Xeyir-dua. 2. Xoşbəxt. 3. Şərab. * Kişisi öldükdən sonra evlənməyib, uşağına baxan qadın.

Hərgül - (Tür.) Gül kimi gözəl qadın.

Hərşən - Bax. **Hərgül**.

Həsən - Yaxşı, mehriban, gözəl, gözəllik, yaxşı davranma, yaxşılıq.

Həsgül - (Ər.) Qiymətli, bənzərsiz gül.

Həsret - (Ər.) Ələ gəlməyən və ya əldən çıxan şeyi istəmə.

Həşim - 1. Comərdlik, üreyaçıqlıq. 2. Əzən, qıran, parçalayan. 3. Məhəmməd peyğəmbərin babasının adı.

Hətəm - (Ər.) 1. Möhür, üstü möhürlü üzük. 2. Ən son. 3. Xatəmul-Ənbiya: Peyğəmbərlərin sonuncusu, Hz. Məhəmməd. 5. Çox comərd olan.

Hətif (Hətifə) - (Ər.) 1. Qüvvətli, sert və zil bir səsle təbliğ və ya dəvət edən kimsə. 2. Göz qamaşdıran.

3. Gözə görünməyən.

Hətim (Hətimə) - (Ər.) 1.Sona çatdıran, bitirən. 2.Möhürləyən, möhürləyici.

Həvva -1.Allahın Adəmdən sonra yaratdığı birinci qadın. 2.Həyat, canlı (Yəhudi adından)

Həyat - 1.Varlıq, dirilik. 2.Ömür. 3.Yaşayış. 4.Həyat.

Həzi - Ağa, cənab.

Hicran - Ayrılıq, qoyubgetmə.

Hicrə - Peyğəmbərin Məkkədən Mədinəyə səyahəti.

Hidayə - Yöndən, İstiqamətləndirən.

Hidayəddin - (Ər.) Dinin göstərdiyi doğru yol.

Hidayət - Rəhbər, yol göstərən, lider, Haqq yoluna doğru yola girmə.

Hifzi (Hifziyyə) - (Ər.) 1.Saxlama, qoruma ilə əlaqədar. 2.Əzbərləmə, yaddasaxlama.

Hikmət - 1.Elmlı, bilikli. 2.Həkimlik, filosofluq, fəlsəfə. 3.Gizli sirr. 4.Həkimanə söz. 5.Qəribə şey, əcaib.

Hikməddin - (Ər.) Dinin hikməti.

Hilal - 1.Bir-iki gecəlik ay, aypara. 2.Gözəlin ay şəklində olan qaşları, qaşları aypara kimi olan.

Himayət - (Ər.) Qoruma, qorunma.

Hisar - (Ər.) 1.Mühasirə, ətrafını qucaqlama. 2.Qala ətrafı islehkamlı bənd. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Hizbulla - (Ər.) Allaha iman gətirənlər birliyi.

Hökümə - Mühakimə, hakimiyyət.

Huri - (Ər.) 1.Cənnət qızı. 2.Sevgili. - Daha çox ləqəb olaraq istifadə edilir.

Hurisər - (Ər. Fars.) Cənnət qızlarının başı, huri başı.

Huriyə - (Ər.) Coşğunluq hallarında hurilərlə buluşduqlarına inanan bir təriqət.

Huriyyə - Azad.

Huşyar - Ağıllı.

Hülya - Qiymətli şey.

Hüma - Quş, sakit yerdə yaşayan quş. 2.Sevinc verən.

Hümay - Xoşbəxtlik gətirən.

Hümeyrə - (Ər.) 1.Ağ bədənli qadın. 2.Hz. Aişənin ləqəbi.

Hüray - (Ər.Tür.Fars) Ay kimi azad, ay qədər müstəqil. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Hürcan – Bax. **Hüray**.

Hüreyrə - (Ər.) Pişik balası. - Əbu Hüreyrə: Əshabi-Kiramdan ən çox hədis rəvayət edən səhabə. Pişik balalarını çox sevdiyi üçün bu adı aldığı deyilir.

Hürmüz - (Fars.) 1.Zərdüşt xeyir tanrısı. 2.Köhnə İrən təqvimində günəş ilinin ilk günü. 3.Yupiter, Müştəri, Ərəndiz. 4.Sasani sülaləsindən. 5.Padşahın adı.

Hürrem - (Fars.) 1.Şən, sevincli, gülərüzlü, könülaçan, təzə, xoş. 2 Bir yazı sitili. 3.Hürrem Sultan: Qanuni Sultan Süleymanın gözəl arvadlarından. Osmanlı siyasətində təsirli rol oynayan xanımlardan.

Hüsameddin - (Ər.) 1.Dinin iti qılıncı. İnamın qılıncı. 2.Mövlananın xəlifəsi olan Hüsameddin Çələbi, Mövlananın Məsnəvidə diktə etdirdiyi adamdır.

Hürgül - (Tür.) Gül kimi azadgözəl.

Hürqan - (Tür.) Azad soydangələ.

Hüseyn - Gözəllik, ucalıq, muqəddəslik, mehribanlıq.

Hüsni (Hüsniyyə) - (Ər.) Gözəl, gözəllik, gözəlliyə aid, gözəlliklə əlaqədar.

Hüsnü - (Ər.) Çox gözəl.

Hüsnügül - (Ər.Tür.Fars) Gülün gözəlliyi.

Hüvərə - (Ər.) Bərberi qəbiləsinin ən əhəmiyyətliələrindən birinin adı.

Hüveydə - (Fars) Açıq, açıq-aşkar, müəyyən, aydın, zahir.

X

Xabir - (Ər.) Məlumat verən.

Xaqan - (Tür.) 1.Köhnə Türk və Monqol hökmdarlarının istifadə adlarından biri, xanlar xanı. 2. Xaqan.

Xalid - (Ər.) Əbədi yaşayacaq, ölməz.

Xalidə - (Ər.) 1.Gözəl, qəşəng. 2. Ölümsüz, əbədi.

Xaliq - (Ər.) Yaradan, xəlq edən, işıqçı, nur verən.

Xalis - (Ər.) 1.Hiyləsiz. 2.Qatıqsız, qarışmamış, qatışıqsız, saf. 3.Əsli, təmiz.

Xalisə - Səmimi, təmiz.

Xamis - Beşinci.

Xanədan - (Fars.) Kökdən, əzəldən, zadəgan və böyük ailə.

Xəndəgül - (Fars.) Gülün açması.

Xanım - Keçmişdə yüksək vəzifəliyərin arvadlarına verilən ad.

Xanış - İstək, arzu.

Xaris - Əkinçi.

Xanverdi – Xan verən. *Ad kimi istifadə edilməz.

Xaris - (Ər.) Əkinçi.

Xasay - İgid, ər, qəhrəman.

Xaspolad - (Tür.) Qatışıqsız, saf, polad kimi.

Xatif - Vicdanın səsi.

Xatirə - (Ər.) 1.Yada düşən şey. 2.Xatirdə qalmış şey, yaddaş. 3.Yadigar.

Xatun - (Tür.) 1.Qadın. 2.Xanım. 3.Zövcə, arvad. 4.Əvvəllər yüksək şəxsiyyətli qadınlara və ya yüksək vəzifəliyərin həyat yoldaşlarına verilən ad.

Xavər - (Fars) Günəş, şərq, gündoğan, günçixan. Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Xeyransa - Qadınların yaxşısı.

Xeyrat - (Ər.) Xeyriyyəçi. Savab qazanmaq üçün görülən xeyirli işlər, yaxşılıqlar. 2.Savab üçün qurulan məciis.

Xeyrəddin - (Ər.) Dinin xeyirli etdiyi, mübarək qıldığı insan.

Xeyri - Xeyirxah iş görən.

Xeyriyyə - Əliaçıq, xeyirxah, səxavətli, yaxşı.

Xeyrulla - (Ər.) Allahın xeyirli etdiyi kişi.

Xədicə - (Ər.) Vaxtsız, erkən doğulan qız uşağı. Hz. Məhəmməd (s.ə.s) -in ilk həyat yoldaşı.

Xəqani - Xana aid olan, hökmdar.

Xələf - (Ər.) 1) Atadan sonra qalan övlad. 2.Birinin yerini tutan və ya tutacaq adam, varis. 3.Nəsil.

Xəlil - (Ər.) 1.Dost, sadıq dost, sirdaş, yoldaş. 2.Sevgili.

Xəndan - (Fars.) 1.Gülən, gülümcül. 2.Gülər üzvlü, sevimli.

Xətif - Vicdan səsi.

Xətim - Hakim.

Xəttab - (Ər.) Odunçu.

Xəyal (Xəyalə) – 1.Fikir,düşüncə. 2.Arzu edilən,həsrəti çəkilən. 3.Əslində olmayıb gözə götünən mövhumı şey,kabus.

Xəyyam – 1.Çadırquran, çadırçı..2.Aşiq, dəlicəsinə sevens.

Xəzan - (Fars.) Sonbahar, payız.

Xəzangül - Saralıb-solmuş gül.

Xəzər - (Ər.) 1.Sabit məskəni olanların yaşadıkları məmləkət. 2.Sülh və güvən. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilə bilər.

Xızır - (Ər.) 1.Yaşıl, yaşıllıq. 2.Kəhf surəsində 59-81. ayələrdə bəhs edilən və Hz. Musanın onunla görüşərək imtahan olunduğu şəxsin təfsirçilərin əksəriyyətinin üzərində ittifaqla dayandıqları ad. Xızır haqqında çox müxtəlif rəvayətlər vardır.

Xızırxan - (Ər.) Seyid, Seyid sülaləsinin qurucusu, Malik Süleymanın oğlu.

Xoca - (Fars) Cənab, müəllim.

Xosrov - 1.Xoş, xeyirxah, xeyirgətirən. 2.Hökmdar, padşah. 3.Xeyriyyəçi.

Xoşəndam - (Fars.) Boy-buxunu gözəl, bədən quruluşu xoşa gələn, bədən fiquru düzgün olan.

Xoşfidan - (Fars.) Gözəl əndamlı, boylu-buxunlu qadın.

Xoşqədəm - (Fars.) Ayağı uğurlu, yerişi xoşa gələn, yerişi bəyənələn.

Xoşnigar - (Fars.) Gözəl, xoş sevgili.

Xudavəndi - (Fars.) 1.Hökmdarlıq. 2.Əfəndi, sahib, maliklik. 3.Hakim, hökmdar.

Xudayar - Allahın sevimlisi.

Xulya - (Ər.) Təsəvvür, yanıltma, xəyalına gətirmə.

Xumar - Yaraşılıq, alagözlü.

Xuraman - Ucaboylu, incə, qamətli.

Xurşid - (Fars.) Günəş, Mehri, şəms.

i

İbad - Qul, nökrə,bəndələr, qullar/

İbadulla - (Ar.) 1.Allahın qulları. 2.Çox, lap çox.

İbiş - (Tür.) 1.Orta oyunlu və kukla tiplərində gülünc şəxs. 2.Sərsəm. Daha çox qoyma ad olaraq istifadə edilir.

İbrahim - (Ər.) 1.İnananların atası. Ulu, əcdad. 2.Hüquqların atası. 3.Quranda adı keçən İbrahim peyğəmbər.

İbrət - (Ər.) 1. Bir hadisədən, pis bir vəziyyətdən dərs almaq. 2. İbrət alınacaq hadisə, iş, əcaib, qəribə.

İbrin - (Ər.) Üzü parlaq, gözəl olan sevgili.

İbşar - (Ər.) Müjdə vermə, müjdələmə, muştuluqlama. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İbticam - Gülümsəyən.

İbtixac - Sevinc, həzz.

İbtixal - Dua.

İcabət - (Ər.) 1. Qəbul etmə, qəbul edilmə. 2. Razi olma, uyma.

İcad - 1. Kömək edən, sevinc gətirən. 2. Kəşf, yeni bir şey yaratmaq.

İcaf - Sadələşdirilmə, kömək.

İcar - Heyranedici, əsir edən, valeh edən.

İcazət - (Ər.) 1. İcazə, sənəd. 2. Diplom.

İclal - Hörmət, şərəf.

İcmal - (Ər.) 1. Ümumiləşdirmə. 2. Xülasə. 3. Cəm, toplama. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İdxar - Tiftik, narın tük.

İdlal - (Ər.) Nazetmə, Nazlanma, artıq dərəcədə Nazlanma.

İdrak - 1. Anlama, qavrama, dərk etmə. 2. Yetişmə. 3. Anlayış, qavrayış, dərk.

İdris - Oxuyan, dərs edən.

İfdal - (Ər.) 1. Lütf və hədiyyə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İffət - (Ər.) 1. Təmizlik. 2. Namus. 1. Namus, irs. 3. Mənəvi təmizlik, əxlaqi saflıq. İsmətli, əxlaqlı.

İfxar - (Ər.) Şərəflənmək, üstün etmə.

İftixar - Qürur, şöhrət.

İğdəmir - (Tür.) Dülgerlikdə deşik açmaq üçün istifadə olunan dəmirağacdan alet.

İxlas - (Ər.) 1. Xalis, təmiz doğru sevgi. 2. Könüldən gələn dostluq, səmimiyyət, doğruluq, bağlılıq. 3. Quran-ı Kərimin 112 -ci surəsinin adı.

İxtiyar - Qoca, yaşlı, nurani.

İkram - (Ar.) 1. Hörmət, əzizləmə hörmət göstərmə, qürur, qonaqpərvərlik, comərdlik, hörmət, izzət. 2. Ağırılama. 3. Hörmət əlaməti olaraq bir şeyi hədiyyə olaraq vermək. 4. Hesab ediləndən xaric araşdırma. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İkramulla - (Ər.) Allahın ikramı, neməti, hədiyyəsi.

İqbal - (Ər.) 1. Birinə doğru dönmə. 2. Bəxt-taleh. Yaxşı taleyi olan, işi yaxşı gətirmə. 3. Bir şeyə maraqlı, həvəs. 4. İrəliləmə. 5. Yaxınlaşma. 6. İşlərin yolunda getməsi, bəxtli, səadətli, xoşbəxt olma. 4. Arzu, istək. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İqbar - (Ər.) Böyük, ulu görmə, görülmə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İqdam - (Ər.) 1. İrəliləmə. 2. İrəliləmək üçün çalışmaq - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İqlim - (Yun.) Bir ölkə ya da bölgənin orta hava vəziyyətini təyin edən meteoroloji hadisələrin hamısı. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İqsir - (Ər.) 1.Orta əsrlər kimyaçılarının fəvqəladə təsirli gücdə saydıqları cisim. 2.Təsirli. 3.Ən təsirli səbəb. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İlahə - 1.İlahi, varlıq. 2. İslamiyyətdən öncə qadın cinsindən olan büt.

İlbada - Mərhəmət, sitayiş, dua.

İlbaşı - (Tür.) Selçuklularda kənd idarəçisi.

İlbəy - (Tür.) Bir müddət "qubernator" qarşılığında rəsmi olaraq istifadə edilən uydurma söz.

İldırım - (Tür.) 1. Böyük işıq parlaması və göy gurultusu ilə ortaya çıxan buludlar arasında və ya buluddan yerə elektrik boşalması. 2. Şiddətli, sürətli, tez! İldırım hərəkəti. 3.Mubarizə, yenilməzlik. 4.Məşhur Osmanlı padşahı: Yıldırım Bəyazid.

İlgi - (Tür.) 1.İki obyekt arasındakı bağ, əlaqə. 2.Kimyada bir cisimin başqa bir cisimlə birləşməyə olan meyli. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İlgü - (Tür.) Əngəl, maneə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə ediləir.

İlgül - (Tür.) 1.Ölkənin gülü. 2.Çox gözəl qadın.

İlkbahar - (Tür.) İlin ilk mövsümü, bahar.

İlkcan - (Tür.) İlk doğulan uşaqlara verilən ad.

İlkənan - (Tür.) Yeni qanunlar, qanunlar qoyan hökmdar, idarəçi.

İlkər - (Tür.) İlk doğulan oğlan uşağına verilən ad.

İlkim - (Tür.) İlk doğulan uşaqlara verilən ad. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İlkin - (Tür.) Birinci, ilk, əvvəl, əvvəlcə *Uydurma bir söz. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İlknaz - (Tür.) İlk doğulan qız uşaqlarına verilən ad.

İlknur - (Tür.) İlk ay, ayın ilk halı.

İlksel - (Tür.) Uzun müddət uşağı olmayanların, daha sonra ekiz və ya üç uşaqları olduqda verilən ad. -Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İlksər - (Tür.) İlk baş, ilk öncə, birinci.

İlkyaz - (Ər.) Yaz, yaz əvvəllərində doğulanlara verilən ad.

İlqar - Vəd, vəfa, əhd, söz vermə.

İlmaz - Cəsur, qoçaq.

İlmi - (Ər.) Elmlə, məlumat ilə əlaqədar.

İlmiyyə - (Ər.) Elmə aid, elmə mənsub.

İltifaf - (Ər.) 1. Sarınma, bürünmə, örtünmə. .

İltifat - (Ər.) 1. Üzünü çevirib baxma. 2. Diqqət. 3. Xatırlayıb soruşma, könül almaq. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İltimas - Xahiş, rica.

İlyas - İlahi qüvvə, köməyə gələn.

İmam - (Ər.) 1. Namazda özünə tabe olunan kimsə. 2.Qabaqda olan, təşəbbüskar olan kimsə. 3.Xəlifə. Dövlət başçısı. 4.Məzhəb quran yüksək dərəcəli alim. 5.Hz. Əli nəslindən gələn. 6.İmam-ı Əzəm: Hənəfiyyə məzhəbinin qurucusu.

İmadəddin - (Ər.) 1.Dinin dirəyi.

İmaq - İnam.

İman - Təsdiq etmək, həqiqiliyinə inanmaq.

İmdad - (Ər.) 1. Kömək edən. 2. Yardıma göndərilən qüvvət.

İmran - 1.Evinə bağlı qalan. 2.Hz. Məryəmin atası, Ali-İmran: İmran ailəsi. Musa, Harun-Məryəm və İsa. - Quran-ı Kərimin 3-cu surəsi.

İmtizal - Başıqapazlılıq, itaət.

İnac - Ünsiyyətçillik.

İnam - Əminlik, əmin olmaq.

İnayə (İnayət) - Qayğı.

İnayət - (Ər.) 1.Diqqət. 2.Səy, etina etmə. 3.Lütf, ehsan, iyillik.

İnayyə - Qayğı, diqqət.

İnsaf - Ədalət, bərabərlik.

İnsar - Qalib.

İncisər - (Tür. Ər. Fars) Baş inci, ən gözəl inci.

İnarə - (Ər.) Nurlandırma, işıqlandırma. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İncə - Nazik, zərif.

İnci - (Tür.) 1.İstridyə cinsindən olan dəniz heyvanlarının içindən çıxan parlaq, yumru və zinət əşyası olaraq istifadə edilən qiymətli daş. 2.Kiçik, təmiz və sevimli. 3.Qiymətli.

İncifəm - (Tür. Ər. İb.) İnci kimi gözəl ağızlı.

İncilay - (Tür.) Ayın ən incə olan zamanı. - İnci və ay sözlərindən birləşmiş ad.

İncilə - (Ər.) 1.Parlama, cilalama. 2.Görünüş, müəyyən olma. 3.Parlaqlıq, işıq.

İncirraq - (Ər.) 1.Çatlayıb yarıma, yarıq olma. 2.Parlama. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İndira - (Ər.) 1.Müdaxilə. 2.Önə keçmə. 3.Bulud altından sıyrılma. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İnqilab - Çevriliş, qiyam, dəyişiklik.

İnsaf - Ədalət, mərhəmət.

İnşilal - (Ər.) 1.Şələle meydana gətirmə. 2.Şiddətlə tökülmə, atılaraq axma. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İnşirah - (Ər.) 1.Açılma. 2.Açıqlıq, fərəhlik. - Quran-ı Kərimdə bir müddət adı. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir..

İntiqam - Əvəz, qisas.

İntizam - Nizam. qayda, səliqə.

İntizar - Gözləmə, həsrət çəkmə.

İradə - 1.Əzmkarlıq, təmkinlik. 2.İstək, dilək. 3.İxtiyar. 4.Hökm, fərman.

İrfan - (Ər.) 1.Bilmə, anlama. 2.Gerçəni sezmə, anlayış gücü. 3.Dini gerçək və sirrlə biliş. 4.Mədəniyyət. -Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İrfat - (Ər.) Yardım etmə, bir şey vermə.

İrgün - (Tür.) Səhərin erkən saatları. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İrşad - (Ər.) 1.Doğru yolu göstərmə, xəbərdar etmə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İsa - (Ər.) Allahın köməyi. 2.Allah xilas edəcək. 3.Əliaçıq. 4.Dörd böyük peyğəmbərdən biri. Dörd böyük kitabdən İncilin özünə göndərildiyi. Fironlarla möhtəşəm mübarizə aparan böyük peyğəmbər. Quranda 25 yerdə adı keçməkdədir.

İsabət - (Ər.) 1.Düşmə. 2.Düşmə, çıxma. 3.Dəymə, tutma. 4.Yerindelik, yazılmazlıq. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İsaqulu - (Tür.) İsanın qulu.

İsfəndiyar - (Fars.) 1.İran mifologiyasında adı çəkilən hökmdarın adı. 2.Müqəddəsin hədiyyəsi.

İsilay - Parlaq ay.

İskəndər - (Ər.) Havadar, müdrik hökmdar, qalib gələn, müdafiəçi, qalib. 356-323 illər arasında yaşayan və 20 yaşında hökmdar olan Makedoniya kralı, Aristteldən dərs almışdır. Yunanıstan, İran, Anadolu, Suriya, Misir, Hindistanı zəbt edən hökmdara, Böyük İskəndər ləqəbi verilmişdir. 33 yaşında ölmüşdür.

İshaq -Təbəssüm, gülüş.

İslam - (Ər.) Tanrıya itaət, Allaha təslim olmaq, Allaha sadıq.1.Məhəmməd (səs) -ə nazil olan və özü tərəfindən insanlığa təbliğ edilən din, Allahın ən son dini. 2.Allaha təslim olma, onun əmrlərinə tabe olub, qadağan etdiklərindən qaçınma.3.Yaxşı dolanma, sülh içində olma.

İsmayıl - (Ər.) Hz. İbrahim (ə.s) -n oğlu. İbrahim (ə.s) onu Allaha qurban olaraq həsr etmiş və sözündə durmaq üçün hərəkətə keçmişdir. 1.Allahın qulu (Yəhudi). 2.Allah tərəfindən eşidilmiş, (Allah eşidir) -(ərəblərin ulu babası hesab edilir)

İsmət - (Ər.) 1.Məsumluq, özünüsaxlama; müdafiə. himayə, təəssüb günahsızlıq, təmizlik. 2.Haramdan namusa toxunan hallardan çəkinmə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir. Peyğəmbərin sifətlərindəndir.

İsmətulla - Allahın himayəsi altında olan.

İsmixan - (Ər.) Hökmdar adları. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İsminaz - (Ər.Tür.Fars) 1.Naz adında. 2. Çox nazlı olan.

İsminur - (Ər.) Nur adını alan.

İsrafil - (Ər.) Dörd böyük mələkdən sura üfürmə vəzifəsi verilən mələk.

İsrail - (İbr.) Yaqub peyğəmbərin ləqəbi. Sonradan onun soyundan gələnlər İsrailoğullar deyə anılmışlardır. İsrailoğullar, Quranda çox sıx istifadə edilən bir addır.

İstəgül - Arzu olunan gül, istənilən gül.

İstək - Arzu, dilək.

İşcan - (Tür.) İş sevmə, çalışqan.

İşfaq - Rəhm.

İşraq - Şəfəq.

İşvə - (Ər.) Gözəllərin könül oxşayan, könül aldadıcı, nazlı davranış.

İttifaq - (Ər.) İttifaq, birləşmə.

İyisan - (Tür.) Yaxşı adla xatırlanan, yaxşı tanınan kimsə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

İzafə - Artım, əlavə.

İzar - Üstün tutma.

İzhar - (Ər.) Göstərməsin, meydana çıxarma.

İzhanım - (Tür.) Yaxşılıq, gözəlliğin hakimi, idarəçi.

İzza - Güc, qüvvət .

İzzət - (Ər.) 1.Dəyər qiymət ucalıq, ululuq. 2.Qüvvət, qüdrət. 3.Hörmət, sayğı, ikram. 1.Güc,cah-cələl. 2.Əzizlik, əziz olma. 3.Qədir, etibar.

İzzəddin - (Ər.) 1.Dünenin qiyməti, qüdrət, ülviyyət. 2.Əsl şəkli "İzzüddin" dir.

İzzi - (Ər.) Səbirli, dözümlü kimsə.

J

Jalə - Şeh,Şəbnəm.

Jasmin - (Ər.) Gul adı, Jessamin sözünün arxalıq forması, Allahdan hədiyyə

Jalə - (Fars.) Gecə meydana gələn və səhər çiçəklər üzərində görülən su damlacı, şəbnəm.

Jiyan - (Fars.) Coşmuş, kükrəmiş, qızğın.

Jüldə - (Fars.) 1.Qarışq,qarmaqarışq,dağınq. 2.Dərinlik.

K

Kafiyyə - (Ər.) 1.Şeirdə, misra sonunda iştirak edən sözlərin səs bənzərliyi, səs uyğunlaşması,qafiyyə. 2.Köhnə nəsimizdə zaman-zaman yer alan səs bənzərliyi və uyğunluğuna söykənən sənət..

Kainat - (Ər.) 1.Var olanların hamısı.Varlıqlar.Yer göy.

Kamal - 1.Kamil, ağıllı.

Kamalə - Yetkinlik, bitkinlik, nöqsansızlıq, tamlıq, insanın yaxşı və mükəmmək savada malik olması.

Kamandar - (Fars.) Yay tutan, yay tutucu.

Karmen - (Fars.) Parlaq qırmızı rəng.

Kamil (Kamilə) - 1.Yetkin, kamala çatmış, bütün, tam, nöqsansız. 2.Elmlı, bilikli savadlı, elmlı. 3.Bitgin, təcrübəli.

Kamran - (Fars.) 1.Arzusuna çatan, İstəyinə nail olan. xoşbəxt. 2.Qüdrətli iqtidarlı.

Kazbek - (Ər.Tür.) Knyaz Kazbekin şərəfinə.

Kazım - (Ər.) Dözümlü, səbirli, hövsələli, dözümlü, susqun.

Keşvər - Ölkə.

Kəbir (Kəbirə) - (Ər.) 1.Böyük, ulu əzim. 2.Yaşca böyük, yaşlı, Yaçlı,qoca. 3.Uşaqlıqdan çıxmış gənc. 4.Böyük günah, böyük cinayət, ciddi səhv. 5.Mühüm, ciddi. 6.Allahın adlarından. Əbdülkəbir şəklində istifadə edilməlidir.

Kəbutər - (Fars Göyərçin.

Kəklik - Yaraşlıq, zirək, incə.

Kələntər - Rəhbər, böyük, yaşlı, basçı.

Kəmal (Kəmalə) - Bitkinlik, yetkinlik, insan ömrünün yetkinlik dövrü (30-50 yaşlar arasında) Kəmaləddin.

Kəmaləddin - (Ər.) 1.Dində kamilliyə çatan, dinin son dərəcəsi. inamın (İlahi) kamilliyi. 2.Din məlumatı qüvvətli olan.

Kəmyab - (Fars.) Az olan, nadir.

Kənan - Gözəl oğlan.

Kənana - (Ər.) 1.Hz.Yaqubun məmləkəti, Fələstin. 2.Yusuf-i Kənan: Hz. Yusuf. - Pir-i Kenan: Hz. Yaqub. Hz. Nuhun iman etməyən oğlunun adının da Kənan olduğu rəvayət edilir.

Kəntər - (Tür.) Şəhərli.

Kəram - (Ər.) 1.Comərdcə, əli açıqlara xas. 2.Soylular, ulular, şərəflilərlə ilgili.

Kəraməddin - (Ər.) 1.Kərəm, hədiyyə, ehsan, lütf sahibi. 2.Dində üstün mərtəbələrə çatan. 3.Kəramət sahibi.

Kəramət - Ər.) 1.Birinə qarşı ikram etmək. 2.Allahın bir kimsəyə comərdliyi, lütfü, himayəsi və köməyi olaraq ələ alınır.

Kərəm - (Ər.) 1.Zadəganlıq, əsllilik, soyluluq. 2.Comərdlik, əl açıqlığı lütf, hədiyyə, bəxşiş.

Kərənay - (Fars.) Əvvəllər istifadə edilən bir nəfəsli saz növü.

Kərim - (Ər.) 1) Səxavətli, alicənab, əliaçıq, comərd, kərəm sahibi, verimcil. 2.Hörmətli, möhtəşəm,ulu, böyük. 3.Lütfli, lütfkarlığı bol, ehsan cəhətdən ulu.

Kərimə - (Ər.) Qız övlad. (bax Kərim).

Kəşfulla - (Ər.) Allahə kəşf etmə.

Kəvakib - Tərəfdarlar.

Kiçikxanım - Xanımın kiçiyi.

Kifayət - 1.Kafi miqdarda olan. 2.Bacarıq.

Kirman - (Tür.) Əlçatmaz, qala.

Könül - (Tür.) 1.İnsanın mənəvi varlığının ifadəsi, inancı və hissələrinin qaynağı. 2.Ürək, qəlb; ürək duyğusu; istək, dilək, arzu, həvəs, meyl, niyyət. 3.Duyğu, hiss, eşq. 4.Qürur. 5.Təbiət, xasiyyət.

Kövsər - Cənnət çayı. bol, tükənməz.

Kübra - (Ər.) 1.Aristokrat, böyük, kübar, böyük olan. 2.Xədicətül-Kübra:- Hz. Peyğəmbərin ilk xanımı.

Q

Qabil - 1.Qəbul edən, alan. 2.Mümkün ola bilən, mümkün. 3.İstedadı olan, istedadlı.

Qaçay - Cəsur, döyüşçü, kişi.

Qadir - Qadir,qabiliyyətli, qüdrətli,bacarıqlı.

Qafar - Əfv edən, bağışlayan.

Qaffar - (Ər.) 1.Qullarının günahlarını bağışlayan Allah. 2.Çox mərhəmət edən. Allahın adlarındanındır.

Qafur - (Ər.) Ürəyiyumşaq,bağışlayan.

Qaib(Qayib) - 1.Hazırda olmayan, gözdən uzaq. 2.Olduğu yer məlum olmayan. 3.İştirak etməyən, olmayan.

Qaidə - (Ər.) 1.Oturaq. 2.Təməl, əsas. 3.Paytaxt.

Qaim - (Ər.) 1.Duran, ayaqda dayanan. 2.Bir şeyi edən, icra edən. 3.Allahın əmrini yerinə yetirən.

Qaimə - (Ər.) 1.(bax Qaim). 2.Türklərdə kağız pul mənasına gəlir.

Qalib - (Ər.) 1.Qələbə çalan, qalib. müzəffər. 2.Güclü qüvvətli, qüdrətli, hökm edən. 3.Şeyx Qalib: Məşhur divan şairlərindən. 1757-1798 illər arasında yaşamışdır.

Qandəmir - (Tür.) Güclü soydan gələn.

Qaniyə - Gözəl qız, gözəl qadın, gözəl.

Qaplan - Cəsur.

Qarabirçək - Birçəkləri qara olan.

Qaraca - (Tür.) 1.Rəngi quruya çalan, əsmər. 2.Kiçik, buynuzlu, gözəl görünüşlü ov heyvanı.

Qaraxan - (Tür.) Əsmer bəy, Əsmer hökmdar. Qaraxanlılar dövlətinin qurucusu.

Qarasu - (Tür.) 1.Ağır axan su. 2.Əksəriyyətlə gözün iç təzyiqinin çoxalması ilə özünü göstərən və korluğa səbəb ola biləcək bir göz xəstəliyidir.

Qardəlan - (Tür.) 1.Çiğdem. 2.Nərgiz güllərindən baharda çox erkən çiçək açan Soğanlı bir bitki.

Qargin - (Tür.) 1.Daşqın su. 2.Bol, çox. 3. Doymuş, tox. 4.Ərimiş buz və qar parçalarının meydana gətirdiyi axar su. 5.Çağlayan.

Qasım - (Ər.) 1.Parçalayan, ayıran, bölən. 1.Qismət, pay. 2.Möhkəm, sərt. 2.Əzici. 3.İlin 11-ci. ayı. 4.İlin qış hissəsi. - Hz. Məhəmməd (s.ə.s) -in oğlunun adı. Kiçik yaşda vəfat etmişdir.

Qaşqay - Xoşbəxt, müqəddəs.

Qaya - (Tür.) 1.Böyük və sərt daş kütləsi. 2.Qayalıq sərt dağ. 3.Möhkəm, dağılmaz.

Qayacan - (Tür.) Canı qaya kimi güclü olan.

Qayan - (Tür.) 1.Axar su sel. 2.Yastı, düz, qat-qat meydana gəlmiş daşlar. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Qaygün - (Tür.) 1.Təsirli, hüznü, toxunaqlı. 2. Ağdoğan.

Qayxan - (Tür.) Sərt, güclü səslə oxucu, qayanı belə delecek gücdə səsi olan oxucu.

Qaymaq – Südün üzü.

Qazi - Yöndəilmiş, döyüşçü.

Qaziyyəddin - (Ər.) Din uğrunda yara alan, yaralanan. Döyüşən.

Qeyrət - (Ər.) 1.İş,çalışma. 2.Qısqanma, çəkəməmə. 3.Əziz və müqəddəs bir şeye təcavüz edildiyini görməkdən irəli gələn təmiz duyğu. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Qədr - (Ər.) 1.İman əsaslarından, Allahın bütün varlıqlar üçün hökm və iradə etdiyi halların meydana gələn şəkli

Qədim - (Ər.)1.Ayaq basan, çatan, ulaşan. 2.Əzəli, əvvəlsiz. 3.Çox köhnə zamanlara aid, köhnə miras. 4.Köhnə, əski.

Qədir - (Ər.) 1.Dəyər, qiymət, etibar. 2.Parlaqlıq. 3.Qüdrət sahibi, qüdrətli, qüvvətli, güclü, qadir. 3.Miqdar, ölçü, əndazə. 4.Allahın gözəl adlarından biri. - Quran-ı Kərimdə 50-yə yaxın yerdə keçməkdədir.

Qədircan - (Ər.Fars Tür.) Qiymətli, etibarlı, can, ruh. - Qədir və Can adlarından meydana gələn birləşmiş ad.

Qədirə - (Ər.) Güclü qüvvətli.

Qədirxan - (Ər. Fars. Tür.) Qiymətli hökmdar, idarəçi.

Qədirşah - (Ər. Fars. Tür.) 1.Güclü, qüvvətli hökmdar, padşah. 2.Qədr və şah sözlərindən birləşmiş addır.

Qədrəddin - (Ər.) Dinin qüdrəti, gücü.

Qədri (Qədiriyyə) - (Ər.) 1.Dəyər, etibar. 2.Şərəf, ləyaqət, üstünlük. 3.Rütbə, dərəcə.

Qəhrəman - (Fars.) 1.İgid, cəsur, (bahadır). 2.Hökm sahibi, iş buyuran. 3.Fars mifologiyasında Rüstəmi meğlub edən kimsə.

Qəmər - Ay (göy cismi).

Qəmzə - (Ər.) 1.Süzgün baxış. 2.Çənə və ya yanaq çuxurluğu.

Qəndab - Şərbət, qənd şərbəti.

Qənimət - (Ər.) Kafirlərlə döyüş nəticəsində ələ keçirilən mal, pul, silah kimi mallar. İslami üsullara görə təsnif edilib, beytülmalə, kasıblara, yoxsullara və mücahidlərə paylanır.

Qərənfıl - (Ar.) Qoxulu bir çiçək növü.

Qərib - 1.Yad yerdə yaşayan,yad. 2.Kimsəsiz,yazıq. 3.Adətdən kənar. 4.Döyüşçü, əsgər.

Qərib (Qəribə) - (Ər.) 1.Xarici, əcaib. Kimsəsiz, məmləkətindən uzaq.

Qəribə - 1.Görünməmiş iş, eşidilməmiş hadisə. 2.Təəcüblü (hadisə haqqında).

Qətibə - Əlçatmaz.

Qətrə - (Ər.) 1.Damla. Damlayan şey.

Qəzələ - Gözəl, ceyran.

Qəzəl - İşvə, naz, sevgi sözləri.

Qəzənfər – yüksəklikdə yaşayan.

Qismət - 1.Hissələrə ayırma,bolmə. 2.Birisinə çatan hissə,pay. 3.Tələ.

Qiyas - (Ər.) 1.Tutuşdurma,müqaisə. 2.Bənzətmə. 3.Qlçü. 4.Müqayisənin nəticəsi. 5.Kömək,yardım. İmdad. 2.Səmərəli, məhsuldar.

Qiyasəddin - (Ər.) Dinin yayılması üçün köməyi toxunan şəxs.

Qiymə - Dəyər.

Qılman - (Ər.) 1. Tükü, bığı çıxmamış oğlan, uşaq, övlad, cavanlar, gənclər. 2.Kölələr, əsirlər. 3.Cənnətdə xidmət göstərən kişi.

Qızqayıt - Sonradan doğacaq qızların əvəzinə oğlanın dünyaya gəlməsi məqsədi ilə qoyulur.

Qorqud - (Tür.) 1.Böyük dolu dənəsi. 2.Qorxusuz, yavuz, heybətli. 3.Cin, şeytan. 4.Alov, işiq.

Qoşqar - Qürurlu, təmkinli, böyük.

Qönçə - (Fars.) 1.Hələ açılmamış gül, tumurcuq. 2.Sevgilinin ağzı.

Ququş - Qu quşu.

Qulu - Mübariz, üsyankar.

Qumral - Xurma rəngi.

Qumru - (Fars.) Göyərçinlər, uzun quyruqlu boyunun yanlarında xallar olan və göyərçinlər, daha kiçik olan boz rəngli quş.

Qurban - 1.Bir niyyət üçün kəsilən heyvan.

Qüdrət - (Ər.) 1.Qüvvət, taqət, güc iqtidar, iradə, möhkəmlik, nüfuz. 2.Allahın əzəli gücü, yaradılış, fitrət. 3.Varlıq, zənginlik. 4.Allah quruluşu, yaradılış, insan əliylə də tapılmayan şeylər. 5.Sələhiyyət qabiliyyət.6. Bir yolda fəda olma. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Qürbət - (Ər.) Doğulub yaşanılmış olan yerdən uzaqda olan. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

L

Laçın - (Tür.) 1.Bir cins şahin. 2.Dik və möhkəm. 3.Uzaq görən, itigözlü, cəngavər. 4.Şiddətli. - Adam və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Lalə - Gözəl, qəşəng gül.

Laləfam - (Fars.) Lalə rəngində.

Laləgül - (Fars.) Türk musiqisini bir məqam.

Laləgün - (Fars.) Lalə rəngində.

Laləruh - (Fars.) 1.Lalə yanaqlı, yanağı lalə kimi qırmızı olan. 2.Türk musiqisində mürəkkəb bir məqam.

Lami (Lamiyə) - Parıldayan, parlaq, parıltılı.

Lamih (Lamiyə) - (Ər.) 1.Hz. Nuhun qardaşı. 2.Parlayan, parıldayan, parlaq.

Laminur - (Ər.) - Nur saçaraq parlayan. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Lamis - Əl ilə tutub yoxlayan. Toxunan. Təmas edən.

Lamiyə - İncə və zərif ulduz.

Lana - Zərif, mehriban.

Lanə - (Fars.) Yuva, ev.

Lanəzir - (Ər.) Bənzərsiz. -Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Lasif - (Ər.) Parlayan, parlayıcı.

Layiq - (Ər.) Yaraşan, yaraşığılı.

Lazım - (Ər.) Gərəkli şey. Gərəkçə.

Leyla - Gecə, gecə anadan olmuş, sevgilim, qarasaçlı.

Leyli - Gecə.

Leysan – 1.Bahar yağışı. 2.Suriya təqvimi ilə aprel ayı.

Ləal - (Ər.) İncilər.

Ləbabə - (Ər.) Ağıl sahibi olma.

Ləbabət - (Ər.) Ağıllıq, ziyəklik. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ləbib (ləbibə) - (Ər.) Ağıllı, zəkali, həssas, ehtiyatlı. hissiyatlı, incə.

Ləma - (Ər.) Pırıltı. -Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ləman - (Ər.) Parlama, parıltı, qaranlıqda işıq.

Ləmariz - (Fars.) Parlayan, parıldayan. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Lərzən - (Fars.) Titrək, titrəyən.

Lərzə - (Fars.) Titrətmə.

Lərzəndə - (Fars.) Titrəyən, titrək.

Lətafət - (Ər.) 1.Lətiflik, xoşluq, incəlik, xeyirxahlıq. 2.Gözəllik. 3.Nəzakət. 4.Yumşaqılıq.

Lətif - (Ər.) 1.Allahın adlarındandır. 2.Yumşaq, xoş, gözəl, nəzakətli. 3.Bütün incəliklərə vaqif. 4.Incə, zərif

Lətifə - (Ər.) Güldürəcək, qəribə və gözəl söz, hekayə, zarafat.

Lətimə - (Ər.) Müşk, gözəl qoxu.

Ləftiyə - Zərif, incə, cazibəli.

Ləvami - (Ər.) Parlamalar, nurlar.

Ləvniz - (Ər.) 1.Rəng, boya, üz. 2.Cür, növ.

Ləvzi - (Ər.) 1. Badam formasında olan. 2.Badamla əlaqədar. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ləyal - (Ər.) Gecələr.

Ləyaqət - (Ər.) Layıq olan.

Ləziyyə - (Ər.) 1.(bax Ləvzi). 2.Badam ərik, vişnə, gilə və ya buna bənzər meyvələr qrupu.

Limən - (Tür.) Bir ölkə xalqından olan kimsə, vətəndaş. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Loğman – 1.Əfsanəvi həkim Loğmanın adından. 2.Həkim, igid, qorxmaz. 3.Alim həkim, çoxbilikli adam

Lulu - İnci, parlaq, ziyalı, qiymətli.

Lutfəli - Mərhəmət.

Lütfi (Lütfiyyə) - (Ər.) Xoşluq, gözəllik, yaxşı davranış. xeyirxah, mehriban

M

Maarif - Məlum, məşhur, tanınmış.

Mahfuz - (Ər.) Qorunmuş, gözlədilmiş. Gizlənmiş, saxlanmış.

Mahinur - (Fars.) 1.Ayın nuru (ışığı). 2.Ay üzlü gözəl.

Mahir (Mahirə) - (Ər.) Məharətli, hünərli, əlindən iş gələn, bacarıqlı. usta, məharətli, bacarıqlı, bilikli.

Mahizar - (Fars.) İnləyən ay.

Mahizər - (Fars.) Şan, qızıl rəngində ay.

Maһyp - (Ər.) Qalib.

Mahmud - (Ər.) 1.Həmd olunmuş, məşhur olmuş sənə edilmiş, tərifə dəyər, tərifə layiq. Məqam-ı Mahmud: Hz. Məhəmmədin ən böyük şəfaət məqamı, cənnət. 2. Əbrəhənin Kəbəni yıxmaq üçün gətirdiyi filin adı. 4. Mahmudiyyə:- Mahmud dövründə nəşr olunan qızıl pul.

Mahmudə - (Ər.) Mingör otu.

Mahmur (Mahmurə) - (Ər.) 1.Sərxoşluğun verdiyi sərsemlik. 2.Yuxu basmış, ağırlaşmış, huşsuz göz.

Mahparə - (Fars.) Ay parçası, çox gözəl qadın.

Mahpəri - (Fars.) Ay kimi, peri kimi gözəl.

Mahru - (Fars.) Ay üzlü, üzü ay kimi olan gözəl.

Mahsun - (Ər.) Gücləndirilmiş, güclü.

Mahrux - Aypara, ay parçası.

Mahtər - (Fars.) Yeni ay, ayça, hilal.

Mahur - (Fars.) 1.Muğamlardan biri. 2.Türk musiqisinin rast pərdəsində qərar tutan bir mövqe. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Maidə - (Ər.) 1.Üzərində yemək olan süfrə. yemək, mərasim. 2.Quran-ı Kərimin 5-ci. surəsinin adı. 3.İsa və həvarilərinə göydən enən süfrə (Maidə-i Məsih).

Mail (Mailə) - (Ər.) Meyli olan, meyil salan. 1.Bir yana əyilmiş, əyik. üfüqi və şaqulu arasında olan. 2.Həvəsli, istəyən, sevən istekli, qabiliyyətli. tərəfli, içdən istekli. 3.Xatırladır, bənzər. 4.Tutqun. düşkün.

Mais - Böhtançı, fitnəkar, aravuran.

Maisə - Məğrur, qürurlu.

Maqsud - (Ər.) 1.Yığılmış, toplanmış, əkini biçilmiş, biçilmiş əkin. 2.İstənilən şey, istək, məqsəd, niyyət, murad. 2.Varılmaq istənilən yer.

Maqsum (Maqsumə) - (Ər.) Ayrılmış, bölünmüş. qismət. Ruzi-ı Maqsum; Allah tərəfindən təqdir olunmuş ruzi.

Maqsur (Maqsurə) - (Ər.) 1.Kəsr olunmuş, qısaltılmış, sıxılmış. 2.Bir şeye ayrılmış.

Malik - (Ər.) 1. Sahib, bir şeye sahib olan, bir şeyi olan. mülk, mülkiyyət, sahibkar Maliki'l-Mülk, Allah. 2. Yeddi cəhənnəmin hakimi və qapıçısı olan mələk, cəhənnəmi qoruyan mələk. 3.Əzab mələklərini idarə edən mələk. 4.İmam Malik - Maliki məzhəbinin qurucusu.

Malikə - (Ər.) (Bax Malik). 1.Mal sahibi olan qadın. 2.Pəri, su pərisi.

Manaf - (Ər.) İca, yüksək.

Maral - (Tür.) 1.Dişi geyik, ceylan, İribuynuzlu yabanı. 2.Gözəl, incə.

Marvan - (Ər.) Qəhvəyi rəng.

Masunə - (Ər.) Əhatə edilmiş, sarılmış, çevrilmiş.

Maşallah – Allahın istədiyi kimi. 2.Afərin, əhsən, Allahın istədiyi kimidir !

Maya - 1.Acıtma, maya. 2.Rüşeym. 3.Dövlət, sərvət, pul.

Mayil - Aşiq

Mayis - Ümitsiz.

Maysarə - Yüngüllük, rahatlıq, komfort.

Mehdi - (Ər.) 1.Özünə rəhbərlik edilən. 2.Allahın idarə etdiyi. 3.Doğru yola gəlmiş, Allah tərəfindən hidayət verilmiş olan. - Doğru yolu tutan.4.Şiələrə görə 12 imamın sonu.

Mehman - Qonaq, müsafir.

Mehparə - (Fars.) Ay parçası, çox gözəl.

Mehralı - Mehriban, şən(Yəhudi).

Mehriban - Sədaqətli, xoşxasiyyət, vəfalı, gülərüzlü.

Məbhur (Məbhurə) - (Ər.) Tənəffüs edən, nəfəs alan, nəfəs darlığına tutulmuş olan.

Məbrur (Məbrurə) - (Ər.) Bəyənilmiş, xeyirli, faydalı.

Məbsud (Məbsudə) - (Ər.) 1.Açılmış, yayılmış. 2.Uzun uzadı izah edilən.

Məbşurə - (Ər.) Üzü ağ, dəbdəbəli gözəl qadın.

Məcrid (Məcridə) - (Ər.) Çox ulu, uca, şan və şərəf sahibi, şanlı, qüdrətli, əzəmətli, tanınmış, məşhur, şərəfli. - Allahın sifətlərindən.

Məciddin - (Ər.) Dinin ululuğu, böyüklüyü.

Məcnun - (Ər.) 1.Cin tutmuş, cinlənmiş. 2.Dələcə sevən, sevinmiş, sevincli, razı, xoşhal, tutqun. eşqə mübtəla olan, vurğun. 3.Minnət altında olan. 4.Dəli, divanə. - Leyli və Məcnun hekayəsinin kişi qəhrəmanı.

Mədinə - (Ər.) 1.Ərəbistanda bir şəhər. 2.Müqəddəs, səcdə olunan. 3.Şəhər, qəsəbə. Hz. Peyğəmbərin qəbirinin olduğu şəhər. Hacıların Məkkədən sonra ziyarət etdikləri şəhər.

Mədəd - İmdad, yardım, kömək.

Məfkurə - (Ər.) İdeal. düzgün seçim.

Məfruz (Məfruzə) - (Ər.) Fərz olunmuş, hesab olunan.

Məftun (Məftunə) - (Ər.) 1.Fitneyə düşmüş, sihirlənmiş. 2.Könül vermiş,vurğun, heyran olmuş, tutqun.

Məğfirət - (Ər.) Allahın qullarının günahlarını bağışlaması, örtməsi.

Məğrub (Məğrubə) - (Ər.) 1.İstənilən, sevilən. 2.Hər kəs tərəfindən sevilib axtarılan.

Məhbub (Məhbubə) - (Ər.) 1.Məhəbbət olunmuş, sevimli, əziz, çox yaxın sevilmiş, sevilən, sevimli.
2. Məhbubi-i Xuda, (Allahın sevgiyi) Hz. Məhəmməd (s.ə.s).

Məhəbbət - (Ər.) 1.Sevgi, sevmə, eşq.. 2.Dostluq. dostca çıxış.

Məhəmməd - Ağıllı, tərifə layiq.

Məhərrəm - (Ər.) 1.Haram olunmuş, qadağan edilmiş. 2.Ərəb qəməri təqviminin birinci ayı. (Şiələrin matəm ayı)

Məhfər - (Fars.) Ay aydınlığı, ay ışığı.

Məhliqə - (Fars.) Ay üzlü gözəl.

Məhru - (Fars.) Ay üzlü gözəl.

Məhsəti - Gözəl, böyük, dahi.

Məxfi - (Ər.) Gizli, sirli.

Məxfuzə - Qorunan.

Məkin (Məkinə) - (Ər.) 1.Yüksək rütbə sahibi. 2.Təmkinli. 2.Nüfuz və iqtidar sahibi. - Hz. Peyğəmbər (s.ə.s) -in adlarından.

Məknun (Məknunə) - (Ər.) Örtülü, gizli.

Məknuz (Məknuzə) - (Ər.) Basdırılmış. Xəzinəyə qoyulmuş, saxlanmış.

Məqafur - (Ər.) Bağışlanmış.

Məqbul - (Ər.) Qəbul olunmuş, alınmış, alınan. Bəyənilən, xoş qarşılanan, keçərli.

Məqsumə - (Ər.) Günahsız, təhlükəsiz.

Məlahət - (Ər.) Gözəl, gözəllik, üz gözəlliyi., incə, cazibədar.

Mələk - (Ər.) 1.Allahın nurdan yaratdığı varlıqlar. Allahın əmrlərinə tam itaət edən varlıqlar. 2.Həlim, səlim gözəl xasiyyətli kimsə. 3.Hakim, padşah, mülkədar.

Mələknaz - Mələk və naz sözlərindən birləşmiş uydurma ad.

Mələknur - Mələk və nur sözlərindən birləşmiş uydurma ad.

Mələkpər - (Ər. Fars.) Mələk qanadlı.

Mələkru - (Ər. Fars.) Mələk üzlü.

Mələksima - (Ər. Fars.) Mələk üzlü (simali).

Məlik - (Ər.) 1.Padşah, hakan, hökmdar. 2.Mal sahibi. Məlikşah. 3.Sultan Sencerin atası olan böyük Səlcuqlu hökmdar. 4.Allahın adlarından.

Məlikə - (Ər.) Qadın hökmdar. Hökmdar arvadı.

Məlnuz (Məlnuzə) - (Ər.) Ola bilsin, gözlənilir.

Məltəm - (Tür.) Yazın nizamlı olaraq qurudan dənizə doğru əsən küləyi,xəfif külək.

Məmdud (Məmdudə) - (Ər.) Uzadılan.

Məmduh (Məmduhə) - (Ər.) Təriflənmiş, təriflənəcək.

Məmməd - Şanlı, şərəfli, tərif olunan.

Məmnun - (Ər.) Etibara layiq olan.

Məmnunə - (Ər.) (Bax Məmnun). Sevinmiş, sevincli.

Mənaf - (Ər.) 1.Dağın iti təpəsi. 2.Cahiliyyə dövründə ərəblərin bütü. - Ad olaraq istifadə edilməz.

Məncur (Mənsurə) - (Ər.) Nəşr olunmuş, paylanmış, yayılmış.

Məngübay - (Tür.) Varlı kimsə.

Mənsur (Mənsurə) - (Ər.) 1. Kömək olunmuş, Allahın köməyi ilə qalib, üstün gəlmiş. 2.Uzaqlaşmış ,ayrı düşmüş. 3.Unudulmuş. 4.Köhnəlmiş. 5.Atılmış, tərk edilmiş. 6.Bir ney növü. 7.Türk musiqisində bir nizam.

Mənzur (Mənzurə) - (Ər.) 1.Baxılan, nəzər olunan, nəzər dəyilmiş (olunmuş). 2.Gözdə olan, bəyənilən, nəzərdə tutulmuş. vəd edilmiş. 3.Nəzər salınan. 4.Məqsəd, niyyət. 5.Fədakar.

Mərcan - Dənizdən çıxarılan tünd - qırmızı rəngli muncuqvarı qadın bəzəyi.

Mərdan - Kişilər, adamlar, insanlar, qəhrəmanlar, igidlər, səxavətli (cəm halında).

Mərifət - (Ər.) 1.Hər kəsin edə bilmədiyi ustalığ, hər şeydə görülməyən xüsusiyyət, ustalqla hazırlanmış olan şey. 2.Bilmə, biliş, bilik, maarif. 3.Xoşuna gəlməyən hərəkət.

Məruf (Mərufə) - (Ər.) 1.Hər kəs tərəfindən bilinən tanınmış, müəyyən, məşhur. 2.Şəriətin əmr etdiyi, uyğun gördüyü.

Məryəm -1.Üstün, bakirə. 2. İsa peyğəmbərin anasının adı.

Məziyə - Məmnun edən, xoşagələ.

Məsud - Xoşbəxt, bəxtəvər.

Məsüm - (Ər.) 1.Günahsız,qəbahətsiz,günahsız,ismət sahibi. 2.Saf, təmiz..3.İmam-ı Rəbbaninin oğlu.

Məsümə - (Ər.) 1.İmamıyə məzhəbində günahsız sayılan əhli-beyt mənsubu. 2.Pak, təmiz, günahsız.

Məsun (Məsunə) - (Ər.) Qorunmuş, qorunan.

Mənsur (Mənsurə) - (Ər.) 1.Saçılmış, dağılmış. 2.Ölçüsüz, mənzum olmayan söz.

Mərcan - (Ər.) Mərcanlar sinifindən olub qayalıq yerlərdə koloniya meydana gətirərək yaşayan, skeleti qırmızı rəngli dəniz heyvanı. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Mərdan - (Fars.) Mərdlər, insanlar, kişilər, igidlər.

Məryəm - (İbr.) 1.Abid, ibadətə düşkün insan. 2.Hz. İsanın anası.

Məsnəvi - (Ər.) 1."Verən", - ikinci doğulmuş oğlan uşağına belə ad verirdilər. 2. Hər beyti ayrı qafiyəli bir divan ədəbiyyatında nəzm biçimi.

Məsrur (Məsrur) - (Ər.) Sevincli, məmnun, sevinmiş məramına çatmış. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Məsud (Məsudə) - (Ər.) Səadətlə, bəxtli, bəxtiyar, müqəddəs.

Məşədi - Ziyarətgah, Məşədi ziyarət edən..

Məşuq (Məşuqə) - (Ər.) Sevilen, sevilmiş.

Mətanət - Dayanıqlılıq, möhkəmlik, mətinlik, sabitlik.

Məthiyyə - (Ər.) Birini tərifləmək məqsədilə yazılmış əsər, qayda.

Mətin - Güclü, möhkəm, dözümlü.

Mətləb - Məlum olmayan, axtarılda olan.

Mətn - (Ər.) 1.Mətanətli, möhkəm, davamlı. 2.Özü, sözü doğru, etimad edilə. Hz. Peyğəmbər (s.ə.s) -in adlarından.

Məvhibə - (Ər.) Vergi, ehsan, hədiyyə.

Məzahir - 1.Bir çeyin zahir olduğu yerlər və şəxslər. 2.Çatma nail olma.

Məzhər - (Ər.) 1.Bir şeyin görüldüyü, ortaya çıxdığı yer, görünmək. 2.Nail olmaq, şərəflənmə.

Mikail - (Ər.) Dörd böyük mələkdən biri.

Mikayıl - Əsl "Mikael"dir. Yaxveyə (qədim yəhudi allahına) bərabər olan, tanrıya müqabil olan. Dini rəvayətə görə dörd mələkdən biri-canlıların ruzisini təmin edən mələyin adıdır. 2.Allaha bənzər, Allah kimi.

Mina - İncə naxış.

Minay - (Tür.) Min dənə ay, çox qüvvətli işıq.

Mingül - Min dənə gül.

Minira - Cavanlar.

Minnaz - (Tür.) 1.Nazlı. 2.Cilvəli. 3.Allaha yalvaran.

Minnur - (Tür.) 1.Nurla qaynamış. 2.Min dənə nur.

Minulla - (Tür. Ər.) Xallı insan.

Miralim - (Ər. Fars) Alim çar.

Miran - (Fars.) Bəylər.

Miray - (Fars.) Ayın ilk günləri.

Mirayaz - (Ər. Fars) Kömək edən.

Mircan - (Fars.) Canın içi.

Mirəli - (Ər. Fars) Böyük çar.

Miri - Başçı, rəhbər.

Mirnur - (Fars.) (Bax. Mircan).

Mirvari - Mirvari, bəzək daşı.

Mirzə - 1.Savadlı,oxumuş. 2.Yazı-pozu ilə məşğul olan,katib. 3.Şəxs adından sonra şahzadəlik - əvvəl isə rütbə.

Mirzəli - (Bax Mİrzə - Bax Əli).

Misir - Xoşbəxtlik, səadət.

Möhlət - Vaxt vermə.

Möhsün - Comərd, xeyirxah.

Mömin (Möminə) - (Ər.) İman etmiş, İslam dininə inanmış, müsəlman.

Mövlud - (Ər.) Doğulmuş.

Mövludə - (Ər.) Doğulmuş qız uşağı.

Mövsüm - Fəsil.

Mufid (Mufidə) - Faydalı, xeyirli.

Muhiddin - İnamı dirildən (canlandırın), inam verən.

Muxlis - (Ər.) Əsl dost.

Muxtar - (Ər.) 1.Ağsaqqal qəbul edilmiş, seçilmiş, seçmə. Hərəkətdə sərbəst olan, istədiyi kimi davranan, istədiyini edən. 2.Kənd və ya məhəllə işlərinə baxmaq üzrə xalqın seçdiyi şəxs. Hz. Peyğəmbər (s.ə.s) -in adlarından.

Munir (Munirə) - (Ər.) Parıldayan, parlaq, işıqsaçan.

Munis (Munisə) - (Ər.) Dost. mehriban, istiqanlı. cana yaxın, sevimli. İnsandan qaçmayan. alışılmış. əhliləşmiş, ünsiyyətli.

Murad - Dilək, istək, arzu, məram.

Murən - Təmiz, pak.

Musa - 1.Misir dilindəki "məsu" sözündəndir, uşaq, bala deməkdir. 2.Möcüzə göstərən. 3.Peyğəmbər adı.

Mustafa - (Ər.) Seçilmiş. 1.Təmizlənmiş, seçilmiş. 2.Hz. Peyğəmbərin adlarından. 3.Sad Surəsi 47. Ayədə keçir.

Mustafir - (Ər.) Gülümsəyən.

Muşirə - Məsləhət görən.

Mübarək - (Ər.) 1.Bərəkətli, feyzli, uğurlu, xeyirli, müqəddəs, xoşbəxt. 2.Bəyənilən, sevilən, qızları çaşdıran kimsə. 3.Bir şey haqqında müqavilə.

Mübariz - 1.Mubarizə aparən. 2.Bir çeyə nail olmaq üçün cəhd edən.

Mücahiddin - (Ər.) Din döyüşçüsü, İslam əsgəri.

Mücəddət - (Ər.) Yeni, hələ istifadə edilməmiş.

Müxənnəd - Qılınc.

Müxlis - (Ər.) 1.Xalis, qatqısız. 2.Dostluğu, səmimiliyi və hər halı içdən könüldən gələn.

Mükafat - (Ər.) Ödül, mükafat, şərəfləndirmə, dəyərləndirici, sevindirici davranış.

Mükərrəm - (Ər.) Möhtərəm, mötəbər. əziz, cənab, hörmətli sayılan, şərəfli, hörmətə çatmış. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Mülayim - (Ər.) 1.Uyğun, müvafiq. 2.Yumşaq xasiyyətli, xoş davranışlı kimsə, çoxluğa olmayan.

Mümtaz - (Ər.) 1.İmtiyaz tanınmış, ayrı tutulmuş, üstün tutulmuş. 2.Seçmə.

Münəvvər - (Ər.) Nurlandırılmış, işıqlandırılmış, işıqlı. aydın. nur.

Münir (Münirə) - (Ər.) 1.Nurlandıran, işıq verən, parlaq, ziyalı.

Müntəsir - Qalib, basılmaz.

Mürid - Davamçı, tələbə.

Mürsəl - (Ər.) 1.Göndərilmiş, göndərilən, yollanılmış, elçi, peyğəmbər. şəriət sahibi. 2.Bir yazı stili. 3.Hz. Peyğəmbərin adlarından.

Mürşid (Mürşidə) - (Ər.) 1.İrşad edən, doğru yolu göstərən rəhbər. 2.Müridlərə rəhbərlik rəndən təriqət başçısı. 3.Təriqət şeyxi. Qəflətdən oyandıran. 4. Mənəvi ata.

Mürüvvət - (Ər.) İnsaniyyət, mərdlik, igidlik. Comərdlik, iyilikseverlik.

Müseyyib - Diqqətsiz etinasız.

Müsəvvər - (Ər.) Ətrafına çəpər,(divar) çəkilməmiş, qorunmuş.

Müslim - 1.Müsəlman. 2.Təslim olmuş, Allahın İradəsinə tabe olmuş.

Müşarif - (Ər.) Məşhur, tanınmış.

Müşərrəf - (Ər.) Əziz, hörmətli.

Müşfiq (Müşfiqə) - (Ər.) 1.Şəfqətli, mərhəmətli, ağrıyan, sevnən. 2.Məşhur, istedadlı - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Müştaq - (Ər.) Gözləyən, görəcəyi olan, can atan, çox arzulu, şövqlü, həsrət çəkən, darıxan, ürəkdən arzu edərək istəyən.

Mütəsim - Allaha iman edən.

Mütəllib - (Ər.) Tələb edən, istəyən.

Müvəddət - (Ər.) Sevgi, məhəbbət, dostluq.

Müvəffəq - Müvəffəqiyyət qazanan.

Müyyəssər - (Ər.) Asan tapılıb əldə edilən, asan gələn, asanlıqla olan.

Müzəffər - 1.Zəfər çalan,qalibiyyətli. 2.Bir işdə müvəffəq olan. 3. Qalib.

N

Nabat - Yaşillıq, bitki.

Nabil (Nabilə) - Nəcib, adlı-sanlı, tanınmış.

Nabix - Şanlı, tanınmış,nəcib.

Nabixə - Ağıllı.

Nabiyə - (Ər.) 1.Ulu, şərəfli kimsə. 2.Sonradan şair olan kimsə. 3.Xəbərçi, xəbər verən.

Naciyə - Dinc, təhlükəsiz, rahat.

Nadim - Sah sarayında sənət işlərinə baxan.

Nadir (Nadirə) - 1.Yeganə,tək. 2.Az ələ düşən, az tapılan. 3.Qəribə, əcaib. 4.Qəribə, əcaib hekayə.

Nadiyə - (Ər.) 1.Qışqırıb çağırən, səslənən. 2.Yığıncaq, məclis.

Nafiq - (Ər.) Xeyir.

Nafilə - (Ər.) 1.Bihudə, hədəf, boş yerə, nahaq, işə yaramayan, boş. 2.Artıqdan qılınan namaz və ya tutulan oruc.

Nafis (Nafisə) - (Ər.) Güzəl, incə.

Nafiz (Nafizə) - (Ər.) 1.Deşən, deşib keçən. içəriyə girən, işləyən. 2.Təsir edən, sözü keçən.

Nagəhan - (Fars.) Qəflətən, birdən-birə.

Nagii - Saf, pak, təmi.

Nahid - Gənc, yetişmiş.

Nahid (Nahidə) - 1.Venera (Zöhrə) planeti. 2.(Ərəb dilində) Gənc,yeni yetişən qız.

Nahirə - (Ər.) Ayın ilk günü ya da son gecəsi.

Naib - Köməkçi

Naib (Naibə) - (Ər.) 1.Vəkil, birinin yerinə keçən, qazi, vəkili, şəriətə görə hökm edən hakim. 2.Növbə çəkən,

Nail (Nailə) - (Ər.) Muradına çatan, istədiklərinə nail olan, çatmış, ələ keçirən, əldə edən, həyatdan həzz alan.

Naim - (Ər.) 1.Xoşbəxt, bolluq içində yaşayan, bəxtəvər. 2.Sakit, dinc.

Naimə - (Ər.) Güzəl zərif qadın, nazlı böyüdülmüş qadın.

Nairə - (Ər.) Atəş, alov, istilik. od, şölə.

Naləzən - (Fars.) İnləyən, inildəyən.

Namal - (Tür.) Adın duyulsun, şöhrət qazan.

Namdar - (Fars.) Adlı-sanlı, məşhur.

Namiq (Namiqə) - (Ər.) Yazıçı, katib, yazar, qəşəng yazmaq,

Namiyə - (Ər.) Olma, yerdə bitmə, qüvvətli, inkişaf, yetişmə.

Namzəd - 1.Nişanlı, adaxlı. 2.Bir işə ,vəzifəyə təyin edilməsi və ya qəbul edilməsi nəzərdə tutulan adam.

Nardan - Ateş (od), canlılıq.

Nardane - (Fars.) 1.Nar dənələri. 2.Gözyaşı damlaları.

Nardin - (Fars.) Bir sünbül növü.

Nargül - (Fars.) Ateş rəngində, qırmızı gül.

Narin - (Fars.) İncə, zərif quruluşlu, nəzakətli. Zəif, çəlimsiz.

Nariyə - (Ər.) Odlə əlaqədar, cin pəri. - Ad olaraq istifadə edilməz.

Nasix - (Ər.) Məsləhətçi, dost.

Nasim - (Ər.) 1.Həll edən, yoluna qoyan, düzüb-qoşan. 2.Təmiz hava. 3.İllıq külək, zərif.

Nasir - (Ər.) 1.Köməkçi, kömək edən. 2.Yazıçı, ədib.

Nasirə - Qələbəni gətirən, kömək.

Naşir - (Ər.) Nəşr, paylayan, piyada.

Natalya - Mövlud günündə doğulmuş.

Natəvan - Bacarıqsız, təqətsiz, gucsüz, zəif, aciz.

Natiq (Natiqə) - (Ər.) 1.Söyləyən, danışan, nitq söyləyən. çıxış edən. 2.Düşünən. 3.Bildirən, bildirici. 4.Yaxşı danışmaq qabiliyyəti olan adam.

Navid - Xoşxəbər.

Nazdil - (Fars.) Könül nazı, könül cilvəsi.

Nazəndə - (Fars.) Naz edici, nazlı, xoş ədalı.

Nazənin - (Fars.) 1.Cilvəli, oynaq, çox nazlı, işvəli, yetişdirilmiş, ərköyün, naz-nemətə alışmış. 2.Zərif, incə quruluşlu.

Nazim (Nazimə) - (Ər.) Tənzim edən, təşkil edən, sıra-sıra, səf-səf olan şey, inşa edən.

Nazir - (Ər.) 1.Nəzər edən, nəzarət edən, baxan, göz qoyan. 2.Vəkil. 3.Bacarıqlı. 4.Bir üzü bir tərəfə istiqamətli olan. 5.Xəbərdarlıq edən.

Nazif (Nazifə) - (Ər.) Təmiz, pak, nəzakətli, zərif və qəşəng geyimli.

Nazik - (Fars.) 1.İncə, narın. 2.Tərbiyəli, hörmətli. 3.Gözəl zərif.

Nazil (Nazilə) - (Ər.) 1.Yuxardan aşağıya enən. 2.Bir yerə qoyulan, bir yerdə yerləşən.

Nazirə - (Ər.) 1.Nümunə cavab. 2.Mənzum əsərdə ayrı vəzin və kafiyədə bənzər olma halı.

Nazil - 1.Enən, yuxarıdan aşağı düşən. 2.Allah tərəfindən göndərilən.

Nazilə - Hadisə, vəqie.

Nazim - 1.Nizama salan, tərtib edən. 2.Nəzmə çəkən, şair.

Nazir - 1.Baxan. 2.Nazirliyə başçılıq edən hökumət üzvü. 3.Xəbərdarlıq edən.

Nazirə - Qabaqcadan xəbər verən.

Naziyyə - Tam nikbin, tam ümidli.

Nazlan - (Tür.) Özünü bəyənmə, nazlı olma.

Nazlı - (Tür.) 1.Naz edən, qəmzəli, özünü ağır aparan, gözəl, incə. 2.Dəyər verilən sevimli.

Nazlıgül - (Tür.) (Bax. Nazlı).

Nazpəri - Nazlı pəri, gözəl.

Nejad - (Fars.) Soy, nəsil.

Neman - Xoşbəxtlik, səadət.

Nemət - 1.Yaxşılıq, hədiyyə, lütf. 2.Xoşbəxtlik, saadet. 3.Yemək, içki, azuqə.

Nemət - (Ər.) 1.Yaxşılıq, lütf, ehsan, bəxşiş. 2.Azuqə, yeməyə, içkiyə dair şeylər, ruzi, bərəkət, yeyilib içilən hər şey. 3.Sərvət, dövlət, var. 4.Səadət, xoşbəxtlik. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Nemətulla - (Ər.) Allahın neməti.

Nəba - (Ər.) Xəbər. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Nəbanəddin - (Ər.) Dinin şanı və şərəfi.

Nəbat - 1.Bitki. 2.Şəffaf. kristal şəklində. 2.Şərq şirniyyatı.

Nəbi - (Ər.) 1.Xəbərçi, xəbər verən, peyğəmbər. 2.Yüksək, uca. 3.Böyük Türk şairidir. - 17. əsrin ikinci yarısında yaşamışdır.

Nəcdət - (Ər.) Qəhrəmanlıq, igidlik. Qorxusuz olmaq.

Nəcəf - (Ər.) Üzərinə su çıxmayan yer, yüksək, təpə. Kufə ətraflarında Hz. Əlinin türbəsinin olduğu yer.

Nəci – Xilaskar.

Nəcib (Nəcibə) - (Ər.) 1.Nəcib mənşəli, əsl-nəsləli olan, soyu təmiz, pak olan kimsə. 2.Gözəl əxlaq sahibi. 3.Yollara tikilən işarə daşı, bir yerə tikilən daş. 4.Pay, hissə, hörmətli, əziz, nəcib. 5.Zadəgan, qiymətli, üstün 6.Allahın qismət etdiyi şey.

Nəcid - (Ər.). Yüksək yayla. Ərəbistanın sahil düzənliyinə və çuxur sahəyə zidd olan yüksək qisim. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Nəcil - (Ər.) Soylu, soyu təmiz, kişizadə, əsl.

Nəclə - (Ər.) Uşaq, övlad, soy, nəsil.

Nəsli - (Ər.) Nəslə aid, soya aid.

Nəcməddin - İnamın ulduzu.

Nəcmi (Nəcmiyyə) - (Ər.) Ulduz. ulduzla əlaqədar. Nəcməddin: Dinin ulduzu. - Dilimizdə "Nəcməddin" şəklində istifadə edilir.

Nəcvə - (Ər.) Yüksək yer.

Nədidə - (Fars.) Görülməmiş görünməmiş. Çox seyrək olan, çox qiymətli.

Nədim - (Ər.) 1.Məclis yoldaşı, söhbət yoldaşı, dost. 2.Böyükləri bənd və hekayələri ilə əyləndirən, gözəl hekayələr izah edən, şirin danışan. – Nədim: Osmanlı şairlərindən. Əsl adı Əhməddir.- Lalə dövrü şairlərindəndir.

Nədimə - (Ər.) (bax. Nədim) Zəngin və ya şərəfli, etibarlı bir qadının yoldaşı.

Nəfasət - (Ər.) Nəfislik, nəfslı olma halı. Qiymətlilik.

Nəfi - (Ər.) Yararlı.

Nəfis (Nəfisə) - (Ər.) Bir xoş, çox xoşuna gələn, ən gözəl, çox bəyənilən, qiymətli.

Nəim - (Ər.) 1.Bolluqda yaşayış. 2.Cənnətin bir qisimi, cənnət.

Nəqşidil - (Ər.) Könül rəsmi, könül bəzəyi.

Nəmrud - (Ər.) Babilin qurucusu olduğu sanılan hökmdar. M. Ö 2640 -da yaşamış Hz. İbrahimi oda atdırmışdır. Babil qülləsi onun zamanında tikildi deyilməkdədir. -Ad olaraq istifadə edilməz.

Nərgiz - (Fars.) 1.İri çobanyastığı formasında ortası yaşıl və ya sarı, yarpaqları boz və sarı bir çiçək. 2.Gözəl, qürurlu

Nərim - (Fars.) Pəhlivan, igid, bahadır.

Nəriman - (Fars) Ruhü güclü, igid, cəsur, qəhrəman.

Nərmi - (Fars.) Yumşaq, zəiflik.

Nərmin - (Fars.) 1.Yumşaq, incə, zərif. 2.Gül.

Nəsb - Pay, hissə, birinin əldə etdiyi şey, Allahın qismət etdiyi şey.

Nəsb (Nəsbə) - (Ər.) 1.Qismət, pay, bəxt. 2.Nəticə bəhrə. 3.Müyəssər. 4.Əsilli, soylu, əsli-nəsəbi olan. 5.Dik qoyulan daş. Yollara nişan üçün di qoyulandaş.

Nəsim (Nəsimə) - (Ər.) 1.Yüngül külək. 2.Xoş, mülayim insan.

Nəsimi - Nəsim, yel, meh,xəfif külək.

Nəsir - Kömək edən, xilaskar, müdafiəçi, köməkçi, yardımçı, dost. 2.Heyvan asqırması.

Nəsirə - Qalib.

Nəsligül - (Ər.Fars.Tür.) Gül nəslü, gül kimi gözəl soydan gələn.

Nəsilxan - (Ər.Fars.Tür.) Xan nəslinə aid, xanın nəslindən.

Nəsilşah - (Ər.Fars.Tür.) Şah soyundan gələn.

Nəsrəddin – (Ər.) Din müdafiəçisi, din qoruyucusu, köməkçi, imdada yetişən.

Nəsrin - (Fars.) Yaban gülü, dağ cicəyi, avqust gülü, misir gülü, van gülü.

Nəsrullah - (Ər.) Allahın köməyi.

Nəşəcan - (Ər.Fars.Tür.) Canın nəşəsi, mutluluğu.

Nəşəgül - (Ər.Fars.Tür.) Nəşələndirən gül.

Nəşənur - (Ər.) Işıq saçan, nəşə, sevinç.

Nəşəvər - (Ər.Fars.Tür.) Çox şən, çox nəşəli.

Nəşid (Nəşidə) - (Ər.) Mənzum şeir.- Atalar sözü dərəcəsinde istifadə edilən məşhur beyt və ya misra.

Nəvaz - (Fars.) Oxşayan, oxşayıcı.

Nəşvə - (Ər.) Sevinç.

Nəvid - Xoş xəbər.

Nəyyir (Nəyyirə) - (Ər.) 1.Nurlu, parlaq. 2.Işıqlı cisim. 3.Günəş.

Nəyzən - (Fars.) Ney çalan kimsə.

Nəzafət - (Ər.) Təmizlik, paklıq.

Nəzakət - (Fars.) 1.Naziklik. 2.Zəriflik, incəlik. 3.Tərbiyə. 4.Əhəmiyyət.

Nəzər - Baxış, uzaqgörən, baxan, baxma, göz atma, düşünmə, göz dəymə.

Nəzih (Nəzihə) - (Ər.) Təmiz, pak.

Nəzire - (Ər.) 1. Birini doğru yola (Sirat-ı Müstəqimə) yönəltmək üçün Allahın əzabı ilə göz dağı verərək qorxutmaq. 2. Dilək, təsis. 3. Bənzətmə, nümunə, örnək. 2. Bir şairin şeirinə oxşadılaraq yazılan şeir. 4. Özünü Allah yoluna həsr edən adam. - Quranda 40 dan çox yerdə keçməkdədir. - Hz. Peyğəmbərin adlarından.

Nəzmi (Nəzmiyyə) - (Ər.) Düzme, tərtib etmə, sıraya qoyma, sıra, tərtib. - Vəznə, qafiyəli söz.

Nəzrət - (Ər.) 1. Təzəlik. 2. Baxma, baxış. 3. İdarə, rəislik. 4. Nazirlik. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Nəzrin - Su zanbağı, tənha çiçək.

Nəzzam - (Ər.) Nizam verən, təşkil edən.

Nicat - (Ər.) 1. Arzu, murad. 2. Qurtulma, xilas olma, salamat qalma, qurtuluş, salamatlıq.

Nigar - 1. Gözəl, yaraşlıq, sədaqətli. 2. Şəkil, surət.

Nihad - (Fars.) Təbiət xasiyyət, yaradılış, şəxsiyyət, struktur.

Nihal - İncə və düzgün bədənli, fidan kimi.

Nihalə - 1. Yeni yetişmiş, düzgün. 2. Ovçu qorxuluğu. 3. Döşəmə, döşənəcək şey.

Nihan - (Fars.) Gizli, tapılmayan, görünməyən.

Nilay - (Ər.) Seyhan və Ceyhan çayları. Fırat və Dəclə çayları.

Nilgün - (Fars.) Aciq rəngində, göy.

Nilhan - (Ər.) Nil hövzəsi xanlarından.

Nilsu - (Tür.) Nil və su adlarının birləşməsidir.

Nilufər - (Fars.) Çiçək adı.

Niyaz - (Fars.) 1. Yalvarma, yalvarmaq, dua. 2. Bəzi təriqətlərdə kişi və qadınların böyüyə qarşı olan salamı, hörmət və duası. 3. Ehtiyac, muhtaçlıq.

Niyazi - (Fars.) (bax Niyaz). 2. Yalvarıcı, niyaz edici, sevgili.

Nisar - Bağışlanma.

Niyaz - 1. Mərhəmət. 2. Ehtiyac, xahiş, arzuolunan.

Nizam - (Ər.) 1. Sıra, quruluş, üsul, tərtib, yol, qayda. 2. Qanunlar. 3. Hindistandakı kiçik dövlətlərin hökmdarlığı.

Nizami - (Ər.) 1. Üsuluna uyğun, tərkibli, nizamlı. 2. Qanun və nizama aid, - onunla əlaqədar. Nizami; Azərbaycanın ən böyük şairlərindəndir, Gəncəlidir.

Nizami - Nizam, intizam.

Nizamuddin - Dinin nizamı. - Dilimizdə "Nizaməddin" olaraq istifadə edilir.

Nofəl - Alicənab, comərd.

Novcəvan - (Fars.) Gənc, dəliqanlı.

Novrəstə - (Fars.) Yeni yetişən, yeni bitən. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Novsalə - (Fars.) Gənç, təzə, kiçik.

Novruz - Təzə gün.

Nuran - (Fars.) Işıqlı. Nurlu, nura aid.

Nurani - (Fars.) Işıqlı, işıq saçan, hörmət oyandıran, nurlu.

Nuratay - (Ər.) Nurlu, işıq saçan tanınmış kimsə.

Nuray - (Ər.Tür.İbr.) Işıq saçan ay, ay ışığı, işıqlı ay, ayın ən çox işıq saçdığı dövrü.

Nural - (Ər.Fars.Tür.) Nur, işıq al, işıqlı ol.

Nuraləm - (Ər.) Kainatın nuru, aləmi işıqlandırın.

Nurbaki - (Ər.) Davamlı işıqlı olan, nurlu səhər.

Nurbanu - (Ər.Tür.İbr.) Nur üzlü xanım, gəlin, şahzadə. - Nur və ba-nu'dan birləşmiş ad.

Nurbay - (Ər.Tür.İbr.) Nurlu, işıqlı kimsə.

Nurcan - (Ər.Tür.İbr.) Canlı, nəşəli, həyat dolu.

Nurcahan - (Ər.Tür.İbr.) 1.Cahan nuru, ışığı, dünyaya işıq saçan. 2.Türk-Hind imperatoru Cihangirin arvadı.

Hurcəvan - (Ər.Tür.İbr.) 1.Parlaq, şən, gənc. 2.Mərd, qorxmaz, gənc.

Nurçin - (Ər.Tür.İbr.) Nur yığan, işıq yığan.

Nurdağ - (Ər.Tür.İbr.) Nur dağı, Nurdan dağ.

Nurdan - (Ər.Tür.İbr.) Nura aid, nurdan edilmiş.

Nurdanay - (Ər.Tür.İbr.) Çox işıqlı, çox parlaq.

Nurdanə - (Ər.Tür.İbr.) Nurlu, parlaq və işıqlı olan.

Nurdil - (Ər.Tür.İbr.) Nurlu, işıqlı könül.

Nurdoğan - (Ər.Tür.İbr.) Nurlu, parlaq biri şəkildə doğulan.

Murəddin - (Ər.) Dinin nuru (ışığı), inam ışığı, dinin ışığı.

Nurəfşan - (Ər.Tür.İbr.) Işıqlıq verən, ortalığı işıq içində buraxan. - Nur və əfşan sözlərindən birləşmiş ad.

Nurəl - (Ər.Tür.İbr.) Nurlu əl.

Nurər - (Ər.Tür.İbr.) Nurlu insan.

Nurfidan - (Ər.Tür.İbr.) Təzə və parlaq gənc, zərif xanım.

Nurgül - (Fars.) Gülün ən parlaq olanı.

Nurgün - (Ər.Tür.İbr.) 1.Nurlu gün, işıqlı gün. 2.Günün və bütün həyatın nurlu, parlaq olması.

Nurhilal - (Ər.) (Bax.Nuray) Işıqlı ay.

Nurxan - (Ər.Tür.İbr.) Nurun idarəçisi, hakimi.

Nurnisə - (Ər.) Nurlu qadın.

Nuri - (Ər.) Işıq, işığa aid olan.

Nuridə - Gözümün ışığı.

Nuriyyə - (Ər.) Işıqlı, işıqdan gəlmə.

Nurqan - (Ər.Tür.İbr.) Təmiz, aydın soydan gələn.

Nurqut - (Ər.Tür.İbr.) (Bax. Nurqan) Işıqlı, aydınlıq.

Nurlan - Nur, işıq, nur saçan, parıldayan, işıqlandırın.

Nurmələk - (Ər.) (Bax. Mələk). Mələk kimi saf və təmiz gözəl.

Nurnigar - (Ər.Tür.İbr.) Işıqlı, aydınlıq, sevgili.

Nurpəri - (Ər.Tür.İbr.) Işıqlı, pəri qədər gözəl.

Nursabah - (Ər.) Aydınliq sabah.

Nursaç - (Ər.Tür.İbr.) "Işıq saç, aydınlı" "ışığ saçan" anlamında.

Nursal - (Ər.Tür.İbr.) Işıq saç, çevrəni aydınlı.

Nursel - (Ər.Tür.İbr.) Nur, işıq seli (axışı).

Nursevən - (Ər.) Aydınliğı, işığı seven.

Nursev - (Ər.Tür.İbr.) Işığı sev.

Nursevil - (Ər.Tür.İbr.) "Parlaq, aydın gözəllər tərəfindən sevil" mənasında istifadə edilən bir ad.

Nursim - (Fars.) Aydınliq və gümüş kimi parlaq.

Nursima - (Fars.) Işıqlı, aydın üz.

Nursinə - (Fars.) Işıqlı, aydın ürəkli.

Nursu - (Ər.Tür.İbr.) Nurlu su.

Nursultan - Sultanın işığı.

Nursun - (Ər.Tür.İbr.) Sən işıq, nur kimi aydınsan. - mənasında istifadə edilən bir ad.

Nurşah - (Fars.) Parlaq hökmündə.

Nurşən - (Fars.) Çox, çox işıqlı, nəşəli insan.

Nurtac - (Ər.Tür.İbr.) Nurdan tac.

Nurtək - (Ər.Tür.İbr.) Işıq kimi, parlaq.

Nurtəkin - (Ər.Tür.İbr.) (Bax Nurtək) Aydın və güvənilən, əmin. Işıq kimi.

Nurtən - Bədəni işıq kimi ağ olan.

Nurulla - (Ər.) Allahın nuru, Allahın işığı.

Nurvəli - (Ər.) Müqəddəs.

Nurzad - (Tür.) Nurlu, aydın kimsə.

Nurzən - (Ər.Tür.İbr.) Nurlu, işıqlı qadın.

Nurzər - (Ər.) Qızıl kimi parlaq işıq, qızılı işıq.

Nuşirəvan - (Ər.Tür.İbr.) İranda 531-579 illər arasında hökmranlıq etmiş və doğruluğu ilə şöhrət tapmış olan Sasani şahı, "ədalətli" ləqəbiylə tanınır.

Nübar - Məhsul, bar.

Nürəddin - İnamın (İlahi) işığı, dinin gətirdiyi nur.

Nüşabə - (Fars) 1.Ağıllı və gözəl qadın. 2.İçənə ölümsüzlük verəcəyinə inanılan su, Bengi su, həyat suyu.

Nüsrət - (Ər.). 1.Kömək. 2.Allahın köməyi. 3.Zəfər, üstünlük qələbə, müvəffəqiyyət. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Nüsrəddin - (Ər.) 1.Dinin kömək etdiyi. 2.Dinin müvəffəqiyyətli nümayəndəsi.

O

Odxan - (Tür.) 1.Atəşli hökəmdar. 2.Canlı, coşqulu kimsə. 3.Atəşqanlı. 4.Dəlisov, dəliqanlı.

Odman - (Tür.) Atəş kimi canlı, coşqulu, hərəkətli kimsə.

Oğuz - Böyük, davamlı, artan nəsil.

Oğuzbala - (Tür.) 1.Oğuz uşağı. 2.Güçlü, qüvvətli uşaq.

Oğuzcan - (Tür.Fars) Oğuz can. Gerçək dost.

Oğuzər - (Tür.) Oğuz boyundan olan igid. 2.Güçlü, qüvvətli kimsə.

Oğuzxan - (Tür.) 1.İgid xan, xaqan. 2.Oğuz boylarının əfsanəvi qəhrəmanı.

Oğuzqan - (Tür.) Damarlarında Oğuz qanı daşıyan.

Oğuzman - (Tür.) Güclü, möhkəm, yaxşı ürəkli, dost kimsə.

Oğuztan - (Tür.) Görkəmli, işıqlı.

Oxdəmir - (Tür.) 1.Dəmir kimi möhkəm. 2.Gerçək, köklü dəmir. 2 Dəmindən düzəldilmiş ox.

Oksana - Allah tərəfindən bəyənilmiş.

Oqtay - (Tür.) 1.Qəzəbli, əsəbi, hirsli. 2.Nəsildaş, eloğlu, hakim.

Olgunay - (Tür.) Ay oldun, Aya bənzədin.

Olgunər - (Tür.) Yetkin ər. Yetişmiş, yaxşı inkişaf etmiş kimsə. Yetişmiş, yaxşı gəlmiş kimsə.

Omar - Uzun ömürlü.

Orxan - (Tür.) 1.Şəhərin rəhbəri, hakimi, sərkərdə, başçı, xan qoşunları. 2.Orxan Qazi: Osmanlı imperatorluğunun ikinci padşahı.

Orman - Meşə.

Osman - (Ər.) 1.Bir növ quş ya da əjdaha. 2.Hz. Məhəmməd (s.ə.s) -in kürəkəni və Hz. Ömərdən sonra dövlət başçısı olan III. xəlifə. 3.Osmanlı dövlətinin qurucusu, Osman Qazi.

Ozan – Aşıq.

Ö

Ömər - Həyat, uzunömürlü.

Özbək - İgid, qəhrəman, mərd.

Ömər - (Ər.) İslam Dövlətinin II. Xəlifəsi Ömər b.Xə. Dünya durduqca ədalətliyiindən bəhs ediləcək. Cənnətlə müjdələnmişdir. Haqq ilə Batili çox yaxşı ayırd edə bilən bir alim olduğu üçün Ömərül-Fərrux adını almışdır.

Ömürəl - (Ər.Fars.İbr) Uzun ömürlü ol.

Ömürcan - (Ər.Fars.İbr) Uzun ömürlü. Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir..

Önay - (Tür.) 1.İrəli get, lider ol mənasında. 2.Ayın ilk günlərindəki halı, hilal. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Önel - (Tür.) Bir işin tamamlanması üçün verilən müddət, vədə, möhlət. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Önər - Qabaqcıl, öndəgedən.

Öngay - (Tür.) Yupiter planeti. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Öngül - (Tür.) 1.Müqavimət göstərən, inadçı kimsə. 2.Təşviq edən. 3.Bələdçi. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Örən - (Tür.) 1.Köhnə quruluş ya da şəhər qalığı. 2.Şəhər, kənd. 3.Bir ovalıq. 4.Meşəlik yer. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Örəngül - (Tür.) Yabanı gül.

Özaslan - (Tür.) Aslan kimi güclü, soylu kimsə.

Özbək - (Tür.) 1.İgid, cəsur, özü güclü. 2.Orta Asiyada yaşayan bir Türk boyu və bu boydan olan kimsə. 3. Dərə, çay. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Özbən - (Tür.) "Gerçəkdən mən" anlamında istifadə edilən bir ad.

Özbir - (Tür.) Özü, sözü bir olan kimsə.

Özcan - (Tür.) Candan, səmimi, içdən, həqiqətən dost olan kimsə.

Özdəmir - (Tür.) Özü dəmir kimi güclü.

Özəndər - (Tür.) Nadir tapılan, yaradılışda olan, qiymətli.

Özəngin - (Tür.) Özü sağlam, dürüst olan kimsə.

Özəngül - (Tür.) Özünə diqqət göstərən gözəl qadın.

Özənir - (Tür.) Çalışan, Cəhd göstərən, ən yaxşısını etməyə çalışan.

Özərhan - (Tür.) İgid, cəsur han.

Özgənay - (Tür.) Özü geniş, rahat, sakit kimsə - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Özgür - (Tür.) 1.Öz-özünə hərəkət etmə, davranma qərar vermə, gücü olan. 2.Tutulmayan, azad. Başqasının köləsi olmayan, müstəqil. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Özgüvən - (Tür.) Özünə güvənən. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Öznur (Tür.) Özü işıqlı, aydınlı kimsə. – Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Özpolad - (Tür.) Er. - Özü polad kimi sağlam olan.

P

Pakizə - (Fars.) Təmiz, pak, saf, xalis, ləkəsiz.

Parlanur - (Tür.) Nur kimii parla, parla nur.

Paşa - (Tür.) 1.Padşah. 2.General. 2.Osmanlı dövlətində yüksək rütbəli əsgərlərə verilən ad.

Peyman - (Fars.) Söz vermək, and, əhd, vəd, sözvermə.

Peymanə - (Fars.) Böyük qədəh, şərap badəsi.

Pəhləvan - (Fars.) 1.Güləşi. 2.Boy- buxunlu, cüssəli adam, güclü kimsə, igid.

Pənah - Arxa, dayaq, havadar.

Pəri - (Fars.) Gözəl qadın şəklində mifik məxluq. 2.Gözəl, füsunkar, gözəl qadın və ya qız.

Pərizad - (Fars.) Anadan pəri kimi doğulan, gözəl.

Pərizə - (Fars.) 1.Qırmızı qızıl. 2.Odda bişirilən çörək.

Pərva - (Fars.) 1.Qorxu, çəkinməlik.

Pərvanə - Vəfali, sədaqətli.

Pərvər - (Fars.) Bəsləyən, bəsləyici, yetişirən, yetişirici, qoruyan, tərbiyə edən.

Pərvin - (Fars.) 1.Ülkər ulduzu. Yeddi (və ya altı) ulduzlardır ki; iki-iki qarşılıqlı dayanarlar və Ayın keçdiyi yerlərə yaxın görünərlər. 2.Yeddi qardaş ulduzdan ən balacası.

Pərviz - (Fars.) 1.Üstün. 2.Ələk. Süzgeç. 3.Balıq. 4.Güzellik, cilvə. 5.İran hökəmdarı Xosrovun ləqəbi. 6. Müzəffər, qələbə gətirən.

Pinar - Çeşmə, bulaq.

Piranə - (Fars.) Yaşlılara yaraşan şəkildə, olduqca tədbirli.

Pirayə - (Fars.) üzük, zinət.

Piruz - (Fars.) Kutlu, xeyirli, uğurlu.

Piruzə - (Fars.) Ka. - Mavi rəngli və dəyərli bir üzük daşı.

Polad – (Ər.) Dəmir, polad. Güc, qüvvət.

Poladxan - (Tür.) Polad kimi qüvvətli xan.

Poladqan - (Tür.) Polad kimi güclü soydan gələn.

Pünhan - (Fars.) Gizli.

Püstə - 1.Təpəcik,torpaq və ya qum yığını. 2.Subtropik ağac növü, ləpəsi yeyilən şəffaf qabıqlı meyvəsi

Püstəbadam - Püstə və badam sözlərindən ibarətdir

R

Rabi - (Ər.) Dördüncü uşaq.

Rabih - (Ər.) Yararlı, qazanclı, karlı.

Rabiqə - (Ər.) Peyğəmbərin dördüncü qızı.

Rabit - (Ər.) Rabitə ilə bağlı, bağlayan, birləşdirən. Nəfsini dünyadan mən edib axirətə bağlamış olan.

Rabitə - (Ər.) 1.İki şeyi birinə bağlayan şey, bağ. 2.Münasibət, ilgi. 3 Bağıllıq, mənsub olma. 4.Sıra, tərtib, üsul, düzən.

Rabiyyə - (Ər.) Uca, yüksək yer.

Raci - (Ər.) 1.Rica edən, yalvaran, diləyən. 2.Dönən, geri gələn. 3.Nisbət və ilgisi olan, toxunan.

Racifə - (Ər.) Surun qiyamətdə bütün canlıları öldürəcək olan ilk üflənişi.

Racih - (Ər.) Dəyərli, üstün.

Raciyyə - (Ər.) 1.Rica edən, yalvaran. 2.Ümüdlü.

Radi - (Ər.) Boyun əyən, qəbul edən, rıza göstərən.

Radif - (Ər.) Valideynlərdə son uşaq.

Radifə - (Ər.) Qiyamətdə üfürüləcək surun ikincisi.

Radiyyə - (Ər.) Rıza göstərən, qəbul edən, boyun əyən.

Rafat - Ağilli, dərrakəli.

Rafet - (Ər.) Acıma, mərhəmət etmə, əsirgəmə anlamında.- Qur'an-ı Kərimdə Nur surəsi 2- ayət. Hədid surəsi 27- ayətdə keçir.

Rafi - (Ər.) Qaldıran, ucaldan, yüksədən. Allahın isimlərindəndir.

Rafiə - (Ər.) Yüksəldən, qaldırmaq üçün dəstək verən.

Rafih - (Ər.) Rahat və azad yaşayan.

Rafiq - Yoldaş, dost, xoşxasiyyət.

Rafis - (Ər.) Gözə çarpan, məşhur, gündəmdə olan.

Rafiz - (Ər.) 1.Tərk edən. 2.Yollayan. 3.Buraxan.

Rağib (Rağibə) - (Ər.) Arzulu, istəyən, rəğbət edən.

Rahdan - (Fars.) Yol bilən.

Rahə - (Ər.) Ovuc içi, əl ayası.

Rahi - (Ər.) Rahat, azad, dinc.

Rahib - Monastırda tərki-dünya yaşayan xristian (kişi).

Rahibə - Monastırda tərki-dünya yaşayan xristian (qadın).

Rahilə - (Ər.) Yolçu, səfərəçıxan.

Rahim (Rəhim) - (Ər.) Əsirgəyən, ağrıyan, qoruyan, mərhəmətli. - Quranda 220 yerdə zikr edilmişdir. Allahın adlarından.

Rahim - 1.Rəhm olunmuş insan. 2.Rəhm edən,rəhimli,rəhvdil,mərhəmətli.

Rahimə - (Ər.) Yüngül səslı, lətif danışan qadın deməkdir.

Rahiyə - (Ər.) Bal arısı.

Raxil - (Qədim yəhudi) Qoyun (quzu).

Raid - Lider, birinci

Raif (Raifə) - (Ər.) Acıması olan, mərhəmətli.

Raik - (Ər.) Sadə, saf, xalis.

Raikə - (Ər.) Sadə, saf, qatışığı olmayan.

Rail (Railə) - (Ər.) Banis (Banisi).

Raisa - Ailəli qadın.

Raki - (Ər.) Namazda əyilən, rüku edən. - Quran-ı Kərimdə 4 yerdə bu mənada zikr edilmişdir.

Rakib (Rakibə) - (Ər.) Hər hansı bir sahədə üstün olmağa çalışan bir kəs.

Rakid - (Ər.) Hərəkətsiz, durğun, yavaş.

Rakidə - (Ər.) Durgun, səssiz, hərəkətsiz.

Rakim (Rakimə) - (Ər.) Yazan, çəkən.

Rakin - Ehtiramlı.

Rakiyə - (Ər.) İrəlində gedən

Raqib - Arzulayan, rəğbət bəsləyən.

Ramazan - (Ər.) 1.Hicri (qəməri) ayların doqquzuncusu, oruc ayı. - Quranda Bəqərə surəsi 185. ayədə adı keçən ay adı. 2.Orucluq ayı.

Rami (Ramiyə) Ox, güllə v.s. şeylər atan atıcı, atan, atıcı.

Ramil, Ramilə - (Ər.) 1.Rəml edən, uzaqqörən, hər şeyi qabaqcadan düşünən. 2.Sehrli, ovsunlu, möcüzəli, sehrli.

Ramin - Uşaq, övlad, oğul.

Ramis - (Ər.) Salçı, bərəçi.

Ramiz (Ramizə) - (Ər.) 1.Rəmz edən, dəlalət edən, işarətləyən. 2.Simvol. ,

Rana (Raniyə) - (Ər.) Güzəl..

- Rasi** - (Ər.) 1.Tərpənməyən, oynamayan, sabit, lövbər atmış gəmi dəmirləşmiş gəmi. 2.Ehtiras və tamah edən.
- Rasif** - (Ər.) 1.Sağlam dayanıqlı. 2.Dənizin üzünə çıxmış qayalar. 3.Daş, əsas, sahil.
- Rasifə** - (Ər.) 1.Sahil. 2.Su içində edilən sədd.
- Rasih (Rasihə)** - (Ər.) 1.Sağlam, təməli güclü, dayanıqlı. 2.Bir elmdə, xüsusilə din sahəsində çox dərinləşmiş olan (kimsə).
- Rasix** - (Ər.) Möhkəm, dayanıqlı.
- Rasil** - (Ər.) Göndərilmiş.
- Rasim** - (Ər.) Rəsm çəkən, rəssam.
- Rasimə** - (Ər.) 1.Adət. Mərasim, tören. 2. Rəsmiyyət.
- Rasin** - (Ər.) Sağlam, dayanıqlı, güclü.
- Rasiyə** - (Ər.) Böyük dağ.
- Raşan** - (Ər.) Titrəmə, titrəyiş.
- Rəşid (Rəşidə)** - (Ər.) 1.Yetkin, ağıllı. 2.Doğru yolda olan. 3.Haqq din olan İslamı qəbul edən.
- Ratib** - (Ər.) 1.Sıralayan, təşkil edən (kimsə). 2.Sabit, möhkəm, yerləşmiş. 2.Eyni ahəngli, müntəzəm.
- Ratiq** - Bitişik etmək, bitişdirmək, birlikdə etmək, qarışdırmaq. * Cırıq bir şeyin parçalarını bitişdirmək.
- Rauf** - (Ər.) Çox acıyan, çox mərhəmətli, ürəyiyumşaq, mehriban. - Allahın adlarından.
- Raul** - Ralf adından, canavarın məsləhətçisi(Fransız)
- Ravil** - (Ər.) Cavan oğlan, yeniyetmə. 2. Səyahətçi.
- Rayət** - (Ər.) - Bayraq. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.
- Rayxan** - (Ər.) Reyhan, həzz, səadət, mutluluq.
- Rayihə** - (Ər.) Güzəl iy (ətir,qoxu).
- Rayixan** - (Ər. Fars. İbr.) Xan bayrağı.
- Razi** - (Ər.) 1.Boyun əyən, qəbul edən, razılaşan. 2.Sirre aid olan, sirlə İslam dünyasında məşhur bir addır.
- Razil** - (Ər.) Seçilmiş.
- Raziyə** - (Ər.) Ağıllı, ismətli, gözəl.
- Reyhan** - (Ər.) 1.Güzəl qoxulu bir bəzək bitkisi. 2.Ruzi, keçimlik, rəhmət mənasına da gəlir.
- Rəbab** - (Fars.) 1.Kamançanın bir növü. 2.Ərəb dilində dostlar mənasını verir. - Hz. Hüseynin xanımının adıdır.
- Rəbi** - (Ər.) Bahar, ilk yaz.
- Rəbiyə** - (Ər.) 1.Qış sonlarında edilən əkin. 2.Əvvəllər ozanların bahara girərkən böyüklərə təqdim etdikləri qəsidə.
- Rəbiyyə** - Rəbbə yaxın olan.
- Rəcəb** - (Ər.) 1.Hicri qəməri aylarının yeddincisi, üç ayların ilki. 2.Dəbdəbəli, heybətli.
- Rəfahət** - (Ər.) Bolluq.
- Rəfail** - Allah, ilahi.
- Rəfaqər** - (Ər.) Rəfiq, dostluq, yoldaşlıq.

Rəfəddin - (Ər.) İslam dininin vermiş olduğu acıma, əsirgəmə duyğusu

Rəfət - (Ər.) Acıma, mərhəmət etmə, əsirgəmə. - Quran-ı Kərimdə Nur surəsi ayə 2 və Hədid surəsi ayə 27 –də keçməkdədir.

Rəfxan - (Ər.) Varlıq içində yaşayan.

Rəfi - (Ər.) Yüksək, uca, hörmətli.

Rəfih (Rəfihə) - (Ər.) Bolluq və rahatlıq içində yaşayan.

Rəfiq - (Ər.) 1.Yoldaş, yol yoldaşı, müavin, köməkçi. 2.Qoca. 3.Ortaq, şərik. 4.Peşəyə yeni girən kimsənin rəhbər olaraq tanıdığı adam. - Quranda keçən bir addır.

Rəfiqə - Yoldaş,dost (qadının).

Rəfqət - (Ər.) Bələdçilik edən, yola salan, öötürən.

Rəftar - (Fars.) Yellənərək, ədalı gedış.

Rəğbət - (Ər.) 1.İstək, arzu. İstəklə qarşılama. 2.Bolluq rifah.

Rəğibə - 1.Arzu olunan şey. 2.Böyük hədiyyə,dəyərli sovqat.

Rəhbər - (Fars.) Yol göstərən, bələdçi.

Rəhamət - (Ər.) Səsin incə, yavaş və şirin olması.

Rəhasət - (Ər.) 1.Təzəlik, yumşaqılıq. 2.Ucuzluq.

Rəhile - Allahın sevimlisi

Rəhim - 1.Rəhm edən,acıyan. 2.Anatomiyada; balalıq, uşaqılıq. 3.Qohumluq,qan qohumluğu.

Rəhman - (Ər.) Rəhmdil, şəfqətl, bütün canlılara mərhəmət edən, qoruyan.- Quran-ı Kərimdə 55-dən çox yerdə zikr edilmişdir. Yənə Qurani-Kərimin 55. surəsinin adıdır. - Allahın adlarındandır.

Rəhmət - (Ər.) Acıma, əsirgəmə, qoruma. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Rəhmərulla - (Ər.) Mərhəmətli Allah.

Rəhmli (Rəhmiyə) - (Ər.) Acıma ilə ilgili.

Rəxşən - (Fars.) Parıltılı. Işıltı.

Rəxşəndə - (Fars.) Parıldayan, parıldayıcı.

Rəid (Rəidə) - (Ər.) 1.Gurlayan, gululdayan. 2.Lider.

Rəqanət - (Ər.) Ciddilik, gururluluk.

Rəmidə - (Fars.) Hürkmüş, qorxmuş.

Rəmiz - (Ər.) 1.İşarə, məramını, istəyini işarə ilə ifadə etmə. 2.Əlamət, emblem.

Rəmzi (Rəmziyə) - (Ər.) Rəmlə əlaqədar, rənzə aid, simvolik.

Rəna - (Ər.) 1.Gözəl, xoş lətif, parlaq, yaraşılıq, inci, gözəl, xoş ətirli,gözəl bir gül. 2.Çox yaxşı, çox əla. Kişi adı olaraq da istifadə edilir.

Rənan - (Ər.) İnləyən, zingildəyən.

Rəngidil - (Fars.) Türk musiqisində bir məqam.

Rəngin - (Fars.) 1.Rəngli, parlaq rəngli. 2.Gözəl, xoş, bəzəkli.

Rənginar - (Tür.) Nar rəngində olan.

Rəsanət - (Ər.) Sağlamlıq, mətanət.

Rəsan - (Fars.) Çatanlar, yetişənlər. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Rəsənə - (Fars.) İntizar, həsrət.

Rəsənət - (Ər.) Möhkəmlik, dayanıqlılıq, məlanətlik.

Rəsfət - (Ər.) Möhkəmlik, dayanıqlılıq.

Rəsmi (Rəsmiyə) - (Ər.) 1.Dövlətlə bağlı olan. 2.Mərasimlə edilən. 3.Çox ciddi.

Rəsmigül - (Fars.) Gül kimi gözəl, gül formasında.

Rəsulxan - (Ər.Fars İbr.) Hökumdarların elçisi.

Rəsul - 1.Elçi, nümayəndə, səfir. 2.Peyğəmbər, nəbi

Rəşad - (Ər.) 1.Ağıllı, dərrakəli, doğru yolda, haqq yolda gedən. 2.Düşüncəlilik,fərasətlik. 3.Sultan Rəşad; Osmanlı son dövr padişahlarındandır.

Rəşadət - Hünər.

Rəşid - 1.İgid, qəhrəman. 2.Ağıl-kamal həddinə çatmış. 3.Düzgün,sağlam,doğru.

Rəşidə - Müdrik, yetişmiş

Rəvah - (Ər.) 1.Bir şeyi əldə etmədən doğan sevinc. 2.Günəş batdıqdan sonra gecə olana qədər keçən zaman.

Rəvahi - (Ər.) Bal arıları.

Rəvahid - (Ər.) Gurluldayan buludlar.

Rəvan - (Fars.) 1.Gedən, axıcı. 2.Düz yer,hamar yer. 3.Diri,canlı. 4.Həyat, ruh, can. 5.Su kimi axıb gedən gözəl söz. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Rəvanə - (Fars) Gedən, yeriən,göndərilən.

Rəvvani - (Ər.) 1.Allahla əlaqədar. 2.Özünü bütün varlığıyla Allaha təslim edən, bütələrə inancdan uzaq,

Rəyasət - (Ər.) Rəislik, başlıq, baş olma, prezident. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə ediiir.

Rida - (Ər.) Seçilmiş.

Ridvan - (Ər.) 1.Rza, razılıq, razı olma. 2.Cənnət qapısında gözləyən mələk. - Quranda 10-dan çox yerdə keçməkdədir.

Rifah - (Ər.) Bolluq, rahatlıq, çətinlik içində olmamaq.

Rihat - Yenilənən, yenidən doğulan.

Rifqət - (Ər.) Dostluq.

Riqqət - (Ər.) İncəlik, naziklik. Mehribanlıq, ağrıma duyğusu.

Rima - Ağ antilop.

Rimayət - (Ər.) Atıcılıq, ox, güllə, güllə kimi şeyləri almağa usta.

Risalə - (Ər.) 1.Məktub. 2.Qısa yazılmış, kiçik kitab. 3.Jurnal, məcmuə.

Risaləddin - (Ər.) Dinin elçisi, peyğəmbəri.

Risalət - (Ər.) Elçilik, peyğəmbərlik.

Riyaz - Çəmənlər, bağlar.

Riza - (Ər.) Razılıq, razı olma, məmnuniyyət, məmnuniyyət, razılıq, qəbul. Bir şeyin olmasına razılıq etmə. Qədərə müqəddərata boyun əymə.

Rizvan - 1.Cənnət, cənnətin gözətçisi və qapıçısı olan mələyin adı. 2.Razi qalma, xoşhallıq, məmnunluq

Roman - 1.Möhkəm, bərk (Yunancadan). 2.Rimli, Romalı (Latinca "romanius" sözündən).

Romeo - Zəvvar (Latin).

Roza - Zənbağ və ya qızılgül (Macar), qırmızı gül.

Rövnəq - 1.Parlaqlıq,gözəllik, bəzək. 2.Müştərisi çox olan; rəvac. 2.Gülaçma çiçəklənmə.

Rövşən - İşıqlı, nurlu, aydın, açıq.

Röya - (Ər.) 1.Yuxu əsnasında görülən şey, arzu. 2.Xəyal, ümid.

Ruhan - (Fars.) Gözəl iy verən, gözəl qoxulu.

Ruhcan - (Tür.) Ruh və can adlarından mürekkəb ad.

Ruhi - (Ər.) Ruhsal, ruhla ilgili.

Ruhiddin - (Ər.) Dinin ruhu, özü.

Ruhnəvaz - (Fars.) 1.Ruh oxşayan. 2.Türk musiqisində bir məqam.

Ruhnur - (Fars.Ər.Tür.) Nurlu, aydınlıq üzlü.

Ruhişən - (Fars.Ər.Tür.) Şən, nəşəli, canlı kimsə.

Ruhsal - (Tür.) Ruhla ilgili olan, ruhi.

Ruhugül - (Ər.) Gözəl, təmiz, lətif kimsə, gül ruhlu.

Ruhullah - Allahın ruhu.

Ruxsar (Ruhsarə) - (Fars.) Yanaq. üz, çöhrə.

Rumani - (Ər.) Nar dənəsi.

Rumiyyə - Bizans imperiyası hökmdarının qızı.

Rumiyyə - Gözəl, incə qız.

Ruslan - Şir, aslan.

Rusif - Bu adın mənasını tapa bilmədiyimdən öz şəxsi variantımla kifayətləndim. Farsca "ru"-nun mənası "üz" deməkdir. "Sif" isə, birinci insan olan Hz. Adəmin 3-cü övladının adıdır. Onda mənası belə olur: "Sifin üzü" və ya "Sif üzlü". Kimin bu adla məlumatı varsa, xahiş edirəm bu ünvanla : ariz1954@bk.ru göndərsin.

Ruzgar - (Fars.) 1.Zaman, dövr. 2.Dünya, aləm. 3.Taleh.

Ruzi - (Fars.) 1.Gündüzə aid, gündüzlə əlaqədar. 2.Ruzi, azuqə, qismət, nəsim, tale, bəxt, bərəkət.

Ruziyə - (Fars.) Gündüzə aid, gündüzlə əlaqədar.

Rübeydə - Yumşaq addımlarla gedən.

Rüfət - Yüksək, uca, tanınmış.

Rüxsarə - Üz, sifət, yanaq.

Rüstəm - Enlikürək, boylu-buxunlu, çox böyük.

Rüveydə - (Ər.) Xoş, incə, nəzakətli, Rüveydə.

Rüveyhə - (Ər.) Zəriflik, incəlik.

Rza - Məmnuniyyət, razılıq.

S

Sabah - (Ər.) Gündüzün ilk saatları, günün başlanğıcı. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Sabahəddin - (Ər.) Dinin gözəlliyi.

Sabahnur - (Ər.) Səhər işığı, nuru.

Sabbar - (Ər.) 1.Çox səbirli. 2.Atlas çiçəyi. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Sabi - (Ər.) Yeddinci.

Sabih - (Ər.) Gözəl, şirin, qəşəng.

Sabihat - (Ər.) 1.Gəmilər. 2.Ulduzlar. 3. imanlıların ruhları.

Sabihe - (Ər.) Gözəl, lətif, şirin.

Sabina - Qədim İtaliya mədəniyyətinin nəticəsidir, Sabin tayfası(Latın).

Sabir (Sabirə) - (Ər.) 1.Səbr edən, dözən, təhəmmül edən, səbirli, çətinliyə qatlaşan. 2.Tələsməyən.

Sabit - (Ər.) 1.Dəyişməyən, tərpənməyən, möhkəm, igid, etibarlı. 2.Sübut edilmiş, aydın.

Sabitə - (Ər.) 1.Hərəkət etməyən ulduz, planet olmayan ulduz. 2.Riyaziyyat düsturunda dəyəri dəyişməyən miqdar.

Sabiyə - (Ər.) Kiçik qız uşağı, kiçik qız.

Sadədil - (Ər.Fars,İbr.) 1. Təmiz ürəkli. 2. Saf, sadələvəh.

Sadəgül - (Ər.Fars,İbr.) Bir gül qədər sadə, təmiz və gözəl.

Sadəru - (Ər.Fars.İbr.) Gənc, dəliqanlı, sadəüzlü.

Sadiq(Sadix) - 1.Doğruluq, səmimiyyət,doğru,düz. 2.Doğruçu düzdənışan. 4.İmam Cəfərin epiteti

Safi - (Ər) 1.Qatışıqsız, qatqısız, xalis, təmiz. ən yaxşı dost. 2.Yalnız, sadəcə, sırf. 3.Kəsintilərdən sonra qalan qisim, dəqiq.

Safigül - (Ər.Fars,İbr.) Gül kimi, qatqısız, saf, duru, təmiz.

Safinaz - (Fars.) Çox nazlı, çox naz edən.

Safinur - (Ər.) Çox nurlu, çox işıqlı, təmiz kimsə.

Safir - (İbr.) Mavi rəngli, qiymətli bir bəzək daşı, meteorit. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Safire - (Ər.) 1.İncə, güzel səs. 2.fit.

Safiyə - (Ər.) Qatışıqsız, qatqısız, xalis, təmiz. Saf, xalislik.

Safiyət - (Ər.) Saf, təmizlik, məsumluq.

Safiyəddin - (Ər.) Dini təmiz, dini pak.

Sağcan - (Tür.) Sağlam kimsə.

Sahib – 1.Yoldaş.

Sahibə - (Ər.) 1.Yiyə, sahib. 2.Həmdəm. qoruyan, nəzarət edən. 3.Bir iş görmüş olan. 4.Hər hansı bir xüsusiyyəti olan.

Sahin (Sahinə) - (Ər.) 1.Qadın. 2.Tez. 3.Qatı. 3.Çox.

Sahir - (Ər.) Gecə yatmayan, yuxusuz.

Sahirə - (Ər.) 1.Gecələri yatmayan, yuxusuz. 2.Cadugər, ovsunlayıcı gözəl.

Sahur - (Ər.) 1.Gecə oyanıqlığı, yuxusuzluq. 2.Ramazanda şəfəqdən əvvəl yeyilən yemək. 3.Ay tutulmasının meydana gətirdiyi kölgə.

Sahurə - (Ər.) Sahur vaxtı doğulan qız uşaqlarına verilən bir ad. (Sahur - Ramazanda şəfəqdən əvvəl yeyilən yeməkdir.)

Saxir - Ayıq, sayıq olan.

Sakib - Meteor, kameta, uçan ulduz.

Sakit (Sakitə) - (Ər.) 1.Hərəkətsiz olan, durğun, Sükut edən, səssiz, səssiz-səmirsiz, dinc, oynamayan. 2.Rəvan, öz halında yavaş olan. 3.Bir yerdə yerləşən, oturan. 4.Həyacanı və ya qızgınlığı olmayan.

Saqir (Saqirə) - (Ər.) Uşaq, balaca.

Saqiyə - (Ər.) Diqqətli..

Salah - (Ər.) 1.Düzəlmə, yaxşılaşma, yaxşılıq. 2.Sülh, ədalət. 3.Dinə olan bağlılıq.

Salahəddin - (Ər.) Dininə bağlı kimsə, ədalət İnançlı.

Salam - Sülh, salamatlıq.

Salamat - (Ər.) Sağlamlıq. Hər cür qorxu, dərd və təhlükədən uzaq, təhlükəsizlik içində olma. Xilasolma, qurtuluş. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Salaməddin - (Ər.) Dinin qurtuluşu.

Salamullah - (Ər.) Allahın salamu.

Salatın - (Ər.) Sultan, səcdə olunan.

Salavat - Dualar.

Saleh - (Ər.) 1.Yararlı, yaraşan, əlverişli, uyğun. Səlahiyyəti olan, səlahiyyətli. 2.Dinin əmr və qadağanlarına uyğun gələn, yaxşı əxlaq sahibi

Salih – Mömin.

Salihə - (Ər.) 1.Yaxşı, xoş. 2.Dinin əmr və qadağanlarına uyğun gələn, yaxşı əxlaq sahibi (qadın). - (Bax Saleh).

Salman - (Tür.) 1.Özbaşına adam, sərbəst, azad. 2.Barış içində olmaq, dinclik, sülhsevər, sakit, dinc.

Sami - (Ər.) 1.Eşidən, duyan dinləyən, dinləyici. 2.Yüksək, uca.

Samid - 1.Yüksələn, başını qaldırıb sinəsini qabardan. 2.Heyrətdə qalan. 3.Qafil.

Samin - (Ər.) Səkkizinci.

Samir - 1.Səmərəli, bar verən. 2.Həmsöhbət, söhbəti dəstəkləyən. 3.Yol yoldaşı arxadaş.

Samirə - Dost, rəfiqə, yoldaş, həmsöhbət.

Samiyə - (Ər.) Yüksək, uca.

Samiyyə - Uca, hündür.

Samur - Birlik, güc.

Sani - (Ər.) 1. İkinci. 2.Edən, işləyən, meydana gətirən. 3.Təmtəraqlı. 3.Yaradan. Allahın adlarından.

Sanih (Sanihə) - (Ər.) Zəhin və düşüncədə meydana gəlib çıxan, fikrdən doğulan.

Saniyə - (Ər.) 1.Bir dəqiqənin və ya dərəcənin altmışta biri. 2.İkinci dərəcədə mülki rütbə.

Sani – 1.Öyünən. 2.Parıldayan.

Sara - 1.Şahzadə xanım. 2.Var-dövlət. 3.Xalis, qatqısız, təmiz. 4.Rəngi dəyişmiş olan su. 5.Hz. İbrahimin xanımı.

Sarac - (Ər.) 1.Qoşqu, yəhər düzəldən və ya satan kimsə. Meşin üzərində bəzək işləri görən kimsə. 2.Sirac sözünün dəyişikliyə uğramış şəkli.

Sarıçiçək - (Tür.) 1.Sarı rəngli çiçək. 2.Artvində və ətrafında oynanan bir növ xalq oyunu.

Sarıgül - Sarı rəngli gül.

Sarvan - (Tür.) 1.Karvanbaşı,dəvənin başını çəkən,dəvə sürən. 2.Dəvə saxlayan, dəvəci. 3.Başçı, lider

Savalan - Əzəmətli, böyük.

Savər - (Tür.) Sağlam, gümrah, güclü kişi.

Sayğın - (Tür.) Hörmət görən, sayılan, xətirli. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Saygül - (Tür.) Nadir, bənzərsiz gül, sayılı gül.

Sayxan - (Tür.) Ədalətli rəhbər, hökmdarların ədalətlisi, ölçülüsü.

Seid - Ağa, başçı.

Selda - (Tür.) Sel, daşqın su.

Seldağ - (Tür.) Dağları aşan sel, coşğu.

Seldanur - (Tür.) Nur seli.

Selmi - (Ər.) Barışla ilgili, barışcıl.

Selmin - (Ər.) Sülh tərəfdarı, sülh və sevgi hissi ilə dolu.

Selnur - (Tür.) Nur seli, ışıq seli.

Selva - (Ər.) 1.Bal. 2.Böyük bildirçin. Tih çölündə olduqları müddətcə, İsrail Allah tərəfindən qüdrət halvasıyla birlikdə, qarınlarını doymaq üçün göndərilən quş. 3.(İsp.) Ekvator da tez balta görməmiş meşə.

Sera - (Fars.) 1.Saray. 2.Böyük sahib. 3.Köşk.

Seval - (Tür) Sevərək al, həmişə sev.

Sevan - (Tür.) Sevərək al, saxla, xatırla. -Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Sevay - (Tür.) Sevimli ay.

Sevcan - (Tür.) Sevimli insan, sevimli. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Sevda - (Ər.) 1.Bir şeyə qarşı hiss edilən şiddətli arzu. 2.Şiddətli sevgi, məhəbbət, eşq. 3.Həddindən artıq istək, həvəs. 4.Qara sevda, xülya. 5. Hüzün, kədər.

Sevəngül - (Tür.) Sevimli gül, sevgini xatırladan gül.

Sevər - Sevən.

Sevginaz - (Tür.) Çox nazlı, sevimli.

Sevil - (Tür.) Hər zaman sevilən, bəyənilən biri olmaq tmənnası. qoy məni sevsinlər.

Sevilay - (Tür.) Ay kimi hər zaman sevil.

Sevinc - (Tür.) Bir haldan məmnun olmanın doğurduğu həyəcan.

Sevnaz - (Tür.) Ka. - Çox nazlı sevgili.

Sevnur - (Tür.) Sevgi nuru, işığı, aygınlığı.

Seydulla - Mənim cənabım.

Seyfəddin - (Ər.) Dini qoruyan, dinin qılıncı. inamın qılıncı.

Seyfəl - Qılınc

Seyfi (Sefiyə) - (Ər.) 1.Qılıncıla əlaqədar qılınc şəklində. 2.Əsgərliklə əlaqədar. Hərbi.

Seyful - Qılınc.

Seyfulla - (Ər.) Allahın qılıncı. - Əli (r.a.) -nin və Hz. Xalid b. Vəlidin ləqəbi.

Seyxan - (Ər.) 1.İordaniyanın kənarında Hz.Musanın məzarının olduğu şəhər. 2.Adana düzənliyini yararaq İskəndərün körfəzinə tökülən çay. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Seyidxan - (Ər.) Xanlar başı, rəhbər.

Seylab - (Fars.) Sel, sel suyu.

Seylan - (Ər.) Axma, axış. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Seymur - 1.Xeyirxahlıq, nicat. 2.Sirləri üzə çıxaran, məxfi işləri açan.

Seyran - (Ər.) Gəzmə, baxıb seyr etmə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Seyyid (Seyyidə) - (Ər.) 1.Bir cəmiyyətin irəli gələn şəxsi, lider. 2.Hz. Peyğəmbərin nəslindən olan kimsə.

Sezən - O şəxs ki, hiss edir.

Sezgin - (Tür.) Sezmə qabiliyyəti olan, duyğulu anlayışlı. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Sezginay - (Tür.) (Bax Sezgin). - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Səadət - Xoşbəxtlik, bəxtiyarlıq.

Səba - (Ər.) Gündoğandan əsən yüngül külək. Türk musiqisinin ən köhnə məqamlarından.

Səbinə - Sabinyanok tayfasından.

Səbnur - Gecə nuru.

Səbri - (Ər.) Səbirlə əlaqədar, səbrə bağlı.

Səbrinnisə - (Ər.) Qadınların sabırlısı.

Səcid - Allaha pərəstiş edən.

Səda - 1.Səs,avaz. 2.Əks-səda.

Səda - (Ər.) Səs. Əks-səda.

Sədad - (Ər.) Doğruluq, haqq. İnsaf, doğru və haqlı.

Sədaqət - Vəfa, etibar.

Səddam - Qarşı duran adam.

Sədəf - (Ər.) 1.Bəzi dəniz heyvanlarının sərt, ağ və parlaq qabığı. 2.Bu qabıqdan edilmiş və ya bəzənmiş əşya.

Sədri - (Ər.) Birinci, baş.

Səfa - (Ər.) 1.Könül rahatlığı, xatircəmlilik, rahatlıq, qayğısız və sakitolma. 2.Əyləncə, zövq, sevinc. 3.Saf,duru. 4.Tamaşa,seyr. 5.könülaçan.

Səfbəstə - (Ər.Fars.İbr.) Səf bağlanmış, sıra-sıra düzülmüş.

Səfər - (Ər.) 1.Bir yerdən bir yerə getmə, səfər, səyahət. 2.Döyüş hazırlığı,döyüşəgetmə. Hərb, döyüş. 3. Gəmilərin üzüb limana təkrar dönənə qədər etdikləri hərəkət. 4.Şəri baxımdan üç gün üç gecəlik (və ya on səkkiz saatlıq) yol getmək üçün adamın olduğu yerdən ayrılması. 5.Dəfə, kərə. 6.Təmiz ürəkli, dürüst kimsə. 7. Hicri təqviminin ikinci ayı.

Səfinə - (Ər.) 1.Gəmi, qayıq. 2.Kosmosun cənub yarımı.

Səfir - (Ər.) Elçi. xarici diplomat.

Səfiulla - İlahi təmizlik.

Səftər - (Ər.) Düşmən səflərini yaran, igid.

Səfiyyə - Səmimi, seçilmiş dost.

Səfurə - Zərif, yaraşıqlı, incə.

Səhhət - Dürüstlük, doğruluq.

Səhra - (Ər.) Ucsuz-bucaqsız qum çöllüyü, çöl.

Səhran - (Ər.) Gecələri oyaq qalan.

Səhrə - (Ər.) Qaya. Kütlə.

Səxavət - (Ər.) Əl açıqlığı, comərdlik.

Səid (Səidə) - (Ər.) Xoşbəxt, mübarək, müqəddəs, uğurlu, məsud, savab qazanmış, Allah qatında məqbul tutulmuş. - Səhabə adlarındandır.

Səkinə - (Ər.) Sakit olmaq, sükunət. Hüzur, könül rahatlığı.

Səid - Xoşbəxt.

Səkinə - Sakitlik, dinclik.

Səlahəddin - (Ər.) Dininə bağlı kimsə.

Səlihə - (Ər.) Ədalətli, mehriban.

Səlil - (Ər.) Yeni doğulmuş oğlan uşağı.

Səlilə - (Ər.) Yeni doğulmuş ilk qız uşağı.

Səlim (Səlimə) - 1.Qüsuru, nöqsanı olmayan, sağlam, gümrah doğru. 2.Təhlükəsiz, zərərsiz, xilas olmuş. 3.Təmiz,səmimi, sülhsevər, sakit, dinc.

Səlin - (Tür.) 1.Gur axan su. 2.Orta Asiyada yetişən, bəstəboy, davamlı yaşıl qalan bitki.

Səma - (Ər.) 1.Eşitmə, duyma, musiqi dinləmə. 2.Göy. 3.Fələk.

Səmayə - Uca, yüksək.

Səməd - (Ər.) Əzəli, əbədi və uca olan və heç kimə və ya nəyə ehtiyacı olmayan, mütləq, malik olan uca Allah. - Allahın adlarındandır. (Əslində ad olaraq Səməd deyilməli – Səməd şəkilində səsləndirmək düzgün deyil).

Səməndər - (Yunan) Əfsanəvi quş.

Səmih (Səmihə) - (Ər.) Əliaçıq, comərd.

Səmim (Səmimə) - (Ər.) Bir şeyin mərkəzi, içi, əsl qisimi.

Səmin (Səminə) - (Ər.) Bahalı, qiymətli. Çox qiymətli.

Səmir - (Ər.) 1.Rəfiq. 2.Xüsusiyyətli. 3.Yamac, dağ silsiləsi.4.Meyvəli, yemişli meyvə verən.

Səmirə - (Ər.) Qaymağı çalxalayıb bir yerə toplamaqdan əvvəl üstündə görünən yağ parçaları.

Səmid - 1.Təmiz bişirilmiş olan kabab. 2.Təmizlənmiş, təmizlənmiş və pak olmuş. 3.Doldurulmuş bağırsağ. 4. Bir-biri üstünə yığılmış kirəmit.

Sənan - (Ər.) 1.Aşiq, məcnun, vurğun. 2.Işıqlı, parlaq.

Sənay - (Tür.) Ay kimisən sən - mənasında. – Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Səncər - Şahzadə.

Sənəm - (Ər.) 1.Bütperəstlərin sitayiş etdikləri heykəl, büt, put. 2.Çox gözəl qadın. 2.Sevgili - Ad olaraq istifadə edilməz.

Sənər - (Tür.) Məşhur, tanınmış kimsə.

Səniyə - (Ər.) Yüksək, uca, ali.

Sənubər – 1.Ucaboylu, düzqamətli. 2.Gözəlin boyu,qaməti. 3.Şam ağacı. 4.Küknar ağacı.

Səran - (Ər.) Işıqlı, parlaq.

Sərcan - : (Tür.) Sevimli, sevilən.

Sərdar - (Fars.) 1.Baş komandan, rəhbər. 2.Canişin. 3.Səfər dövründə padşah yerinə ordunun başında səfərə gedən vəzirə azamlara verilən ad. - Sərdar-ı əkrəm.

Sərengül - (Tür.) Baş gül. Güllərin birincisi.

Sərhəd - (Fars.Ər.İbr.) Hudut, sərhəd, sınır başı; - iki dövlət arasındakı sərhəd boyu.

Sərxan - (Ər.) 1.Qurd, canavar. 2.Baş oxucu, müğənni başı. xanəndə, oxuyan. 2.Böyük xan.

Sərim (Sərimə) - (Ər.) Kəskin, kəsici.

Sərimər - (Tür.) Səbirli kimsə.

Səriyyə - (Ər.) 1.Gecə buludları. 2.Hz. Peyğəmbər (səs) -in olmadığı kiçik hərbi birliklərə verilən ad.

Sərqan - (Fars.Tür.İbr.) 1.Soylu qan, başçı. 2.Qovan.

Sərqız - (Fars.Tür.İbr.) Baş qız. Qızların, gözəllərin başı.

Sərməd - (Ər.) Əbədilik, əbədiyyət, sonsuzluq.

Sərmələk - (Fars.) Mələklərin başı, mələk qədər gözəl və yaxşı.

Sərmin - (Tür.) Nərmin, Şərmin kimi adlara bənzədilmişdir.

Sərnaz - (Fars.) Çox nazlı.

Sərnəvaz - (Fars.) Baş oxşayan (tumarlayan), mehriban.

Sərnur - (Fars.) Baş işıq. İlk işıq.

Sərpqan - (Tür.) Sərt, güclü soydan gələn.

Sərtac - (Fars.) Baş dacı, çox sevilən, sayılan.

Sərva - (Fars.) Söz, nağıl.

Sərvər - (Fars.) Baş, prezident, rəis, ulu.

Sərvət - (Ər.) Zənginlik, varlıq. Zənginliyi meydana gətirən mal, mülk, pul. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Sərvi - (Fars.) Tünd yaşıl yarpaqlı, incə uzun bir ağac növü. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Sərvinaz - (Fars.) Uzun boylu, sərv kimi nazlı-qəmzəli, sevimli, incə, sehrlı, yaraşlıqlı.

Səttar - (Ər.) 1.Örtən (eybləri), günahları örtən. 2.Bağışlayan Allah. - Allah'ın adlarındandır.

Səud - (Ər.) Xoşbəxt.

Səyyarə - Hərəkət, gəzinti.

Sibay - (Ər. Tür.) Sevgi və cavanlıq.

Sibel - (Tür.) 1. Buğda başağı. 2. Hələ yerə düşməmiş yağış damlası.

Sidqi (Sidqiyə) - (Ər.) Daxili, ürək təmizliyi ilə, düzgünlüklə əlaqədar..

Sima - (Fars.) 1.Üz, çöhrə, bəniz. 2.Kimsə, insan, tip. 3.Şərəf,ləyaqət.

Simay - (Tür.) Gümüşdən ay, gümüş kimi parlaq ay.

Simtən - (Fars.) Bədəni gümüş kimi gözəl, parlaq olan.

Simuzər - 1.Qızıl-gümüş. 2.Xəzinə, qızıl.

Sinan - (Ər.) Mizraq, nizə, süngü və s. silahların iti ucu.

Sincan - (Tür.) Şərqi Anadolu bölgəsində yetişən, qırmızı ya da qan kimi qırmızısı rəngdə çiçəkləri olan çox illik ətirli bir bitki.

Sirac - (Fars.) 1.İşıq, məşəl, şam, çıraq. 2.Nur saçan mənasında Rəsulullah üçün istifadə edilmişdir.

Siracəddin - (Ər.) Dinin şamı, dinin verdiyi aydınlıq, işıq, işıqlandıran, aydınladan. .

Siran - (Ər.) Qalalar, hasarlar.

Sirat - (Ər.) 1.Sırat köprüsü. 2.Yol. 3.Cəhənnəmin üzərində qurulmuş olduğuna inanılan dar və keçilməsi çətin olan köprü. 4."Parlaqlıq ver, işıqlıq getir" mənasında istifadə edilən bir ad.

Siratulla - (Ər.) Doğru yol. Allahın yolu.

Sirazi - (Ər.) Məşəl, fakel.

Sirri (Sirriyə) - (Ər.) 1.Sirrlə əlaqədar, sirrə aid. 2.Mistik.

Sitarə - (Fars.) Ulduz.

Sitəm - (Ər.) 1.Zülm və əzab. 2.Ad olaraq istifadə edilməsi uyğun deyil.

Siyami - (Ər.) Oruc tutan, oruclu, pislikdən uzaq.

Siyasət - (Ər.) 1.At idarəetmə, at işləriylə məşğulolma. 2.Məmləkət idarəsi. 3.Cəza, edam cəzası. 4. Siyasət, diplomatlıq. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Siyavuş - Qara atlı.

Sokrat - Hakimiyyət saxlayan.

Solmaz - (Tür.) Hər zaman təzə, körpə və gənc.

Sona - Gözəl.

Sonay - (Tür.) Ayın son günləri. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Songül - Tür.) Son açan gül.

Songün - (Tür.) Sonuncu, son olan, meyl, qabiliyyət.

Sonnur - (Tür.) (Bax Sonay).

Sontac - (Tür.) Bənzərsiz tac.

Soyxan - (Tür.) Xan soyundangələni.

Soyqan - (Tür.) Zadəgansoylu.

Soytəkin - (Tür.) Cəsur, igid.

Sönməz - (Tür.) Parlaqlığını, işığını heç itirməyən, hər zaman canlı. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Sönməzay - (Tür.) İşığı heç sönməyən ay.

Spartak - (Yunancadan) Sparta sakini.

Suad - (Ər.) Xoşbəxtliklə, səadətlə əlaqədar, xoşbəxt.

Suat - Yaxşılıq, xeyirxahlıq

Suay - (Tür.) Suya düşən ay. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Sufiyə - (Ər.) Pislik etməyən..

Suğra - (Ər.) 1.Ən kiçik, ən balaca. 2.Ən kiçik qız, Ən kiçik bacı.

Sultan (Sultanə) - (Ər.) Padşah, hökmdar.

Sunar - (Tür.) Hörmətli bir şəkildə verir, təqdim edir.

Sunay - (Tür.) Ayı sun (təqdim et), gətir. Sun (təqdim et), və ay kəlimələrindən birləşmiş ad. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Surxay - Bu ad iki hissədən ibarətdir. Farsca “**surx**”- “qırmızı” və “**ay**” isə türkcədir – qədim türkcə “**gözəl ay**”, “**qiymətli ay**”, “**müqəddəs ay**”, “**saf ay**” və ya “**parlaq ay**” mənasını verir.

Susanna - (Ər.) Zənbaq.

Suzdil - (Fars.) 1.Türk musiqisinin Səd məqamlarından biri. 2.Könül atəşi, könül istiliyi.

Suzən - (Fars.) Yaxan, yandırıcı, yanan, yanıcı.

Suzi - (Fars. 1.Yanma, alovlanma ilə əlaqədar. 2.(Məcəzi): Pulsuz kimsə.

Sübhan - Allahın adıdır.

Sübhi (Sübhiyə) - (Ər.) Səhər vaxtı, şəfəq ilə əlaqədar.

Sücəddin - Patriot, dostluq, yaxşılıq.

Süheyb - Dostluq, dostcasına.

Süleyman - (Ər.) 1.(İvrit) "Dinlik, sakitlik". 2.Əmin-amanlıqda yaşayan, mühafizə olunmuş. 2.Quran-ı Kərimdə adı keçən peyğəmbərdən biri. Ulu-l-Əzm peyğəmbərlərdəndir.

Sülünay - (Tür.) Ay kimi gözəl, uzun boylu, əndamlı.

Sülünbikə - (Tür.) Sülün (Qırqovul) kimi boylu əndamlı qadın.

Süməyya - Xüsusi ad.

Sünbül - Bir çiçək adı (Gözəllərin saçını ona bənzədilir).

Sürəyya - 1.Parlaq,incə. 2.Ulduz.

Süsən - Dağ laləsi.

Sveta - Işıq saçan (Rus).

Ş

Şaban - (Ər.) 2.Hicri, Qəməri aylarının səkkizincisi, üç ayın ikinci ayı, ramazandan öncə gələn ay.

Şabəddin - (Ər.) Din birliyi, camaatı.

Şadi - (Fars.) 1.Sevinc, xoşbəxtlik. 2.Müğənni.

Şadiyə - (Ər.) 1.Məmnunluq, sevinc, könül fərahlığı. 2.Gözəl səsle mahnı oxuyan, şeir söyləyən.

Şaduman - (Ər.) Sevincli, şən, məmnun.

Şafiq - Şəfqətli, mərhəmətli, rəhimli.

Şahab - (Ər.) 1.Alov, atəş parçası. 2.Düşən ulduz, axan ulduz. 3.Cəsur ürəkli kimsə.

Şahadəddin - (Ər.) Dinin şahidliyi, dinin əlaməti, işarəsi, dinin ulduzu.

Şahaləm - (Fars.Ər.İbr.) Kainatın hökmdarı.

Şahamət - (Ər.) 1.Zəka və ağılla birlikdə olan igidlik, cəsarət. 2.Köklük, birlik.

Şahandə - (Fars.) Mutlu, məmnun.

Şahat - (Fars,Tür.İbr.) Güclü, gözəl cins at, atların şahı.

Şahbanu - (Fars.) Hökmdar yoldaşı, şah xanımı.

Şahbaz - (Fars.) 1.Böyük, dəbdəbəli, ağı və iri doğulan, igid qəhrəman, üstün, birinci. 2.Yaraşığı, igid. 3.Comərd. 4.Gözəl, mükəmməl. 5.Şah qartalı, qartal, tərhan.

Şahbəy - (Fars,Tür.İbr.) Üstün xüsusiyyətli, hörmətli, uca.

Şahbulad - Ən birinci, şox yaxşı.

Şahdanə - (Fars.) İri inci dənəsi.

Şahdar - (Fars.) Budaqlı, budaqlı ağac.

Şahəsər - (Fars.) Qiymətli, üstün xüsusiyyətli qalıcı,qiymətli üstün əsər.

Şahxanım - (Fars.) Xanım sultan. - Şah və xanım sözlərindən birləşmiş ad.

Şahi - (Fars.) 1.Şaha hökmdara mənsub, şah ilə əlaqədar. 2.Şahlıq, hökmdarlıq.

Şahid - (Ər.) 1.Bir yerdə olan, bir şeyi görənlər və gördüyü və bildiyi şeylər mövzusunda məlumat verən kimsə, şahid. 2.Bir aktın edilməsi zamanı tərəflərdən birinin yanında hazır olan. 3.Təsdiqləyən, isbat edən. 4. Hz. Məhəmmədin sifətlərindən.

Şahigül - (Fars.) Gül sahəsi.

Şahika - (Ər.) Zirvə, dağ təpəsi.

Şahin - (Fars,Tür.İbr.) 1.Böyük boylu, dimdikli yırtıcı bir quş. 2.Qartal, tərhan.

Şahinər - (Fars,Tür.İbr.) Şahin kimi güclü, igid ər.

Şahinxan - (Fars,Tür.İbr.) Güclü, igid kimsə.

Şahinqan - (Fars,Tür.İbr.) İgid soydan gələn, güclü, qəhrəman.

Şahinməlek - (Fars,Ər.İbr.) Mələklər qədər gözəl, gözəllikdə lider.

Şahintər - (Fars.) Çox igid, qəhrəman, şahin kimi.

Şahlar - Bir çox hökmdarların gücü.

Şahmar - İlan,iri zəhərli ilan.

Şahmuz - (Fars.) Şah, hökmdar nəslindən gələn.

Şahnaz - (Fars.) 1.Musiqidə muğam adı. 2.Zərli ipək parça adı. 3.Çox nazlı.

Şahnisə - (Fars,Ər.İbr.) 1.Hökmdar qadın, hökmdar arvadı. 2.Qadınların şahı, üstün xüsusiyyətli, qiymətli qadın.

Şahnur - (Fars,Ər.İbr.) 1.Qaynaq, işıq qaynağı. 2.Münəvvər.

Şahpər - (Fars.) Quş qanadının ən uzun tükü.

Şahran - (Fars.) 1.Böyük işlək yol, ana yol, prospekt. 2.Çaşılmağı mümkün olmayan doğru və açıq yol.

Şahruh - (Fars,Ər.İbr.) Uca ruhlu, görkəmli, üstün şəxsiyyətli kimsə.

Şahsüvar - (Fars.) 1.Mahir minici. 2.Şahın atlı qvardiyası, yaxşı ata minən igid kimsə. 3.Atlılar dəstəsi.

- Şahvar** - (Fars.) 1.Şaha, hökmdara yaraşan surətdə. 2.İri və yaxşı cins inci.
- Şahvələd** - (Fars,Ər.İbr.) Hökmdar uşağı. şah övladı.
- Şahyar** - (Fars.) Şahın dostu.
- Şahzad** - (Fars,Ər.İbr.) Hörmətli kimsə.
- Şahzadə** - (Fars.) Şahzadə, şah oğlu, hökmdar uşağı.
- Şaiq (Şaiqə)** - (Ər.) İstəkli, həvəsli. ilhamlı, sövqlü.
- Şakir (Şakirə)** - (Ər.) Şükr edən, vəziyyətindən məmnun olan. Allaha şükür. Quranda çox tez keçən sözlərdən biridir.
- Şamama** - Ətirli, şırın dadan, adətən yeyilməyən kiçik dekorativ qovun cinsi.
- Şamih** - (Ər.) Yüksək, görkəmli.
- Şamihe** - (Ər.) 1.Yüksək, dəbdəbəli. 2.Qürurlu.
- Şamil (Şamilə)** - (Ər.) 1.Universal. 2.Geniş əhatəli, çevrəsinə alan, içinə alan, örtən, qapayan. - Məşhur Qafqaz Türk liderlərindən Dağıstan aslanı ŞeyxŞamil.
- Şanal** - (Tür.) Şöhrətini yayılsın, tanınmış şanlı bir insan ol. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.
- Şanan** - (Fars.) 1.Şahlar. 2.Olduqca böyük boylu, yırtıcı bir quş.
- Şananə** - (Fars.) Hökmdarlara yaraşacaq qədər gözəl, əskiksiz olan.
- Şayan** - (Fars.) Uyğun, yaraşan, münasib, layiq.
- Şayeste** - (Fars.) Layiq uyğun, münasib.
- Şayğan** - (Fars.) 1.Layiq, yaraşan, münasib, əks olunar. 2.Ucuz, bol, çox.
- Şaylan** - (Tür.) 1.Çox öyünən, qürurlu kimsə. 2.Sevincli, şən. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.
- Şeyda** - (Fars.) 1.Eşq dəlisi, aşıq. vurğun, məftun. 2.Xanım.
- Şeydagül** - (Fars.) Sevgisi səbəbindən dəliyə dönmüş gözəl.
- Şeydanur** - (Fars,Ər.İbr.) (Bax Şeyda).
- Şeyxulla** - (Ər.) Allahın ağsaqqalı.
- Şəbəfruz** - (Fars.) O, gecəni işıqlandıran. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.
- Şəbib** - (Ər.) Gənclik, təzəlik.
- Şəbxan** - (Fars.) Gecə ötən bir cins bülbül.
- Şəbnəm** - (Fars.) Havada buxar vəziyyətindəikən gecənin sərinliyiylə yerdə ya da bitkilərin üzərində toplanan su damcıları.
- Şəbnur** - (Fars,Ər.İbr.) Gecənin nuru, gecənin işığı, nuru.
- Şəci (Şəciə)** - (Ər.) Cəsur, ürəkli, igid.
- Şədidə** - (Ər.) Güclü.
- Şəfa** - Sağlamlıq
- Şəfaəddin** - (Ər.) Dinin, Allah ilə qul arasındakı vasitəsi, dinin şəfaəti.
- Şəfaət** - (Ər.) Birinin günahının bağışlanması və ya arzusunu yerinə yetirilməsi üçün o kimsəylə Tanrı arasında peyğəmbərin etdiyi vasitəçilik. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Şəfəq – (Ər.) 1)Günəşin çıxması və ya batması ərəfəsində göyün qızarması 2)Günəş, nur, işıq. 1. Ucalıq, ululuq, izzət, seçkinlik. Yaxşı əxlaq və fəzilətlər nəticəsində meydana gələn mənəvi ucalıq. Şəfəqgün - (ə.t.i) Şəfəq rəngli, qırmızı.

Şəfi – (Ər.) 1)Günahkarın bağışlanmasını xahiş edən,iltimasçı 2)Şəfa verən, sağaldan, şəfaət edən. 3) Müalicə, müalicəvi

Şəfiq - (Ər.) Şəfqətli, mərhəmət olan, mərhəmətli.

Şəfqa - (Ər.) (Bax Şəfiq)

Şəfqət - (Ər.). Mehribanlıq, ağırma və sevgi duyğusu. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Şəhadət - (Ər.) 1. Şahidlik, şahidlik etmək. 2. Bir şeyin doğruluğuna inanma. 3. Uca bir ideal uğrunda ölmə, şəhidlik, şəhid olmaq. 4. İşarə. 5. Kəlmeyi-şəhadət. 6. Açıq, əlamət. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Şəhadətdin – (Ər.) 1. Dinin şahidliyi. 2. Dinin əlaməti, işarəsi.

Şəhbal - (Fars.) Quş qanadının ən uzun tükü.

Şəhla - (Ər.) 1. Ala,tünd mavi əla göz. 2. Yüngül, şirin çəp, çəp baxan, çaş.

Şəhriban - (Fars.) Şəhərin böyüyü, irəli gələn.

Şəhrinaz - (Fars.) Türk musiqisinin ən köhnə məqamlarından.

Şəhriyar - (Fars.) Şah, Padşah, çar; hökmdar.- Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Şəhrud - (Fars.) Böyük çay, çay.

Şəhzad - (Fars.) Hörmətli kimsə.

Şəxsinur - (Ər.) Nurlu adam, işıqlı kimsə.

Şəkər - Şirin, mülayim

Şəkib (Şəkibə) - (Fars.) Səbirli, dözümlü, dayanıqlı

Şəkimə - (Ər.) Dayanıqlılıq, dözmə, qarşı qoyma.

Şəkur (Şəkure) - (Ər.) Şükür edən, şükür edici, dəyər bilən.

Şəlalə - (Ər.) Böyük bir axar suyun yüksəkdən düşməsiylə meydana gələn böyük çağlayan su.

Şəmail - (Ər.) 1.Xasiyyətlər, davranışlar, alışıqlar. 2.Bir kimsənin xarici görünüşünün xüsusiyyətləri.

Şəmdin - (Ər.) Dinin şamı, dinin nuru.

Şəmi - (Ər) 1.Mumla, işıqla bağlı, işıqlı. 2.Şam edən ya da satan kimsə.

Şənim (Şənimə) - (Ər.) Güzəl iy verən, gözəl qoxulu, gözəl qoxu.

Şəminur - (Ər.) Mum işığı, şam işığı.

Şəms - (Ər.) Günəş.

Şəmsəddin - (Ər.) Dinin günəşi, dinin insanlara verdiyi işıq.

Şəmsi - (Ər.) 1.Günəşə aid, günəşlə əlaqədar. 2.Təqvim növü.

Şəmsifər - (Fars,Ər.İbr.) Günəşin işığı, parlaqlığı. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Şəmsinise - (Fars,Ər.İbr.) Qadınların günəşi. Günəş kimi qadın.

Şəmsinur - (Ər.) Günəşin işığı, nuru.

Şəmsiyyə - Günlük, çətir.

Şəmsparə - (Fars,Ər.İbr.) Günəş parçası. Çox parlaq. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Şəmşir - (Fars.) Qılınc.

Şənay - (Fars.Tür.İbr.) Ayın parlaqlığı, gözəlliyi, parlaq ay, xoş əhval-ruhiyyə yaradan ay.

Şəncan - (Fars.Tür.İbr.) Canlı, nəşəli, hərəkətli quruluşu olan kimsə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Şəndoğan - (Fars.Tür.İbr.) Sevincli, şən ol. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Şəndur - (Fars.Tür.İbr.) Şən, sevincli olması davam edən.

Şənəl - (Fars.Tür.İbr.) 1.Şən və xoşbəxt ev. 2.Region, el.

Şənər - (Fars.Tür.İbr.) Xoşbəxt, şən kimsə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Şəngil - (Fars.Tür.İbr.) Yaxşıürəkli, xoşsöhbət kimsə.

Şəngül - (Fars.Tür.İbr.) Gülün ən gözəl halı.

Şəngün - (Fars.Tür.İbr.) Sevincli, fərəhli gün.

Şənqal - (Fars.Tür.İbr.) Hər zaman şən qal. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Şəniz - (Fars.) Sevincli, xoşbəxt iz, xatirə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Şənnur - (Fars,Ər.İbr.) Şən və nurlu insan. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Şənsoy - (Fars.Tür.İbr.) Şən soydan gələn kimsə.

Şəntürk - (Fars.Tür.İbr.) Şən, canlı, xoşbəxt türk.

Şənyaşar - (Fars.Tür.İbr.) Həyatı şən, xoşbəxt keçən kimsə.

Şənyurd - (Fars.Tür.İbr.) Şən, xoşbəxt insanların yurdu; ölkəsində yaşayan.

Şərafəddin - (Ər.) Dinin şərəflisi, böyüyü.

Şərafət - (Ər.) Şərəfli olma halı. Soydanlıq, zadəganlıq. Hz. Məhəmməd (s.ə.s) - in nəslindən olma.

Şərarə - (Ər.) Qığılıcı.

Şərəfxan - (Ər.Tür.İbr.) Böyük, uca hökmdar.

Şərəfnaz - (Fars,Ər.İbr.) Çox nazlı.

Şərif (Şərifə) - (Ər.) Şərəfli, müqəddəs soylu, təmiz. 1.Tanınmış, məşhur. 2.Nəcib.

Şərməndə - (Fars.) Utancaq, çox utanan, xəcalətli.

Şərmin - (Fars.) Utancaq, xəcalətli.

Şətarət - (Ər.) Nəşə, sevinc, şənlik.

Şimşəkər - (Tür.) Çox hərəkətli, canlı, sürətli kimsə.

Şinavər - (Fars.) Suda üzən, üzgüçü.

Şirin - (Fars.) Sevimli, cana yaxın.

Şirvan - (Fars.) 1.İranda bir şəhər adı. 2.Aslan məskəni.

Şirzad - (Fars,Ər.İbr.) Aslan kimi güclü, şəxsiyyətli kimsə.

Şöhrət - (Ər.) Şöhrətli, məşhur, şöhrəti ağızlarda gəzən. ad-san, tanınmaq.

Şölə - (Ər.) Alov. Alovlu atəş. Alov parıltısı, işıq.

Şövket - (Ər.) Əzəmət, böyüklük, ululuq, dəbdəbə. cəlal.

Şövqi (Şövqiyyə) - (Ər.) Şövqlə əlaqədar, şövqə aid, şən, istəkli.

Şövqidil - (Ər.Fars.İbr.) Gönül sevinci, könül sevinci.

Şuca - (Ər.) 1.Cəsarətli, cəsur, igid. 2.Aslan və xərçəng arasında ulduz koması.

Şücaət - (Ər.) İgidlik, cəsurluq, qorxusuzluq, ürək mətinliyi, qəhrəmanlıq.

Şücaəddin - (Ər.b.İbr.) Dinin qəhrəmanı, dinin igidi.

Şükran - (Ər.) Yaxşılıq bilmə, könül borcu, minnətdarlıq. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Şükriyə - (Ər.) Yaxşılıq bilmə, minnətdarlıqla əlaqədar, yaxşılıq bilən.

Şükrü - (Ər.) Şükr, minnətdarlıqla əlaqədar.

Şükufə - (Fars.) Çiçək. Bəzəmədə çiçək motivlərinə söykənən bir tərz.

Şümşad - Ucaboylu, şaxqamətli (Rus).

T

Tacavər - (Fars.) Padşah, hökmdar.

Tacəddin - (Ər.) Dinin tacı.

Taci - (Ər.) Tacla əlaqədar.

Tacik - (Fars.) İran və Türkünstanda yaşayan İran əsilli, Farsca danışan xalqdan olan kimsə.

Tacim - (Ər.) Durğu, nöktələmə, nöktələtmə.

Tacir - Ticarətlə məşğul olan adam.

Tacisər - (Ər.) Baş tacı, ən çox sevilən, sayılan.

Tacnur - (Ər.) Işıqda nurdan tac.

Tağı - Dindar, mömin.

Tahir - (Ər.) 1.Təmiz, pak, günahsız. 2.Ciddi. 2.Türk musiqisinin sadə bir məqamı. 3.Hər cür günah və ayıbdan arı olduğundan Rəsulullah (səs) -ə bu ad verilmişdir.

Tahirə - 1.Nurlu, inadlı. 2.Təmiz, saf.

Tahiyyə - (Ər.) 1."Allah ömür versin" deməkdir. Salam vermə, xeyir-dua etmək. 2.Mülk, malikiyyət.

Taif - (Ər.) Təvaf edən, dönən, gəzən.

Taifə - (Ər.) Bölük, qrup, dəstə, təriqət, qövüm, qəbilə, tayfa.

Tale - 1.Bəxt,qismət. 2.Allah,tanrı. 3.Tülü edən,doğan, çıxan.

Taleh - 1.Yolagəlməz, islaholunmaz. 2.Təqsirkar, günahkar.3.Insan talei.

Talib (Talibə) - (Ər.) Axtaran, arzu edən. İstəyən,tələb rdən. 2.Müştəri, alıcı. 3.Bir qızla evlənmək istəyən(oğlan). 4.Şagird, tələbə, mədrəsə tələbəsi, tələbə.5.Tövbə edən, günahlarına görə peşmanlıq duyub Allahdan əfv diləyən, müsəlman.

Talik - (Ər.) 1.Gülərüzlü.2.Düz söz söyləyən.

Taliyə - (Ər.) 1.Sonradan gələn, bir şeyin arxası ilə gedən. İkinci dərəcədə olan. 2.Quran oxuyan.

Talu - (Tür.) 1.Seçmə, seçilmiş, gözəl. 2.İki kürek sümüyü arası. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Tamam - 1.Tam, bütöv, hamı, hamısı. 2.Son, axır. 3.Gözəllik.

Tamara - Şahanə. 2.Gözəl qız(Rus).

Tamaşa - (Ər.) 1.Baxıb seyr etmə. 2.Gəzmə, gəzinti. 2.Hazır mətn əsasında quraşdırılmış dram, faciə və ya komediya.

Tamerlan - 1.İgid,cəsur. 2.Dəmirdən, möhkəm.

Tamilla - İsmətli, gözəl (Fransız).

Tamilə - Üzüntülü, ehtiraslı əzabverən.

Tapdıq - Tapıntı, tapılmış.

Tarkan - (Tür.) 1.İslamdan əvvəl türklərin istifadə etdiyi ad, vəkil, vəzir, bəy kimi adlar. 2.Imtiyazlı, hörmətli adam. 3.Dağınıq.

Tarxun - (Ər.) Həkimlikdə istifadə edilən ətırlı bir bitki. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Tarik - (Ər.) Səhər ulduzu, zöhrə, venera, yol.

Tariyel - İgid, cəngavər.

Tayfun - (Tür.) Böyük okean və Çin dənizində görülən şiddətli fırtına.

Tayfur - (Ər.) 1.Kiçik bir quş növü. 2.Tayfuriyə təriqətini quran Bəyazid Bəstami Əbu Zeyd Tayfurun adı.

Taymas - (Türk - Tatar) Düzgün yoldan sapmayan.

Telli - 1.Uzun saçlı. 2. Bəzənmiş, bəzəkli.

Telmiyə - (Ər.) 1.Parıldatma, rəng, rəngləmə. 2.Sətirləri başqa - başqa dillərdə olan şeir.

Telvin - (Ər.) Rəngvermə, boyama.

Temircan - (Tür.) Dəmir kimi möhkəm kimsə.

Temirxan - (Tür.) Dəmir kimi möhkəm güclü hökmdar. - Teymur xan.

Tengiz - (Tür.) Dəniz.

Terkan - (Tür.) Qoruyucu, gözətçi.

Terkeş - (Tür.) Oğuz yazılarında adı keçən bir qəhrəmanın adı.

Teymur - Qüdrətli, müzəffər, qüvvətli, möhkəm, dəmirdən.

Teymilla - Tanrının xidmətçisi.

Teyyub - Xoş, ürəyəyatan.

Tezay - Tez çıxan ay.

Tezcan - (Tür.) Tələşli, həyəcanlı, gözləməyə dözə bilməyən, səbrsiz. -Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Tezqan - (Tür.) Qanı qaynayan, həyəcanlı kimsə.

Təbəri - (Ər.) Böyük İslam tarixçilərindən biri.

Təbəssüm - (Ər.) Gülümsəmə.

Təbrik - Təbrik, bərəkət.

Təbriz - İnam.

Təhiyyə - (Ər.) 1.Salam. Salamvermə. 2.Xeyr dua etmə. 3.Davamlılıq. 4.Mülk, mülkiyyət.

Təhmasib - Sağlam, güclü.

Təhminə - Güclü, qüvvətli, nəhəng.

Tələt - (Ər.) Görkəm, zahir, sifət, üz, çöhrə, üz gözəlliyi. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Təmizcan - (Tür.) İçi təmiz olan kimsə.

Təmizxan - (Tür.) Yaxşı ixtisaslı lider.

Tənzil (Tənzilə) - (Ər.) Bir şeyin bir miqdarını çıxarmaq. * Endirmək, endirilmək, endirilən, aşağı endirmək. * Quran-ı Kərimin vəhy vasitəsi ilə Peyğəmbərimizə (s.ə.s.) endirilməsi. Tədricən endirmə. (Birdən endirməyə 'Nazil', parça -parça endirməyə də 'Tənzil' deyilir.)

Tərənə - Musiqi, melodiya.

Tərcan - (Tür.) 1.Gənc, təzə, cavan. 2.Qırmızı buğda. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Tərxan - Hakim, başçı, hökmdar.

Tərif - Nadir, qeyri-adi.

Tərlan - (Tür.) Sarı rəngli, böyük pencəli, qartala bənzəyən bir quş.

Təsliyə - (Ər.) Təsəllivmə, qvutma.

Təşkilat - İctimai birlik, dövlət idarəsi.

Təşnə - (Fars.) Susamış, çox istəkli.

Təşnədil - (Fars.) Can və könüldən istəkli.

Təşrifə - (Ər.) Şərəfləndirmə, şərəflənmə.

Təvəkkül - 1.Öz işini Allahın öhdəsinə qoyma, Allaha tapşırma, hər şeyi Allaha buraxaraq, mühakiməyə boyunəymə. 2.Vəkalət, ixtiyar. 3.Umma. 4.Güman, təvəkkül.

Tofiq - Uğur, xoşbəxtlik.

Toğrul - Qüdrətli, şahin.

Tokay - Zərbə endirəm, döyüşçü.

Tomris - (Yun.) 1.Tarixdə, Fars kralı II. Keyxosrov ilə döyüşmüş olan Massagetlərin məşhur kraliçası. 2. Dəmir. 3.Həyat verən.

Tovuz - İstənilən gözəl, arzuolunan gözəl.

Tuday - (Monqol.) Göy qovşağı.

Tuğan - Şahin.

Tunay - (Tür.) Gecə görünən ay.

Tuncay - 1.Ucaboy, hündür. 2. Bürünc ay.

Turab - Torpaq.

Tural - Yaşamaq, mövcud olmaq, əbədi, ölməz, qalib gələn.

Turan - 1.Gözəl, incə. 2.Vətən. 3.Türk torpağı.

Turay - Görünən ay.

Tutu - (Fars.) I.Tutuquşu növündən bir quş. 2.Danışmağı sevən, çox danışan. 3.Gözəl, zərif, incə, şirindil.

Tükəzban - Xanım, qadın.

Tüfə - 1.Tapılmayan, nadir, misli-bərabəri olmayan. 2.Qəribə əcaib.

Türkan - Türk sözünün farsca cəmi, türklər deməkdir.

Türkay - Türk ayı.

Türkcən - (Tür.) Seviən Türk.

Türkel - Türk torpağı, türk xalqı.

Türkər - Türk igidi, türk əsgəri.

Türksən - (Tür.) Şən və xoşbəxt Türk mənasında.

U

Ucal - Ucalmaq, yüksəlmək.

Uğur - Müvəffəqiyyət, uğur.

Uğurcan - (Tür.) Uğurlu, xeyirli kimsə.

Uğurxan - (Tür) Xeyirli lider.

Ulduz - (Tür.) 1.Gecələri göydə çılpaq gözlə işıqlı bir nöqtə olaraq görülən göy cisimi. 2.Bir nöqtədən ətrafa beş və ya daha çox çıxıntısı olan bucaqlı. 3.Bəxt, taleh. 4.Peşəsində çox parlamış kimsə və daha çox parlamış kimsə, kino sənətçisi. 5.Şimal (dənizçilik).

Ulduzə - Ulduz.

Ulduzxan - (Tür.) Ulduzların xaqanı.

Ulucan - (Tür.) Ərdəmli, hörmətli, uca insan.

Uluxan - (Tür.) Böyük, hörmətli hökmdar.

Ulus - Millət, xalq.

Uluslu - (Tür.) Uca, müqəddəs su.

Ulusoy - (Tür.) Ulu, uca, soylu.

Umar - (Tür.) 1.Çarə, çıxış yolu. 2.Həyatı. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Umay - (Tür.) 1.Orxun kitabələrində keçən, uşaqları və heyvanları qoruduğuna inanılan Tanrı tərəfindən. 2.Dövlət quşu. - Ad olaraq istifadə edilməz.

Umay - Xoşbəxtlik quşu.

Umnisə - Xanim.

Umud - İstək, arzu.

Umur (Tür.) 1.Ədəb. 2. Məlumat. 3.Təcrübə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Unay - Ayın səsi.

Urman - Yaxşı yarpaqlı və iynəyarpaqlı meşə. (İrən mənşəli sözdür. Slavyan dillərində də var).

Urfan - bilik, sənət, incəsənət.

Uruz - Ən yüksək titul.

Usama - Şir, aslan.

Uzman - (Tür.) Müəyyən bir iş ya da mövzuda məlumat, fikir və bacarığı olan kimsə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ü

Übey (Übeydə) - (Ər.) Tanrının xidmətçisi, kiçik kölə, köləcik. Səhabələrin istifadə isimlərdəndir. Ubeydə b. əl-Cərrah.

Übeydulla - Allahın kiçik qulu.

Ulduz - Məşhur, görünən.

Ülfər - (Ər.) Böyük su, çay. -Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ülfət - (Ər.) 1.Alışma, qaynaşma, ünsiyyət. 2.Görüş, danışma, tanışlıq. 3.Dostluq, sevgü, yoldaşlıq. 3.Həmraylıq, yekdillik. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir..

Ülkər - (Tür.) Buğa bürcündə yeddi ulduzdan biri, Bəxt ulduzu, Yeddi qardaş ulduzu - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ülvi (Ülviyə) - (Ər.) Yüksək, uca, mənəvi quruluşu ön plana çıxıb bilən, saf, təmiz, ali, mənəviyyətli, göylə bağlı olan, səmavi, əzəmətli.

Ülviyyə - Yüksək, uca, ali; mənəviyyətli, göylə bağlı olan; ilahi, səmavi.

Ümid - (Tür.) Ummaqdan doğan, güvən duyğusu, ümid. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ümidvar - Anadan doğulan uşaqların ölməməsi ümidlə qoyulan adlardır.

Ümman - (Ər.) Ulu, böyük, əngin dəniz, okean; məc: geniş, əngin - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ümmət - (Ər.) Bir peyğəmbərə inananların hamısı. İslam dininə bağlı olanların hamısına verilən ad.

Ümmülbanu - Banunun – xanımın anası.

Ümran - 1.Abadlıq, abad. 2.Tərəqqi, mədəniyyət. 3.Xoşbəxtlik, rifah, şənlik, şən həyat.

Ünlü - (Tür.) Tanınmış, adı eşidilmiş, şöhrətli, şanlı. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ünsi - (Ünsiyyə) (Ər.) 1.Alışmış, dost olmuş. 2.Yoldaş, dost.

Ünzilə - (Ər.) Göndərilmiş, endirilmiş, nazil olunmuş.

Üzeyir - Ərəbcə "üzr" sözünün kiçildilmiş biçimidir. Üzr istəmək, üzürlü hesab etmək, bağışlamaq. 2.Nadir, qiymətli, əziz 3.Quran-ı Kərimdə adı keçən, peyğəmbər olub olmadığı mövzusunda ixtilafli görüşlər olan adam. Tövbə surəsi: 30. ayədə adı keçir.

V

Vabil (Vabilə) - (Ər) İri damlalı yağış.

Vacibə - (Ər.) Edilməsi lazım olan.

Vacid (Vacidə) - (Ər.) 1.Meydana gətirən, yaradıcı, çıxaran. 2.Varlı, zəngin.

Vadim - (Köhnə rus adı) İğtişaççı, mübahisə edən, günahlandırın, böhtançı və höcət adam, sübut edən

Vafi (Vafiyə) - (Ər.) Yeter, tam. Sözüdə duran, sözünün ağası.

Vafiq - (Ər.) 1.Elçi, nümayəndə, rəsul. 2.Müvəffəqiyyət qazanan, xoşbəxt olan.

Vafir - (Ər.) Çox, bol.

Vahad - (Ər.) Səhra ortasında suyu və yaşıllığı olan yerlər. Vahalar.

Vahid (Vahidə) - (Ər.) Bağışlayan, bağışlayandır.Bir, tək, Yeganə,tənha, yalqız. Allahın sıfətlərindəndir.

Vahiddin - (Ər.) Tək din, dinin təkliyi.

Vaid - (Ər.) Birini yaxşılığa sövq və pisləkdən uzaqlaşdırmaq üçün qorxutma, qorxutma.

Vail - (Ər.) Sığınacaq, xilas. - Səhabə adlarındandır: Vail b. Hücr.

Vaiz (Vaizə) - (Ər.) Dini öyüd-nəsihətdə olan kimsə.

Vaqif - (Ər.) 1. Bir şeyi əldə edən, bir işdən xəbərli olan, bilikli, dərin məlumatlı, gözüaçıq, xəbərdar, agah. 2. Duran, ayaq üstə duran.

Valeh - 1.Alışan, yanan, valeh olma. 2.Heyrətə düşmüş, çaşılıb qalmış. 3.Vürğün, ehtirasa düşmüş.

Valid - 1.Validəyn, ata. 2.Yeni anadan olan.

Validə - Ana.

Vamiq (Vamiqə) - (Ər.) 1.Sevən, sevgili, aşiq. 2.Vamiq ilə Azra əhvalatının kişi qəhrəmanı.

Varid (varidə) - (Ər.) 1.Gələn, vasil olan, çatan. 2 Bir şey haqqında çıxan, deyilən.

Varis - (Ər.) 1.Cənab-ı Haqqın 99 adından biri. Mal və mülkün, bütün dəyərlərin son və gerçək sahibi uca Allah. 2.Varis sözü, müsəlmanlar nəzərdə tutularaq də istifadə edilmişdir. 3.Varis, özünə miras düşən.

Vasif (Vasifə) - (Ər.) 1.Vəsfedən, izah edən, tərifləyən, vəsfləndirən. Bir kimsə və ya şeyi başqalarından ayıran özünə xas hal, (təbiəti, xüsusiyyəti). 2.Bir şeyin mahiyyəti, sifəti, təbiəti, xarakteri ilə bunların təsvir və sayılması.

Vasil (Vasilə) - (Ər.) 1.Çatan, qovuşan, yetişən. Nədən, səbəb. 2.Əlverişli vəziyyət. 3.Qovuşma, yaxınlaşma, ayrılmaz dostluq. 4. Rəsulullahın cənnətdəki mövqeyi. - Maidə surəsi 57-ci ayədə keçməkdədir

Vasim - Güzəl, qəşəng, nəfis, zərif.

Vazeh - Açıq, aydın, aşkar.

Venera - 1.Planet.

Veysəl - (Ər.) Əslü Üveysdir. Kurd mənəsində. Veysel Qarani: Rəşid xəlifələr dövründə Şamdan Mədinəyə gələrək yaşamış, Mədinə-i Münəvvərədə etibarlı bir həyat sürmüş. Hədis-i şəriflərdə təriflənmiş məşhur vəli. Siffin döyüşündə şəhid olduğu deyilir.

Veysi - (Ər.) Yoxsul, möhtac. Veysi:- Türk şairi, yazıçı.

Vezimə - (Ər.) Beytullaha göndərilən hədiyyə, ərmeğan.

Vəcid - (Ər.) 1. Bir şeyin gözəlliyi qarşısında özünü itirəcək dərəcəyə gəlmək, coşqulanmaq. 2.Allah sevgisindən öteri duyulan coşğunluq, sevinc.

Vəcdət - (Ər.) Zənginlik.

Vəch (Vəcihə) - (Ər.) 1.Üz, çöhrə. 2.Tərz, üslub. 3.Səbəb, vəsilə.

Vəcibə - (Ər.) 1.Boyun borcu, vəzifə, borc hökmündə olan vəzifə. -* Qanun və əxlaqın zərurəti, yerinə yetirilməsi lazım gələn şey.

Vəcid - (Ər.) 1.Bir şeyin gözəlliyi qarşısında özünü itirəcək dərəcəyə gəlmək, coşqulanmaq. 2.Allah sevgisindən öteri duyulan coşğunluq, sevinc.

Vəcizə - (Ər.) Dərin mənalı, köklü, gözəl söz.

Vədad,Vidad - (Ər.) 1.Sevgi, məhəbbət, dostluq. 2.Hüsni-rəğbət,simpatiya.

Vədid (Vədidə) - (Ər.) Dost, sevgisi çox olan.

Vəduđ - (Ər.) 1.Çox məhəbbətlə, çox şəfqətli. 2.Allahın adlarındandır. Yaxşı qullarını sevib onlara rəhmət və razılığını iradə edən uca Allah.

Vəfa - (Ər.) 1.Sözünü yerinə yetirmək, sözündə durma, sədaqət, etibar, inam borcunu ödəmə. 2.Sevgi, dostluq və bağlılıqda stabillik, çatma yetişmə; ömürü vəfa etmədi. 3.Kafi kifayət.

Vəfai - (Tür.) Vəfa ilə əlaqədar.

Vəfi - (Ər.) 1.Vəfalı, bağlı. 2.Tam, mükəmməl, qüsursuz.

Vəfiə - (Ər.) 1.Vəfalı, sevgisi müvəqqəti olmayan. 2.Tam, əskiksiz.

Vəfiq - (Ər.) Uyğun, müvafiq, yoldaş, arxadaş, eyni fikirdə olan.

Vəfir (Vəfire) - (Ər.) Çox, bol.

Vəfrət - (Ər.) Çoxluq, bolluq. Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Vəhab (Vəhhab) - (Ər.) Bağışlayan, ehsan edən, saysız nemətlər verən uca Allah. - Bu ad esmaü-l Hüsнадandır. Quran-ı Kərimdə, Al-i İmran, ayə: 8; Sad surəsi ayə: 9 və 35-də keçməkdədir.- Abdolvəhab.

Vəhad - (Ər.) Səhra ortasında suyu və yaşıllığı olan yerlər. Vahalar.

Vəhdət - (Ər.) 1.Vahidlik, təklik, birlik. 2.Allahı tək bilmək, Allahın birliyinə inanama, şirkdən uzaqlaşmaq. 3.Yalqızlıq, vahidlik, təklik. 3.Hakimiyyət və Təşri (qanun koyuculuğu) yalnız Allaha aid olaraq görmək.

Vəhdəddin - (Ər.) Dinin təkliyi, birliyi.

Vəkil - (Ər.) 1.Başqasının yerinə və adına hərəkət edən və ya danışan, müttəhimin hüquqlarını qoruyan. 2.Əsl vəzifəli yerinə çalışan, bir vəzifəni müvəqqəti olaraq idarə edən. birisinin və ya bir təşkilatın tapşırığı ilə iş görən adam. 3.Müdafiəçi. 4.Hökumət üzvü olan kimsə, baxan, nazir. 5.Quranda Allahın adı olaraq da keçir.

Vəladət - (Ər.) Doğuş, dünyaya gəlmək, ortaya çıxmaq.

Vəlayə - (Ər.) Falçı qadınlar.

Vəlayət - (Ər.) I.Vəlilik. Vəliliyə çatmış olan kimsənin halı və sifəti. 2.Başqasına sözünü keçirmə. 3.Dostluq, sədaqət.

Vəli (Vəliyyə) - (Ər.) 1.Uşağa baxım və idarəsi üzərində olan, hal və hərəkətlərindən məsul olan kimsə, hami, himayədar, qəyyum . 2.Dost, yaxın. 3.(Farsca) Lakin,ancaq,amma. 4.Ağa. 5.Allahın sevimli qulu, övliyalığa çatmış. - Allahın adlarındandır.

Vəlimə - (Ər.) Toy ziyafəti, evlənmə, toy.

Vəliuddin - Allaha yaxın adam, mömin, allahdanqorxan, dinin himayəçisi.

Vəcahət - (Ər.) 1.Gözəl üzlülük, göstərişlilik, gözəl üz. 2.Möhtərəmlik, qürur.

Vəli - (Ər.) Bir vilayəti idarə edən ən böyük məmur.

Vəlican - (Ər.) Candan sevən, dost, yaxın.

Vəlid (Vəlidə) - (Ər.) Yeni doğulmuş uşaq. Kişi uşaq, kölə. səhabə adlarındandır.

Vəliyəddin - (Ər.) Dinin sahibi. Dinin dostu.

Vənnac - (Ər.) Çox parıltı. Çox alovlu.

Vəсахəddin - (Ər.) Dinin ucalığı, qüruru.

Vəsamət - (Ər.) Gözəllik, gözəlölma. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Vəsile - 1.Ayrılmaz, qovuşmuş. 2.Vasitə. 3.)Səbəb 4)Bəhanə. 5.Fürsət.

Vəssaf - (Ər.) Xüsusiyyətlərini bildirərək izah edən ya da tərifləyən.

Vəssal - (Ər.) 1.Vəsledən, çatdıran, birləşdirən. 2.Köhnə yazılı bir kitabın səhifələrini ayıran sənətkar.

Vəssalə - (Ər.) Köhnə yazma əsərlərin kənar qisminə kağız əlavəsi ilə edilən təmir şəkli

Vəzir - (Ər.) Osmanlı dövlətində ən yüksək dərəcə olan vəzirlik rütbəsində olan kimsə, dövlət işlərində yüksək vəzifəli adam, nazir. 2.Şahmatda şahın yanındakı baş fiqurlardan biri.

Vidadi - Məhəbbət, rəğbət, sevgi.

Vildan - (Ər.) 1.Yeni doğulmuş uşaqlar. 2.Qullar, kölələr. Quranda zikr edilmişdir.

Vurğun - (Tür.) 1.Birinə aşıq, vurulmuş. 2.Allaha, peyğəmbərə vurğun olmaq.

Vüqar - Qürur, itaətkar.

Vüsəl - Murada çatmaq,vəfalı.

Vüsələ - (Ər.) 1.Qovuşma, çatma ilə əlaqədar. 2.Sevgi, məhəbbət, səadət.

Yadigar - Yada salan, xatırlayan. 2.Yadda saxlamaq üçün verilən hədiyyə. 3.Heykəl,büst,abidə

Yağmur - (Tür.) Göydən damlalar halında düşən su.

Yaxşıxan - (Tür.) Gənc, gözəl hökmdar.

Yaqub - (Ər.) 1.Vəfalı ata. 2.İzi ilə gedən. 3.Erkək kəklik. 4."Təqib edən, izləyən". - Hz. Yusif (ə.s.) -in atası və Qur'an-ı Kərimdə iadi keçən 25 peyğəmbərdən (Hz. Yaqub). Hz. İshaq (ə.s.) -in oğlu.

Yaqut - (Ər.) 1.Parlaq qırmızı, şəffaf qiymətli daş. 2.Sibirin şimal hissəsində yaşayan bir Türk qövmü. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Yalçın - (Tür.) 1.Dik. 2.Hamar, sürüşkən. 3.Parlaq, cilalı. 4.Igid, üsyançı. 5.Böyük, əzəmətli.

Yalçınər - (Tür) Çətin, sərt igid.

Yaman - Pis, yaxşı olmayan.

Yanıq - (Tür.) 1.Yanmış olan, əsmər. 2.Duyğulu, toxunaqlı. 3.Qovrulmuş, inkişaf etməmiş. 4.Aşıq.

Yardil - (Fars.) Gönül dostu, sevimli. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Yarəli - (Fars.) Əlinin dostu.

Yarqaya - (Tür.) Dik, uçurumlu qaya.

Yasəf - (Ər.) Hz. Nuh (ə.s.) - in üçüncü oğlu. Tufandan sonra Xəzər dənizinin şimalına yerləşmişdir. Türk soyunun atası olduğu deyilər.

Yasəmən - (Fars.) Yazın əvvəlində ağ,qırmızı və bənövşəyi rəngdə ətirli slıxmvari çiçək açan ağacın gülü, gözəl qoxulu və əksərən ağ və ya sarı çiçək açan. (jasminum).

Yasin - (Ər.) Quran-ı Kərimin 36 -cı surəsinin başlanğıcı. Əsl mənası bilinməməklə birlikdə, "Ey insan, Ey Seyid" kimi müxtəlif mənalar çıxarılmışdır. 3.Məhəmməd peyğəmbərin adlarından biri

Yasir - Yüngül, sərbəst.

Yasirə - Mərhəmətli.

Yaşar - (Tür.) 1.Doğulan uşağın uzun ömürlü olması diləyiylə qoyulan addır. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir. 2.Yaşamaq, mövcud olmaq, yaşayan

Yaşanur - (Tür.) Yaşamaq və nur sozlərindən birləşmiş ad.

Yavər - (Fars.) 1.Köməkçi, yardımçı. 2.Adyudrant. 3.Keçmiş İran ordusunda və polisində; mayor.

Yavuz - (Tür.) 1.Yaman güclü, gözəl. 2.Sərt, şiddətli, çətin, iti. 3.Fövqəladə, müthiş, müstəsna. 4.Səhv, pis azğın. Yavuz Sultan Səlim. Xilafətin Osmanlılara keçməsinə təmin edən doqquzuncu Osmanlı padşahı.

Yavuzcan - (Tür.) Güclü şəxsiyyəti olan, kimsə.

Yavuzər - (Tür.) Cəsur, güclü kişi.

Yavuzxan - (Tür.) Güclü hökmdar.

Yayla - Səmimi.

Yazgülü - (Tür.) Yazda açan gül.

Yeganə - 1.Tək, səmimi. 2.Birinci,birinci olaraq. 3.Yalnız tək, vahid, tək, bir dənə. 4.Nadir, çətin ələ düşən.

Yekdanə - (Fars.) 1.Həyat yoldaşının bənzəri olmayan, tək. 2.Bir növ boyunbağı.

Yekparə - (Fars.) Tək parça, bir parça.

Yenisu - (Tür.) Yeni su. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Yesarət - (Ər.) 1.Asanlıq. 2.Zənginlik.

Yetər - (Tür.) Sonuncu olması istənen uşaqlara verilən adlar. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Yezid - Hz. Müaviyənin (r.a.) oğlu və Əməvilər dövlətinin ikinci xəlifəsi. Şamda doğulub. Zamanında Kərbəla hadisəsi meydana gəldi. - O zamandan bu adın istifadəsinə son qoyuldu.

Yəhya - (İbr.) "Allah lütfkardır" mənasında. Quran-ı Kərimdə 5 yerdə adı keçən və Zəkəriyyə (əs) -in oğlu olan peyğəmbər.

Yəmən - Xoşbəxtlik, səadət.

Yılmaz - (Tür.) Qorxmayan, qoçaq bezməyən, əzmlı, təmkinli.

Yusif - 1.Artım, gəlir. 2.Gözəlliyi ilə məşhur olub Misirdə qul kimi satılmış və sonradan peyğəmbər olan adam.

Yunis - (Ər.) 1.İliq və isti dənizlərdə yaşayan, məməli heyvan. 2.Bir sıra ulduzun adı. 3.Uzun müddət bir balığın qarınında qaldığı rəvayət edilən və Quran-ı Kərimdə adı keçən 25 peyğəmbərdən biri.

Yunus - Göyərçin.

Yurdagül - (Tür.) Ölkənə gül. Qanun üçün faydalı ol.

Yurdanur - (Tür.) Yurduna, ölkənə işıq saç, işıqlandır.

Yurdcan - (Tür Vətənə canlılıq verən.

Yurdsevən (Yurdsevər) - (Tür.) Yurdunu, millətini sevən. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Yüksəl - Yüksəlmək.

Yümni (Yümniyə) - (Ər.) 1.Uğurlu, bacarıqlı. İşi sağ əli ilə görən. Qiyamət günündə kitabını sağ tərəfindən alacaq olan. 2.Uğura aid, uğurla əlaqədar.

Z

Zabil - 2.Qısa boylu. 2.Zabit, əsgərə əmr edən rütbəli əsgər.

Zabir (Zabirə) - (Ər.) Möhkəm, güclü.

Zabit - (Ər.) 1.Əsgərə əmr edən rütbəli əsgər, əmr edən, hökm edən, 2.Hərb və polis sistemində komanda heyətində olan şəxs. 2.Ticarət gəmilərində gəminin hərəkətini idarə edən idarəçi, nizamlayan. 3.İdarəetmə gücü olan. (məcazi): tutduğunu qoparan, dediyini etdirən kimsə.

Zabitə - 1.Qayda, ümumi qayda. 2.İntizam.

Zafir - (Ər.) Zəfər qazanan, üstün gələn.

Zahib - 1.Gedən, gedici. 2. Bir zənnə qapılan, bir fikrə uyğun gələn.

Zahid (Zahidə) - (Ər.) 1.Şübhəli şeyləri belə tərk edərək günahdan qaçan. 2.Allahın adamı, mömin, dünya malından imtina edib Allaha ibadətlə məşğul olan. 3.Pəhriz adən.

Zahir (Zahirə) - (Ər.) 1.Aşkar, açıq aydın. 2.Parlaq, parlaq ulduz. 3.Xarici görünüş, bayır tərəf. - Allahın adlarındandır. Quran-ı Kərimdə Hədid surəsi 3 -cü ayədə keçir.

Zaim - 1.Zamin. 2.Şahzadə.3.Şef, lider.

Zaki - (Ər.) 1.Qabiliyyətli, qadir. 2. Təmiz, ismətli.

Zakir, (Zakirə) - (Ər.) 1.Zikr, zikr edən, yada salan, təsbəh çevirən, xatırladan, qeyd edən, təkyədə zikr oxuyan, anan. 2.Allahı lazım olduğu kimi təsbəh və təhməd edən, Quranı öyüd-nəsihət verici, gerçək bir zikr olaraq görən.

Zaqir - (Ər.) Köməkçi.

Zaliyə - (Ər.) Açıq rəngi saçları oln qız.

Zaman - Vaxt, dövrən, çağ.

Zambaq - (Ər.) Gözəl və iri çiçəkli bir bəzək bitkisi.

Zamiq - Etibarlı, məntiqli.

Zamin (Zaminə) - Zəmanət verən.

Zamir (Zamirə) - (Ər.) 1.Daxili, üz. 2.Ürək, vicdan. 3.Könüldə gizli olan sirr. 4.Ağıl, əsrarəngizlik. 5.Adın yerini tutan söz.

Zanbaq - Gözəl qoxulu bir çiçək.

Zaur - (Ər.) Ərəbcə "Zühur" sözündən - Görünmək, tanınmaq, məşhur olmaq, meydana çıxmaq.

Zehni (Zehniyə) - (Ər.) Zehinlə, ağılla əlaqədar.

Zeycan - (Fars.) Candan, cana yaxın.

Zeyd - 1.Əlavə edən, böyüdən. 2.Bolluq.

Zeynal - (Ər.) Bəzək.

Zeynəb - (Ər.) 1.Qiymətli daşlar, ləl-cəvahiratlar. 2.Gözəl, yaraşqılı.

Zeynəddin - (Ər.) Dinin zinəti, bəzəyi.

Zeynəl - (Tür.) (Bax. **Zeynəlabidin**) Zeynəlabidin adından qısaldılmış ad.

Zeynəlabidin - (Ər.) İbadət edənlərin bəzəyi.

Zeyni (Zeyniyə) - (Ər.) Bəzəklə əlaqədar.

Zeynulla - (Ər.) Allahın zinəti.

Zeyrək - (Tür.) 1.Maraqlı. 2.Cəlb edici. 3.Ağıllı, ağıllı.

Zeytunə - (Ər.) Zeytun, həmişəyaşıl ağac.

Zəfər - (Ər.) 1.Məqsədəçatma, məqsədə yetişmə, nail olma, uğur. 2.Qalib, düşməni məğlubetmə, üstüngəlmə. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Zəfirə - (Ər.) 1. Nəzakətli və xoş danışan, incə və xoş rəftarlı olan kimsə, nəzakətli. 2.Incəliyi, lətifliyi ilə xoşuna gələn.

Zəhra - (Ər.) Ay üzvlü, ay kimi parlaq və saf olan. Çox parlaq və safı, aydın. - Hz. Məhəmmədin qızı Hz. Fatimənin ləqəbi.

Zəka - Səflıq, xalislik.

Zəkavət - (Ər.) Zəka, ağıllılıq.

Zəkəriyyə - (Tür.)1.Ağıllı, düşüncəli. 2.Quran-ı Kərimdə adı keçən peyğəmbərlərdən biri.

Zəki (Zəkiyə) - (Ər.) 1.Zəkalı tez anlayan və qavrayan. 2.Zəka ifadə edən. 3.Saf, xalis,təmiz, yaxşı.

Zəkirə - (Ər.) Yaddaşı güclü olan, unutmayan.

Zəkiyə (Zəkiyyə) - (Ər.) Anlayışlı, qavrayışlı, zəka sahibi, alicənab, gözəl, cazibədar, ağıllı, təmiz, suçsuz.

Zəlikə - (Ər.) Şirindilli.

Zəlimxan - (Tür.) "Zalım xan" - sözündən...

Zəminə - (Fars.) 1.Yer, yer üzü, torpaq, quru sərhı. 1.Zəmanət, təminat. 3.İlk şərt, ilkin şərait. 2.Əsas, dayaq. mövzu, tema.

Zərbən - (Fars.) 1. Vuran, Zərbə endirən.

Zərnigar - (Fars.) Qızılla işlənmiş, zərli.

Zənnişan - (Fars.Ər.İbr.) Məşhur, tanınmış qadın.

Zərəfşan - (Fars.) 1.Altın saçan, altın saçıcı, qızıl saçan, qızılı. 2.Bir lalə növü.

Zərgül - (Fars.) Qızıl kimi.

Zərif - (Ər.) Mehriban, gözəl, əzizim.

Zərifə - Zərif, yumşaq, incə hərəkət etmək.

Zərin - (Fars.) Altından olan, qızıl kimi parlaq olan, sarı olan. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Zərinə - Qızılı.

Zərqələm - 1.Qiymətli, dəyərlı. 2.Qızıl qələm.

Zərnışan - (Fars.) Qılınc kimi şeylərin üzərinə qızılla edilən mozaika, bəzək.

Zərarə - (Fars.) Saçıntı, saçılan şey. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Zərrin - (Fars.) 1.Qızıldan məmulat. 2.Qızıl rəngində, sarı. 3.Parlaq. 4.Gözəl qoxulu bir cins çiçək.

Zərvər - (Fars.) Qızıl zərli olan. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Zəvahir - (Ər.) 1.Parlaq ulduzlar. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ziba - (Fars.) 1.Yaraşqılı, gözəl. 2.Bəzəkli, zinətli. 3.Fars dilində "gözəllik" mənasını daşıyır.

Zihicce - Ərəblərin on ikinci ayı. Qurban bayramı, bu ayın onuncu gününə təsadüf edir.

Zinət - (Ər.) Bəzək, yaraşqı.

Zinnur (Zinnurə) - (Ər.) Nurlu, işıqlı, aydın.

Zirba - Uca, hündür.

Zivər - (Fars.) Bəzək, daş-qaş. - Kişi və qadın adı olaraq istifadə edilir.

Ziya - (Ər.) Işıqlı, işıqlıq, parlaqlıq, nur, nurlu, işıq.

Ziyad - (Tür.) 1.Üstün, artıq. 2.Lazım olandan çox, bolluq, çoxluq.

Ziyəddin - (Ər.) Dinin işığı, nuru.

Zoya - Heyat (Yunancadan).

Zöhrab - Parlaq, aydın.

Zöhrə - (Ər.) 1.Çoban ulduzu, venera. 1.Karvanqıran. 2.Eşq ilahəsi.

Zübeydə - (Ər.) 1.Öz, əsl, cövhər. 2.Çiçək, gül.

Zühdiyə - (Ər.) Hər cür zövqə qarşı olaraq özünü ibadətə verən.

Zülal - (Ər.) 1.Yüngül, saf və şirin su.

Züleyxa - (Ər.) 1.Su pərisi. 2.Hz. Yusifin xanımı, gözəlliyi ilə tanınmışdır.

Zülfət - (Ər.) Qıvrımsaç.

Zülfi - (Ər.) Qılıncın qəbzəsinə vurulan bəzək.

Zülfibar - (Fars.) Dağılmış, saçılmış saç.

Zülfıqar - (Ər.) 1.Qılınc adı. 2.Hz. Peyğəmbərin Hz. Əliyə hədiyyə etdiyi çəngəl ağızlı qılınc.

Züfiyar - (Fars.) Sevgilinin züflü saçı.

Zülfizar - (Fars.) Ağlayan, inləyən saç.

Zümrə - (Ər.) 1.Gözəl, yaxşı əxlaqlı. 2.Cəsur, igid, ürəkli. 3.Ağıllı, savadlı qadın.

Zümrüd - (Ər.) 1.Parlaq yaşıl rəngli qiymətli daş. 2.Dəyərlı, qiymətli.

Zürrarə - (Ər.) Saçıntı, saçılan şey.